

Centrala Electrică cu Termoficare S.A. „CET-Nord”,
3100, Moldova, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 168
Tel +(373-231) 5-33-59

APROBAT

Proces-verbal al ședinței
Consiliului S.A. „CET-Nord”
nr. 16 din 21 noiembrie 2024

Cristina PROCOPOVICI
Președinta Consiliului Societății

**RAPORT DE ACTIVITATE
a Organului Executiv
pentru 9 luni anul 2024**

Elaborat:

Director General interimar al întreprinderii

Marian BRÎNZA

„12” 11 2024

Bălți, 2024

CUPRINS:

I. INDICATORI TEHNICO-ECONOMICI AI ACTIVITĂȚII DE BAZĂ	3
II. INDICATORI ECONOMICO-FINANCIARI.....	7
2.1. Structura și dinamica veniturilor.....	7
2.2. Consumuri și cheltuieli	9
2.3. Indicatori economico-financiari pentru nouă luni ale anului 2024.....	12
III. ASPECTE COMERCIALE/DATORII ȘI CREAȚE.....	18
3.1. Aspecte comerciale.....	18
3.2. Structura și dinamica creanțelor.....	24
3.3. Acțiunile întreprinse pentru recuperarea creanțelor	25
3.4. Structura și dinamica datoriilor	26
IV. INDICATORI NON FINANCIARI.....	29
4.1. Indicatori de mediu	29
4.2. Managementul performanței organizaționale.....	30
4.3. Managementul resurselor umane.....	50
4.4. Imaginea pe piață și gradul de satisfacție al consumatorilor finali	55
V. INVESTIȚII ȘI DEZVOLTARE	60
5.1. Planificarea și realizarea investițiilor și reparațiilor	60
5.2. Implementarea proiectelor finanțate din surse externe.....	61
5.3. Executarea planului de achiziții	64
VI. GESTIONAREA RISCULUI.....	66

I. INDICATORI TEHNICO-ECONOMICI AI ACTIVITĂȚII DE BAZĂ

În tabelele de mai jos sunt prezentați indicatorii principali ai activității de bază: producerea energiei termice și electrice, distribuția și furnizarea energiei termice.

Tabelul nr. 1

Indicatori	UM	Perioada de gestiune		Modificări
		9 luni 2023	9 luni 2024	(+/-)
Termen de funcționare	h	6 552	6 576	24
perioada de iarnă	h	2 160	2 184	24
perioada de vară	h	4 152	4 392	240
Temperatura medie a aerului (iarnă)	°C	3,2	3,6	0,4
Puterea electrică instalată	MW	37,416	37,416	0
Puterea termică instalată	Gcal/h	152,75	152,75	0
Coeficient de utilizare a puterii electrice instalate	%	25,04	24,81	-0,23
Coeficient de utilizare a puterii termice instalate	%	10,75	10,90	0,15
Energia termică (fără CT)				
Produs	Gcal	116 553	116 760	207
	%			0,18%
perioada de iarnă	Gcal	107 225	107 152	-73
				-0,07%
perioada de vară	Gcal	9 328	9 608	280
	%			3,00%
Consum propriu/tehnologic de producere	Gcal	9 013	7 252	-1 761
	%			7,7%
Livrare de pe colectoare	Gcal	107 540	109 508	1 968
				1,83%
perioada de iarnă	Gcal	99 060	100 521	1 461
				1,47%
perioada de vară	Gcal	8 480	8 987	507
				5,98%
Consum tehnologic de distribuție	Gcal	106	104	-2
	%			0,1%
perioada de iarnă	Gcal	1 210	1 237	27
perioada de vară	Gcal	17	30	13
Pierderi în rețea	Gcal	24 846	26 514	1 668
	%			23,10
perioada de iarnă	Gcal	17 339	18 286	947
	perioada de vară			Gcal
Livrare utilă	Gcal	82 588	82 890	302
				0,37%
perioada de iarnă	Gcal	81 633	82 141	508
				0,62%
perioada de vară	Gcal	955	749	-206
				-21,57%

Energia electrică				
Produs	mii kWh	61 383,3	61 038,4	-344,9 -0,56%
perioada de iarnă	mii kWh	50 042,9	49 418,2	-624,7 -1,25%
perioada de vară	mii kWh	11 340,4	11 620,2	279,8 2,47%
Consum propriu	Mii kWh	5 306,6	5 258,1	-48,5 -0,91%
	%	8,6	8,6	0
perioada de iarnă	mii kWh	4 245,8	4 069,1	-176,7 -4,16%
perioada de vară	mii kWh	1 060,8	1 012,3	-48,5 -4,57%
Pierderi în transformatoare, în instalațiile electrice și nebalanța	mii kWh	923,5	756,1	-167,4 -18,13%
perioada de iarnă	mii kWh	515,1	486,4	-28,7 -5,57%
perioada de vară	mii kWh	408,4	269,7	-138,7 -33,96%
Livrare pe linii	mii kWh	55 153,2	55 024,2	-129 -0,23%
perioada de iarnă	mii kWh	45 282	44 862,7	-419,3 -0,93%
perioada de vară	mii kWh	9 871,2	10 338,2	467 4,73%

Tabelul nr. 2

Indicator	U. M.	2022	2023	2024
Consum de gaze naturale	mii m ³	22 569,20	23 397,06	23 232,75
Energie termică produsă	Gcal	110 839,0	116 553,0	116 760,0
Randament termic	%	59,62	60,29	60,62
Energie electrică produsă	mii kWh	60 371,7	61 383,3	61 038,4
Randament electric	%	27,93	27,31	27,25
Randament global	%	87,55	87,59	87,87

Pentru 9 luni ale anului 2024 se atestă o creștere cu 302 Gcal a cantității de **energie termică livrată utilă de la sursa CET**, ceea ce constituie cu 0,37% mai mult față de aceeași perioadă a 9 luni 2023. De notat că, numărul orelor de funcționare pe perioada de iarnă s-a majorat cu 24 ore, temperatura medie a aerului a crescut cu 0,4^oC comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, iar creșterea volumului de energie termică produsă și livrată consumatorilor se datorează majorării numărului de consumatori reconectați la SACET și respectiv creșterii sarcinii termice.

În decursul 9 luni anul 2024, cantitatea de **energie electrică livrată pe linii** a înregistrat o scădere nesemnificativă cu 129,0 mii kWh sau 0,23% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2023.

Această diminuare se datorează faptului majorării numărului deconectărilor avariate ale modulelor generatoare.

Pentru producerea și livrarea energiei termice și electrice, au fost utilizate 23 232,75 mii m³ de combustibil primar-gaze naturale, distribuite astfel:

- **Energie termică:** Pentru producerea și livrarea a 109 508 Gcal de energie termică, s-au consumat 10 763,15 mii m³ de gaze naturale, reprezentând 46,33% din volumul total utilizat. Consumul efectiv de combustibil pentru livrarea unei Gcal a fost de 116,37 kg.c.c., ceea ce reprezintă o scădere de **3,02% (3,62 kg.c.c.)** față de norma autorizată de 119,99 kg.c.c.
- **Energie electrică:** Pentru producerea și livrarea a 55 024,2 mii kWh de energie electrică, s-au utilizat 12 469,60 mii m³ de gaze naturale, echivalentul a 53,67% din volumul total consumat. Consumul efectiv pentru livrarea unui kWh de energie electrică a fost de 268,50 g.c.c., înregistrând o scădere de **3,97% (11,10 g.c.c.)** comparativ cu norma autorizată de 279,60 g.c.c.

Pe parcursul 9 luni anului 2024, din cauza **deranjamentelor în rețelele OST și OSD**, au avut loc 91 deconectări avariate a motoarelor cu ardere internă față de 71 deconectări în perioada similară a anului 2023.

Factorii menționați au influențat negativ și asupra consumului specific de combustibil primar deoarece sarcina electrică și termică a fost preluată de turbinele cu abur.

Totodată, datorită altor măsuri tehnice de eficientizare a producerii, s-a reușit majorarea randamentului global cu **0,28% față de perioada similară a anului 2023** și cu **0,32% față de perioada similară a anului 2022**.

Tabelul nr. 3
Producerea și livrarea energiei termice de către CET și CT

Indicator	UM	Sursa	Perioada de gestiune		Modificări	
			9 luni 2023	9 luni 2024	(+/-)	%
Producerea energiei termice	Gcal	CET	116 553	116 760	207	0,18
		CT	5 316	5 363	47	0,88
Producerea energiei termice, total	Gcal		121 869	122 125	256	0,21
Consum propriu/tehnologic de producere	Gcal	CET	9 013	7 252	-1 761	-24,28
		CT	77	91	14	15,38
Consum propriu/tehnologic de producere, total	Gcal		9 090	7 343	-1 747	-23,79
Livrare de energia termică pe colectoare	Gcal	CET	107 540	109 508	1 968	1,80
		CT	5 239	5 272	33	0,63
Livrare de energia termică pe colectoare, total	Gcal		112 779	114 780	2 001	1,74
Necesar tehnologic de distribuție	Gcal	CET	106	104	-2	-1,92
Pierderi pe rețea		CET	24 846	26 514	1 668	6,29

		CT	610	570	-40	-7,01	
Consum tehnologic, total	Gcal		25 562	27 188	1 626	5,98	
	%		22,7	23,7	1,0		
Livrarea utilă a energiei termice	Gcal	CET	82 588	82 890	302	0,36	
		CT	4 629	4 702	73	1,55	
Livrarea utilă a energiei termice, total	Gcal		87 217	87 592	375	0,43	
Consumul de combustibil							
	peleți	tone	CT	111	120	9	7,5
	gaz natural	mii.m ³	CET	23 397,06	23 232,75	-164,31	-0,70
		mii.m ³	CT	621,57	629,22	7,65	1,22%
gaz natural, total	mii.m³		24 018,63	23 861,97	-156,66	-0,66	

Concluzii:

Pe parcursul perioadei de raportare se atestă o îmbunătățire a indicatorilor de producere, precum și micșorarea consumului propriu de energie, în comparație cu aceeași perioadă a anului precedent. Dinamica pozitivă a indicatorilor se datorează:

- implementării soluțiilor tehnice bazate pe studii de fezabilitate;
- măsurării și monitorizării indicatorilor de performanță energetică în conformitate cu cerințele standardului ISO 50001:2018;
- măsurilor de modernizare și de mentenanță preventivă a utilajului de bază pentru producerea energiei termice și electrice;
- monitorizării și ajustării permanente a regimurilor de funcționare;
- mentenanței corective operative la depistarea și înlăturarea scurgerilor agentului termic în rețelele termice;
- ajustării regimurilor termice în funcție de temperaturile aerului exterior;
- creșterii densității termice prin conectarea/reconectarea la SACET a consumatorilor noi de energie termică și ACM.

Efectele negative se datorează:

- evenimentelor de forță majoră în sistemul energetic al Ucrainei și a deranjamentelor în rețelele OST și OSD;
- micșorării nivelului de eficiență a producerii în regim de cogenerare cauzat de specificul activității în condițiile PEE (lipsa mijloacelor de stocare a energiei termice și electrice pentru minimizarea dezechilibrelor și absența instrumentelor de planificare a notificărilor fizice finale pentru producerea energiei electrice).

II. INDICATORI ECONOMICO-FINANCIARI

2.1. Structura și dinamica veniturilor

Structura, dinamica și analiza comparativă a veniturilor pentru nouă luni ale anului 2023 și pentru nouă luni ale anului 2024 sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 4
mii lei

Nr. crt.	Indicatori	Perioada de gestiune		Modificări
		9 luni 2023	9 luni 2024	
1	Suma de venit recunoscută în perioada de gestiune - total	688 981,2	474 746,0	-214 235,3
1.1	Venituri din vânzări - total	674 455,9	467 314,8	-207 141,2
	Vânzarea energiei electrice	332 861,9	193 173,2	-139 688,7
	Vânzarea energiei termice	340 501,5	272 662,9	-67 838,5
	Venituri din prestarea serviciilor	1 092,5	1 478,6	386,1
1.2	Alte venituri din activitatea operațională - total	2 700,0	4 065,2	1 365,1
	Venituri din ieșirea altor active circulante	124,3	1 964,0	1 839,7
	Venituri din sancțiuni	132,8	1 200,3	1 067,5
	Venituri din vânzarea apei de adaos	5,7	11,6	6,0
	Venituri din amenzi, penalități și despăgubiri	27,1	188,2	161,1
	Venituri din plusurile de active imobilizate și circulante	1 670,6	189,1	-1 481,5
	Venituri din leasing operațional	60,0	64,5	4,5
	Alte venituri operaționale	679,5	447,4	-232,1
1.3	Venituri din alte activități - total	11 825,3	3 366,1	-8 459,2
	Venituri pe partea de grant	7 652,2	1 440,7	-6 211,5
	Venituri din ieșirea imobilizărilor corporale	24,5	126,7	102,2
	Venituri din diferențe de curs valutar	813,8	90,9	-722,9
	Venituri din operațiuni cu active imobilizate	0,0	0,0	0,0
	Alte venituri financiare	3 334,8	1 707,8	-1 627,0

În 9 luni ale anului 2024, venitul total al entității a înregistrat o valoare de 474 746,0 mii lei, înregistrând diminuare cu 214 235,3 mii lei sau cu **31,00%** comparativ cu perioada similară a anului precedent. Componenta principală în totalul veniturilor o constituie venitul din activitatea reglementată și anume:

- venitul din vânzarea energiei electrice;
- venitul din vânzarea energiei termice.

Venitul din vânzarea energiei electrice, pentru nouă luni ale anului 2024, atestă o diminuare cu 139 688,7 mii lei sau cu **41,96%** față de perioada similară a anului precedent.

Venitul din vânzarea energiei termice, analogic, înregistrează o diminuare cu 67 838,5 mii lei sau cu **19,92%** față de aceeași perioadă a anului precedent.

Diminuarea venitului din vânzări pentru nouă ale anului 2024, se datorează micșorării în anul 2024 a prețului la energia electrică produsă și a tarifului la energia termică livrată comparativ cu anul 2023, aprobate prin Hotărârile Consiliului de Administrație al ANRE, **ca rezultat al diminuării prețului la gazele naturale** consumate în perioadele de referință, și anume:

1. Prețul gazelor naturale:
 - a) 01.01.2023-07.06.2023 - 24 914 lei/1 000 m³;
 - b) 08.06.2023-30.09.2023 - 13 514 lei/1 000 m³;
 - c) 01.01.2024-22.02.2024 - 13 514 lei/1 000 m³;
 - d) 23.02.2024-30.04.2024 - 9 019 lei/1 000 m³;
 - e) 01.05.2024-31.05.2024 - 7 470 lei/1 000 m³;
 - f) 01.06.2024-30.06.2024 - 7 346 lei/1 000 m³;
 - g) 01.07.2024-31.07.2024 - 7 342 lei/1 000 m³;
 - h) 01.08.2024-31.08.2024 - 7 351 lei/1 000 m³;
 - i) 01.09.2024-30.09.2024 - 7 351 lei/1 000 m³.
2. Prețul la energia electrică produsă:
 - a) 01.01.2023-28.06.2023 - 611 bani/kWh;
 - b) 29.06.2023-30.09.2023 - 466 bani/kWh;
 - c) 01.01.2024-20.03.2024 - 377 bani/kWh;
 - d) 21.03.2024-30.09.2024 - 276 bani/kWh.
3. Tariful la energia termică livrată:
 - a) 01.01.2023-28.06.2023 - 3 905 lei/Gcal;
 - b) 29.06.2023-30.09.2023 - 3 561 lei/Gcal;
 - c) 01.01.2024-20.03.2024 - 3 215 lei/Gcal;
 - d) 21.03.2024-30.09.2024 - 2 245 lei/Gcal.

Conform rezultatelor obținute în nouă luni ale anului 2024, în comparație cu cele din anii precedenți (2021, 2022, 2023), se atestă diminuarea veniturilor din livrarea energiei electrice produse și energiei termice livrate, din cauza diminuării prețurilor și tarifelor în funcție de prețul reglementat al gazelor naturale.

Tabelul nr. 5
mii lei

Indicatori	Perioada de gestiune		Modificări	Perioada de gestiune		Perioada de gestiune	Perioada de gestiune		Modificări
	9 luni 2021	9 luni 2022		9 luni 2022	9 luni 2023		9 luni 2023	9 luni 2024	
Vânzarea energiei electrice	111 568,7	167 684,0	56 115,2	167 684,0	332 861,9	165 177,9	332 861,9	193 173,2	-139 688,7
Vânzarea energiei termice	121 794,5	169 311,2	47 516,7	169 311,2	340 501,5	171 190,3	340 501,5	272 662,9	-67 835,5

Conform datelor privind veniturile înregistrate la punctul 1.2 și 1.3 din Tabelul nr. 4, putem conchide că acestea au suferit modificări, comparativ cu anul precedent de gestiune. Respectiv valoarea altor venituri din activitatea operațională s-a majorat cu 1 365,1 mii lei, iar valoarea veniturilor din alte activități s-a diminuat cu 8 459,2 mii lei.

2.2. Consumuri și cheltuieli

Structura, dinamica și analiza comparativă a cheltuielilor pentru nouă luni ale anului 2023 și pentru nouă luni ale anului 2024 sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 6
mii lei

Nr. crt.	Indicatori	Perioada de gestiune		Modificări
		9 luni 2023	9 luni 2024	
1	Structura cheltuielilor după destinație total:	666 004,5	366 905,2	-299 099,3
1.1	Costul vânzărilor, inclusiv	634 034,4	325 888,4	-308 146,0
1.1.1	Costul energiei electrice vândute	324 901,8	163 014,5	-161 887,3
1.1.2	Costul energiei termice vândute	308 670,7	162 209,1	-146 461,7
1.2	Cheltuieli de distribuire	7 338,5	9 013,4	1 674,9
1.3	Cheltuieli administrative	18 324,5	22 899,5	4 575,1
1.4	Alte cheltuieli din activitatea operațională	473,8	2 947,8	2 473,9
1.5	Cheltuieli ale altor activități	5 833,2	6 156,1	322,9
1.1	Costul vânzărilor - total	634 034,4	325 888,4	-308 146,0
	Costul vânzărilor energiei electrice	324 901,8	163 014,5	-161 887,3
	Costul vânzării energiei termice	308 670,7	162 209,1	-146 461,7
	Costul altor servicii	461,9	664,8	202,9
1.2	Cheltuieli de distribuire - total	7 338,5	9 013,4	1 674,9
	Cheltuieli cu personalul	6 241,5	8 116,7	1 875,2
	Cheltuieli privind amortizarea, întreținerea și reparația activelor imobilizate cu destinație comercială	399,3	244,4	-154,9
	Cheltuieli de transport	118,9	86,9	-32,0
	Cheltuieli privind securitatea muncii și securitatea antiincendiară	28,1	15,7	-12,4
	Cheltuieli privind comisioanele bancare, Poșta Moldovei la recepția plăților	330,6	337,5	6,9
	Alte cheltuieli de distribuire	220,0	212,1	-7,9
1.3	Cheltuieli administrative - total	18 324,5	22 899,5	4 575,1
	Cheltuieli din grant	0,0	0,0	0,0
	Cheltuieli cu personalul administrativ	13 189,5	16 790,7	3 601,2
	Cheltuieli privind amortizarea, întreținerea și repararea activelor imobilizate cu destinație administrativă	862,1	725,9	-136,1

	Cheltuieli cu impozitele și taxele cu excepția impozitului pe venit	288,5	324,3	35,8
	Cheltuieli privind delegarea personalului administrativ, cheltuieli de protocol	59,1	78,3	19,3
	Cheltuieli privind securitatea muncii și securitatea antiincendiară	140,7	145,9	5,2
	Cheltuieli de transport	592,1	391,0	-201,1
	Plata regulatorie obligatorie (ANRE)	978,7	838,4	-140,3
	Plăți pentru concediul medical reflectate la cheltuieli	457,9	575,9	118,0
	Alte cheltuieli administrative	1 756,0	3029,0	1 273,0
1.4	Alte cheltuieli din activitatea operațională - total	473,8	2 947,8	2 473,9
	Valoarea contabilă și cheltuielile aferente altor active circulante ieșite	64,6	1 576,1	1 511,5
	Cheltuieli privind sancțiunile, taxa de stat, cheltuieli de judecată	346,4	890,1	543,7
	Cheltuieli privind dobânzile	0,0	0,0	0,0
	Alte cheltuieli operaționale	62,8	481,6	418,8
1.5	Cheltuieli ale altor activități - total	5 833,2	6 156,1	322,9
	Cheltuieli din diferențe de curs valutar	71,3	114,2	42,9
	Cheltuieli privind valoarea contabilă a MF ieșite	491,7	153,0	-338,7
	Pierderi din deprecierea activelor imobilizate	15,7	0,0	-15,7
	Cheltuieli privind dobânzile și comision unic pentru credit	5 254,6	5 888,9	634,3

Tabelul nr. 7
Ponderea cheltuielilor după destinație în total cheltuieli

Nr. crt.	Indicatori	Perioada de gestiune		Modificări, %
		9 luni 2023	9 luni 2024	
1	Structura cheltuielilor după destinație total:	100	100	
1.1	Costul vânzărilor, inclusiv	95,2	88,8	-6,4
1.1.1	<i>Costul energiei electrice vândute</i>	51,2	50,0	-1,2
1.1.2	<i>Costul energiei termice vândute</i>	48,7	49,8	1,1
	ponderea combustibilului de bază/costul vânzărilor	92,0	83,0	-9,0
1.2	Cheltuieli de distribuire	1,1	2,5	1,4
1.3	Cheltuieli administrative	2,8	6,2	3,4
1.4	Alte cheltuieli din activitatea operațională	0,1	0,8	0,7
1.5	Cheltuieli ale altor activități	0,9	1,7	0,8

Conform structurii și dinamicii cheltuielilor înregistrate pentru nouă luni ale anului 2024, care sunt reflectate în Tabelul nr. 6, cât și a ponderii acestora în totalul cheltuielilor, reflectate în Tabelul nr.

7, se constată o diminuare a ponderii **costurilor vânzărilor** (punctul 1.1) cu 6,4% față de perioada similară a anului precedent (de la **95,2%** la **88,8%**).

Factorul principal care a influențat asupra diminuării valorii costurilor vânzărilor reprezintă diminuarea prețului de achiziție a gazelor naturale. Astfel, dacă în perioada a nouă luni ale anului 2023 prețul de achiziție a gazelor naturale a constituit 24 914 lei/1 000 m³ și 13 514 lei/1 000 m³ atunci în perioada a nouă luni ale anului 2024 prețul mediu de achiziție a gazelor naturale a constituit până în luna mai 13 514 lei/1 000 m³, iar începând cu luna mai prețul mediu a constituit 7 350 lei/1 000 m³.

În perioada de referință s-a constatat majorarea ponderii cheltuielilor de distribuire cu 1,4% (punctul 1.2), cheltuielilor administrative cu 3,5% (punctul 1.3) și altor cheltuieli din activitatea operațională cu 0,7% (punctul 1.4). Cauza principală a acestei majorări a ponderii cheltuielilor menționate o constituie majorarea fondului de retribuire a muncii salariaților entității conform prevederilor cadrului normativ.

În scopul evaluării activității întreprinderii sunt utilizați mai mulți indicatori precum: **EBITDA** (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) și **Profitul net**.

Indicator al performanțelor financiare ale unei firme, **EBITDA** reprezintă câștigul unei firme înainte de dobânzi, taxe și amortizare, determinat conform formulei:

$EBITDA = \text{profitul net} + \text{cheltuiala cu dobânda} + \text{cheltuiala cu impozitele} + \text{cheltuiala cu amortizarea}$.

Indicatorul EBITDA indică suma resurselor financiare generate de companie din activitatea sa curentă, înainte de a-și onora datoriile, taxele și de a reflecta cheltuielile non-cash (amortizarea) și poate fi folosit pentru analiza profitabilității companiei, estimarea eficienței curente și de perspectivă, determinarea valorii companiei, capacității companiei de a-și finanța investițiile capitale.

Performanța financiară a S.A. „CET-Nord” la data de 30.09.2024, este reflectată prin indicatorii de referință prezentați în Tabelul nr. 8 *Indicator al performanțelor financiare EBITDA pentru nouă luni ale anului 2024*.

Tabelul nr. 8
mii lei

Nr. crt.	Indicatorii de referință	9 luni 2023	9 luni 2024	Modificări
1	Venituri din vânzări + alte venituri	688 981,3	474 746,0	-214 235,3
2	Costuri și cheltuieli	721 184,3	366 905,2	-354 279,1
3	Profit brut	-32 203,0	107 840,8	140 043,8
4	Impozit pe profit	0,0	12 940,9	12 940,9
5	Profit net	-32 203,0	94 899,9	127 102,9
6	Corectări total, inclusiv	57 204,5	61 295,9	4 091,4
	<i>Amortizarea și deprecierea</i>	51 272,5	41 468,9	-9 803,6
	<i>Diferența de curs și sume</i>	71,3	114,2	42,9
	<i>Dobânda</i>	4 377,1	5 125,6	748,5
	<i>Cheltuieli cu impozit pe venit</i>	0,0	12 940,9	12 940,9
	<i>Altele (taxe și comisioane)</i>	1 483,6	1 646,3	162,7
7.	EBITDA (5+6)	25 001,5	156 195,8	131 194,3
8.	Marja EBITDA (7/1)*100%	3,63	32,90	29,27

Factorul principal care a generat majorarea, pentru perioada a nouă luni ale anului 2024, comparativ cu perioada similară a anului precedent de gestiune, a indicatorului EBITDA cu 131 194,3 mii lei, reprezintă majorarea profitului brut cu 140 043,8 mii lei în perioada de raportare față de perioada similară a anului precedent.

Respectiv, examinarea profitabilității și valorii unei companii numai prin prisma indicatorilor *profitului brut* și a *profitului net*, nu este suficientă pentru estimarea eficienței curente și de perspectivă și determinarea capacității ei de a-și finanța investițiile capitale.

De notat că, activitatea S.A. „CET-Nord” este reglementată prin cadrul normativ special. Din aceste considerente, mărimea veniturilor efective a întreprinderii este direct dependentă de mărimea prețurilor și tarifelor aprobate de către ANRE. Astfel, în corespundere cu prevederile Metodologiei tarifare, venitul reglementat include în structura sa componenta de corectare a venitului (excedent tarifar sau deficit tarifar), care este determinată în baza parametrilor efectivi aferenți perioadelor precedente de reglementare. Respectiv, deși la moment venitul efectiv al întreprinderii include parțial deficitul/excedentul tarifar aferent perioadelor precedente de reglementare, în evidența contabilă, mărimea integrală a componentei de corectare a venitului reglementat, la moment nu poate fi reflectată din considerentele lipsei în acest sens a Hotărârii ANRE, ceea ce **distorsionează rezultatele financiare ale întreprinderii**.

2.3. Indicatori economico-financiar pentru nouă luni ale anului 2024

Situația economico-financiară a S.A. „CET-Nord” este reflectată și prin următorii indicatori (raportarea în baza SIRF):

1. **Situația Rezultatului global pentru exercițiu financiar la 30.09.2024** (Tabelul nr. 9)
2. **Situația Poziției financiare la 30.09.2024** (Tabelul nr. 10)

Tabelul nr. 9
lei

SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL	Perioada de gestiune			Perioada de gestiune (inclusiv cheltuieli anticipate)			
	9 luni 2023	9 luni 2024	Modificări 2024/2023	9 luni 2023	9 luni 2024	Modificări 2024/2023	Modificări 2024/2024
	1	2	3=2-1	4	5	6=5-4	7=2-5
Venituri din vânzări	674 455 913	467 314 757	-207 141 156	674 455 913	467 314 757	-207 141 156	
Costul vânzărilor	-634 034 405	-325 888 358	-308 146 047	689 214 171	-381 258 163	-307 956 008	-55 369 805
Pierdere brută	40 421 508	141 426 399	101 004 891	-14 758 258	86 056 594	100 814 852	-55 369 805
Alte venituri	6 059 280	5 899 627	-159 653	6 059 280	5 899 627	-169 653	
Cheltuieli de vânzare și distribuție	-7 338 523	-9 013 410	-1 674 887	-7 338 523	-9 013 410	-1 674 887	
Cheltuieli administrative	-18 324 472	-22 899 548	-4 575 076	-18 324 472	-22 899 548	-4 575 076	

Alte cheltuieli	-6 235 715	-8 989 613	-2 753 898	-6 235 715	-8 989 613	-2 753 898	
Profit operațional (pierderi)	14 582 078	106 423 455	91 841 377	-40 597 688	51 053 650	91 651 338	-55 369 805
Venituri de grant (pierderi)	7 652 227	1 440 704	-6 211 523	7 652 227	1 440 704	-6 211 523	
Venituri din diferența de curs valutar (pierderi)	742 502	-23 310	-765 812	742 502	-23 310	-765 812	
Profit până la impozitare (pierderi)	22 976 807	107 840 849	84 864 042	-32 202 959	52 471 044	84 674 003	-55 369 805
Impozitul pe venit	2 757 217	12 940 902	10 10 183 685	0	6 296 525	6 296 525	-6 644 377
Profit net pentru exercițiul financiar (pierderi)	20 219 590	94 899 947	74 680 357	-32 202 959	46 174 519	78 377 478	-48 725 428

Tabelul nr. 10
lei

SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE	Perioada de gestiune		Perioada de gestiune (inclusiv cheltuieli anticipate)		Modificări 2024/2024
	2023 (9)	2024 (9)	2023 (9)	2024 (9)	
	1	2	3	4	5=4-2
ACTIVE					
Active imobilizate	486 754 420	421 650 188	486 754 420	421 650 188	
Imobilizări necorporale	1 742 009	1 722 321	1 742 009	1 722 321	
Mijloace fixe	483 398 836	418 231 870	483 398 836	418 231 870	
Active financiare la valoarea justă	68 517	68 517	68 517	68 517	
Alte active imobilizate	1 545 058	1 627 480	1 545 058	1 627 480	
Active circulante	166 479 212	193 748 669	111 299 446	138 378 864	55 369 805
Stocuri și lucrări în curs de execuție	32 519 555	37 857 138	32 519 555	37 857 138	
Creanțe comerciale și alte creanțe	54 438 236	51 491 117	54 438 236	51 491 117	
Numerar în casă și la bancă	20 567 142	45 544 979	20 567 142	45 544 979	
Alte active	58 954 279	58 855 435	3 774 513	3 485 630	55 369 805
TOTAL ACTIVE	653 233 632	615 398 857	598 053 866	560 029 052	55 369 805
CAPITALUL ȘI DATORIILE					
Capital	157 685 551	290 872 285	102 505 785	235 502 480	55 369 805
Capitalul social	117 796 320	117 796 320	117 796 320	117 796 320	

Alte rezerve	168 254 292	148 391 236	168 254 292	148 391 236	
Profit/(pierdere) acumulată	-128 365 061	24 684 729	-183 544 827	-30 685 076	55 369 805
Datorii pe termen lung	241 302 247	177 495 219	241 302 247	177 495 219	
Credite pe termen lung	161 659 825	141 546 158	161 659 825	141 546 158	
Grant EBRD	25 699 059	25 670 819	25 699 059	25 670 819	
Impozitul de venit amânat	8 359 089	3 628 356	8 359 089	3 628 356	
Datorii pentru mijloace fixe luate în folosință temporară	45 584 274	6 649 886	45 584 274	6 649 886	
Datorii pe termen scurt	254 245 834	147 031 353	254 245 834	147 031 353	
Credite pe termen scurt	126 602	94 952	126 602	94 952	
Datorii comerciale	120 272 751	111 119 624	120 272 751	111 119 624	
Alte datorii	131 299 064	135 337 008	131 299 064	135 337 008	
Grant EBRD	2 547 417	479 769	2 547 417	479 769	
Total datorii	495 548 081	324 526 572	495 548 081	324 526 572	
TOTAL PASIVE	653 233 632	615 398 857	598 053 866	560 029 052	55 369 805

Tabelul nr. 11

Nr. crt.	Indicatori	Formula de calcul	Indicatori	
			9 luni 2023	9 luni 2024
1.	Rata activelor imobilizate (rata imobilizărilor) (Rai)	<i>Total active imobilizate/Total active</i>	0,75	0,69
2.	Rata activelor circulante (Rac)	<i>Total active circulante/Total active</i>	0,25	0,31
3.	Rata creanțelor în valoarea totală a activelor (Rc)	<i>Total creanțe/Total active</i>	0,08	0,08
4.	Rentabilitatea veniturilor din vânzări	<i>Profit brut(pierdere brută)/Venituri din vânzări</i>	5,99	30,26
5.	Rentabilitatea activelor (ROA)	<i>Profit pentru exercițiu financiar(pierdere)/Valoarea activelor</i>	3,52	17,52
6.	Viteza de rotație a activelor imobilizate	<i>Venituri din vânzări/active imobilizate</i>	1,39	1,11
7.	Rata solvabilității generale (Rsg)	<i>Total active/Total datorii</i>	1,32	1,90
8.	Lichiditatea curentă (Lc)	<i>Total active circulante/Total datorii curente</i>	0,65	1,32
9.	Lichiditatea rapidă (Lr)	<i>Active circulante-stocuri/datorii curente</i>	0,53	0,66
10.	Rata de îndatorare pe termen lung față de capitalul propriu	<i>Datorii pe termen lung/Capital propriu</i>	1,53	0,61
11.	Rata de îndatorare totală (coeficientul de atragere a surselor împrumutate)	<i>(Total datorii pe termen lung + Total datorii curente)/Total pasive</i>	0,76	0,53
12.	Rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie)	<i>Total capital propriu/Total pasive</i>	0,24	0,47

13.	Rata de atragere pe termen lung a mijloacelor împrumutate	<i>Datorii pe termen lung/Total datorii</i>	0,49	0,55
-----	---	---	------	------

Rata activelor imobilizate

Acest indicator se calculează ca raport între activele imobilizate și activul total și reprezintă ponderea elementelor patrimoniale ce servesc entitatea în mod permanent. Suplimentar, rata activelor imobilizate reflectă gradul de investire a capitalului în entitate și gradul de imobilizare a capitalului.

În perioada de referință nivelul ratei indicatorului, comparativ cu perioada similară a anului precedent s-a diminuat, reflectă faptul că activele imobilizate se modifică într-o proporție mai mică ca activul total. Cota activelor imobilizate în suma totală a patrimoniului la întreprinderile din sectorul energetic este semnificativă.

În perioada a nouă luni ale anului 2024, coeficientul dat a constituit 0,69 puncte procentuale, înregistrând o diminuare cu 0,06 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent.

Rata activelor circulante

Analiza structurii activelor curente se face cu ajutorul ratei activelor circulante care arată ponderea activului circulant în totalul activelor, indicând nivelul capitalului imobilizat în activitatea de exploatare. Această rată măsoară indirect gradul de lichiditate al patrimoniului fiind influențată mult de specificul activității. Se consideră că pentru o entitate din domeniul producției o valoare de 0,4 este benefică.

În perioada a nouă luni ale anului 2024, această rată constituie 0,31 puncte procentuale, înregistrând o majorare cu 0,06 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent. Dacă rata activelor circulante prezintă o tendință de majorare, atunci ponderea activelor circulante crește datorită modificării valorii activelor circulante într-o proporție mai mare decât cea a activului total.

Rata creanțelor în valoarea totală a activelor

Acest indicator reflectă importanța creanțelor întreprinderii în activul total al întreprinderii, indicând politica entității în legătură cu termenul de plată acordat consumatorilor și este influențat de practicile din sectorul de activitate, precum și de natura consumatorilor. Astfel, în condițiile în care consumatorii sunt în mare parte persoane fizice, rata este mai mică.

În perioada de raportare, această rată a înregistrat o valoare de 0,08 puncte și a rămas neschimbată față de perioada similară a anului precedent.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări

Analiza rentabilității veniturilor din vânzări este importantă atât pentru managerii financiari, cât și pentru conducerea întreprinderii, deoarece analizând nivelul acestui indicator se poate determina:

- cât de eficient au fost promovate deciziile managementului financiar în obținerea profitului la un leu venituri din vânzări;
- care este nivelul și evoluția rentabilității veniturilor din vânzări pe parcursul mai multor perioade de activitate a întreprinderii;
- ce factori au contribuit la devierea rentabilității veniturilor din vânzări față de nivelul anilor precedenți și-sau prevăzut în Direcțiile prioritare de dezvoltare/Planul de afaceri;
- ce măsuri trebuie întreprinse pentru creșterea nivelului rentabilității veniturilor din vânzări.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări exprimă legătura care există între rezultatul financiar și veniturile din vânzări obținute de întreprindere și se determină în baza raportului dintre mărimea profitului și valoarea veniturilor din vânzări.

În perioada de referință, acest indicator înregistrează o valoare pozitivă de 30,26 puncte procentuale. De menționat este faptul că în perioada similară a anului precedent, acest indicator a înregistrat o valoare de 5,99 puncte procentuale. Astfel se atestă o majorare cu 24,27 puncte procentuale.

Rentabilitatea activelor (rentabilitatea economică)

Este unul dintre indicatorii principali de rentabilitate ai unei companii, care măsoară eficiența utilizării activelor din punct de vedere al profitului obținut și arată câți lei aduce sub formă de profit un leu investit în active.

În perioada de referință, acest indicator a înregistrat o valoare de 17,52 puncte procentuale. De menționat este faptul că în perioada similară a anului precedent de gestiune acest indicator a înregistrat o valoare de 3,52 puncte procentuale, ce denotă faptul creșterii raportului leu profit/leu investit.

Viteza de rotație a activelor imobilizante

Este indicatorul care reflectă eficiența utilizării tuturor bunurilor întreprinderii și se calculează ca relația dintre venitul din vânzări și activele imobilizate. Nivelul acceptabil al acestei rate diferă de la o entitate la alta, în funcție de ramura sau sectorul de activitate din care face parte, iar:

- creșterea vitezei de rotație a activului semnifică: creșterea eficienței utilizării activelor, creșterea gradului de lichiditate a acestuia;
- reducerea vitezei de rotație are ca efect principal creșterea gradului de imobilizare a activelor.

Compararea indicelui activelor imobilizate cu ritmul de creștere a cifrei de afaceri reflectă o diminuare a eficienței utilizării activelor imobilizate în perioada de raportare cu 0,28 puncte procentuale față de perioada similară a anului 2023.

Rata solvabilității generale

Solvabilitatea este capacitatea firmei de a plăti la scadență datoriile față de creditorii săi. Rata solvabilității generale cuantifică riscul de incapacitate de plată a datoriilor la care este expusă entitatea. Valoarea minimă a ratei solvabilității generale se consideră 1,4. În cazul în care rata solvabilității generale este mai mică decât 1,0, atunci firma este insolubilă. În perioada de raportare a anului 2024 acest indicator a constituit 1,9 puncte procentuale, înregistrând o majorare cu 0,58 puncte procentuale față de perioada similară a anului 2023.

Lichiditatea curentă

Lichiditatea este posibilitatea de transformare a unui activ în bani, rapid și cu pierdere minimă de valoare. Dacă nivelul acestei rate este subunitar, aceasta indică un capital de lucru negativ, ceea ce înseamnă că activele curente sunt mai mici decât datoriile curente. Aprecierea generală referitoare la nivelul acestei rate este aceea că este necesar să se încadreze între 1,5 și 2, ceea ce înseamnă un nivel asigurator al acestei rate. În perioada a nouă luni ale anului 2024, acest indicator a atins nivelul de 1,32 puncte procentuale sau cu 0,67 mai mult față de perioada similară a anului precedent.

Lichiditatea rapidă

Lichiditatea rapidă exprimă capacitatea întreprinderii de a-și achita obligațiile pe termen scurt din activele curente, mai puțin din stocuri - care sunt considerate ca fiind cele mai puțin lichide din activele curente.

Valorile de referință ale indicatorului sunt:

- valoarea minimă este 0,65 - sub acest nivel compania se află în pericol de incapacitate de plată;
- valoarea maximă este 1,00 - peste această valoare se considera că nu se utilizează corespunzător activele curente.

Pentru perioada de raportare a anului 2024 rata a constituit 0,6 puncte procentuale, fiind în creștere cu 0,07 puncte procentuale față de perioada similară a anului 2023.

Rata de îndatorare pe termen lung față de capitalul propriu

Diminuarea coeficientului riscului financiar cu 0,92 puncte față de perioada similară a anului precedent (de la 1,53 la 0,61), este benefică pentru companie, respectiv s-a diminuat ponderea datoriilor pe termen lung în raport cu capitalul propriu.

Rata de îndatorare totală

Rata de îndatorare totală reflectă ponderea surselor de finanțare atrase în totalul pasivelor Societății.

Pentru perioada de raportare, indicatorul respectiv a constituit 0,53 puncte procentuale, înregistrând o diminuare cu 0,23 puncte procentuale față de perioada similară a anului 2023.

Rata autonomiei globale

Coeficientul dat reflectă gradul în care capitalul propriu al întreprinderii asigură autofinanțarea activității de producție.

Acest indicator reflectă aportul capitalului propriu în finanțarea tuturor elementelor patrimoniale ale întreprinderii. În condiții normale de activitate, mărimea lui se consideră suficientă în cazul când rata este mai mare de 0,5. În astfel de condiții riscul creditorilor se reduce la minim, deoarece întreprinderea are posibilitatea să-și achite datoriile pe seama mijloacelor proprii.

Pentru perioada de raportare, mărimea coeficientului tinde spre limita indicată, constituind 0,47 puncte procentuale.

Putem constata că deși nivelul dat este mult mai mic decât limita minimă admisibilă, întreprinderea de sine stătător își poate îndeplini pe viitor obligațiile financiare. La moment, nivelul de siguranță pentru creditori este mediu. Majorarea acestui indicator pe viitor se va considera benefică pentru entitate.

Rata de atragere pe termen lung a mijloacelor împrumutate

Acest coeficient desemnează nivelul de îndatorare al entității și în mod normal trebuie să oscileze în limitele 0 - 50%.

Cota împrumutului pe termen lung în suma totală a datoriilor întreprinderii în perioada de raportare s-a majorat de la 0,49% în perioada a nouă luni ale anului 2023 la 0,55% pentru perioada de raportare.

În concluzie, putem menționa că S.A. „CET-Nord” întreprinde toate măsurile necesare pentru a menține nivelul indicatorilor economici în limitele admisibile. Astfel, pentru 9 luni ale anului 2024 se atestă o îmbunătățire a nivelului unor indicatori și diminuarea valorilor altor indicatori comparativ cu perioada similară a anului precedent. Printre cauzele care au contribuit la modificarea valorilor acestor indicatori se numără: dinamica în scădere a prețului mediu reglementat a gazelor naturale și totodată includerea în tariful reglementat la energia termică livrată consumatorilor a devierilor tarifare negative aferente perioadelor precedente de reglementare care au avut drept efect majorarea veniturilor reglementate în perioada de raportare.

III. ASPECTE COMERCIALE/DATORII ȘI CREAŢE

3.1. Aspecte comerciale

Activitatea comercială a S.A. „CET-Nord” s-a desfășurat prin livrarea de energie termică și energie electrică. Pe parcursul primelor 9 luni a anului 2024, entitatea a furnizat energie termică în sumă de 286 641,10 mii lei, ceea ce constituie cu 71 382,13 mii lei mai puțin în comparație cu perioada similară a anului precedent.

Dinamica vânzărilor pentru perioada raportată este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 12
mii lei

Nr. crt.	Categoriile de consumatori	9 luni 2023	9 luni 2024	Modificări
1	Consumatori casnici	246 043,78	197 707,33	-48 336,45
2	Consumatori noncasnici	111 979,45	88 933,77	-23 045,68
2.1	Agenți economici	28 866,15	13 444,71	-15 421,44
2.2	Instituții bugetare	83 113,30	75 489,06	-7 624,24
	Total	358 023,23	286 641,10	-71 382,13

Unul dintre factorii principali care au influențat valoarea micșorată a livrărilor este modificarea tarifului la energie termică de la **3 905 lei/Gcal** (aplicat din 23.12.2022) cu o modificare de micșorare până la **3 215 lei/Gcal** (aplicat din 01.01.2024) și **2 245 lei/Gcal** (aplicat din 21.03.2024). Remarcăm că cantitatea furnizată a energie termice este similară perioadei precedente.

Tabelul nr. 13
Gcal

Nr. crt.	Categoriile de consumatori total pe întreprindere	9 luni 2023	9 luni 2024	Modificări
1	Consumatori casnici	63 008	63 424	416
2	Consumatori noncasnici	24 209	24 168	-41
2.1	Agenți economici	6 178	3 600	-2 578
2.2	Instituții bugetare	18 031	20 568	2 537
	Total	87 217	87 592	375

Astfel, este de remarcat că, în perioada de raportare, cantitatea de energie termică livrată a crescut nesemnificativ, cu doar 0,4%, în timp ce nivelul venitului din vânzarea energiei termice s-a micșorat cu circa 20% față de perioada similară a anului precedent, fapt ilustrat în figura de mai jos.

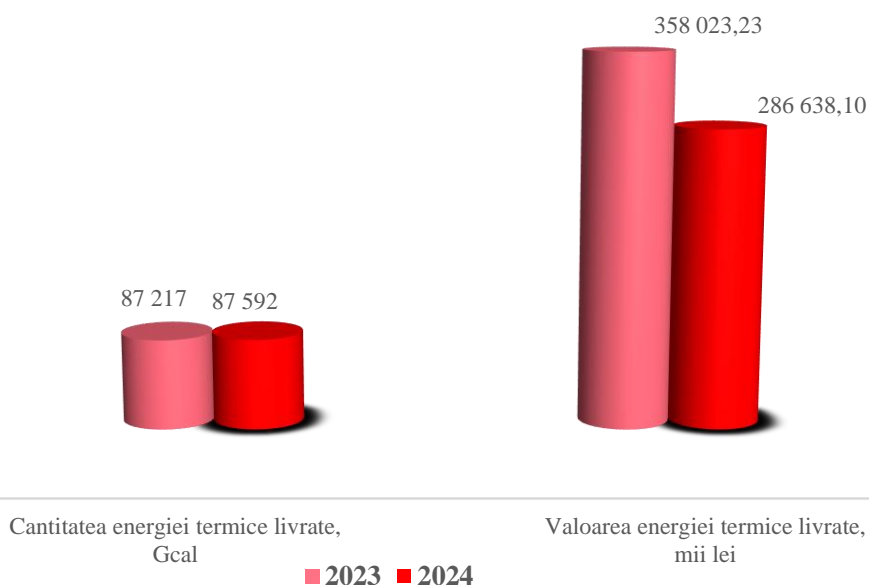

Figura 1. Dinamica energiei termice livrate

Astfel, este de remarcat că, în perioada de raportare, cantitatea de energie termică livrată a crescut nesemnificativ, cu doar 0,4%, în timp ce nivelul venitului din vânzarea energiei termice s-a micșorat cu circa 20% față de perioada similară a anului precedent, fapt ilustrat în figura de mai jos.

De remarcat faptul că s-a majorat cantitatea de energie termică livrată pentru prepararea apei calde. Dacă în perioada 9 luni a anului 2023 au fost livrate 836,26 Gcal, în sumă de 3 674 277,66 lei, atunci pentru perioada similară a anului 2024, energia termică pentru prepararea apei calde a fost livrată în cantitate de 1 118,25 Gcal, echivalent valoric de 3 421 244,61 lei. În volumul energiei termice livrate pentru prepararea apei calde, cota majoră o dețin consumatorii noncasnici, fapt reflectat în figura de mai jos.

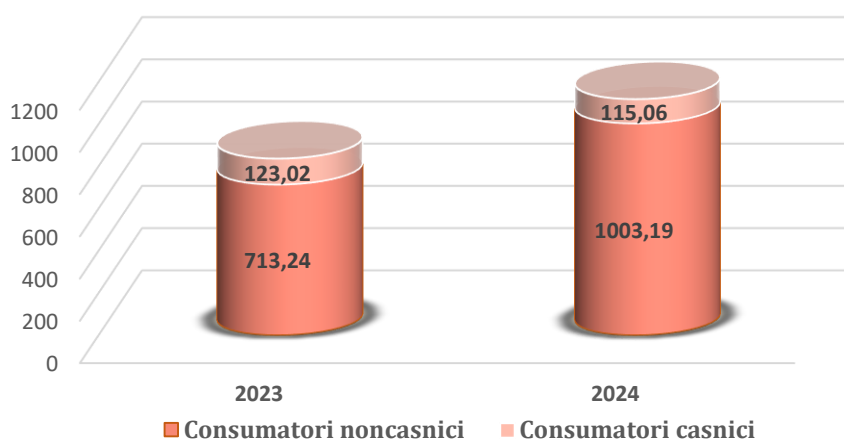

Figura 2. Dinamica energiei termice livrate pentru prepararea apei calde, Gcal

În perioada de raportare, S.A. „CET-Nord” a efectuat vânzări a energiei electrice în sumă de 193 173,2 mii lei, ceea ce constituie cu 131 586,7 mii lei mai puțin decât în perioada similară a

anului precedent (9 luni a. 2023 - 332 861,9 mii lei). Principalul factor care a influențat micșorarea venitului din vânzarea energiei electrice a fost faptul că în perioada (23.12.2022 - 21.03.2024) prețului la energia electrică a avut o dinamică în micșorare **de la 6,11 lei/kWh la 3,77 lei/kWh și ulterior (21.03.2024) la 2,76 lei/kWh.**

În perioada de referință de către unitățile de producere a întreprinderii a fost produsă energie electrică în cantitate de **61 052 692 kWh**, iar efectiv livrat în Sistemul Electroenergetic Național s-a livrat **55 032 122 kWh**. În baza Notificărilor fizice întocmite și respectiv validate de către Furnizorul central de energie electrică S.A. „Energocon” a fost comercializată energie electrică în cantitate de **55 419 308 kWh**.

Cantitatea dezechilibrelor de energie electrică generate în cadrul procesului de activitate au înregistrat un nivel de 2,24%. Acestea fiind generate în dependență de marja de eroare admisibilă de reglare a turbinelor cu abur $\pm 5\%$, precum și de deconectările neplanificate a Stației în cogenerare generate de deranjamentele în rețelele de distribuție sau transport.

Informația detaliată este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 14

Luna	Energia electrică produsă			Energia electrică livrată		Dezechilibre		
	Plan	Fact	Diferența	PNC	PNM	%	DEZex	DEZdef
	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh		kWh	kWh
ianuarie	17 995 000	17 920 389	74 611	16 284 057	16 210 883	1,40	64 071	137 245
februarie	15 396 000	15 210 758	185 242	13 963 649	13 807 394	2,07	50 001	206 256
martie	16 047 000	15 954 931	92 069	14 603 681	14 543 003	1,43	53 943	114 633
aprilie	3 454 293	3 385 544	68 749	3 066 179	2 987 555	2,67	17 682	96 306
mai	2 098 506	2 096 440	2 066	1 854 939	1 833 716	2,43	17 892	39 115
iunie	1 497 635	1 536 498	-38 863	1 308 753	1 326 622	3,70	45 645	27 776
iulie	1 513 387	1 497 243	16 144	1 318 791	1 303 759	2,62	11 393	26 425
august	1 635 615	1 646 895	-11 280	1 436 279	1 444 137	1,91	23 043	15 185
septembrie	1 803 505	1 803 994	-489	1 582 980	1 575 053	1,92	11 969	19 896
tr. III a. 2024	61 440 941	61 052 692	388 249	55 419 308	55 032 122	2,24	295 639	682 837
ianuarie	18 350 500	18 297 253	53 247	16 638 738	16 522 539	1,31	38 926	155 125
februarie	16 445 000	16 345 182	99 818	14 894 505	14 798 469	1,43	44 721	140 757
martie	15 555 390	15 435 084	120 306	14 079 905	13 960 208	1,65	40 489	160 186
aprilie	3 312 819	3 315 809	-2 990	2 933 884	2 953 706	2,26	41 989	22 167
mai	2 044 489	2 041 359	3 130	1 768 713	1 763 838	2,22	15 647	20 522
iunie	1 038 362	1 035 379	2 983	893 349	887 485	1,94	5 668	11 738
iulie	1 660 453	1 645 459	14 994	1 453 556	1 441 458	2,82	14 725	26 823
august	1 652 661	1 637 449	15 212	1 415 799	1 393 466	2,76	8 466	30 799
septembrie	1 676 969	1 678 442	-1 473	1 438 589	1 441 659	2,11	21 067	17 997
tr. III a. 2023	61 736 643	61 431 416	305 227	55 517 038	55 162 828	2,06	231 698	586 114
Diferența	-295 702	-378 724	83 022	-97 730	-130 706	0,18	63 941	96 723

**valorile indicate sunt raportate la ora locală (GMT+3), în conformitate cu prevederile Regulilor pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020*

În perioada anilor 2023-2024, în rezultatul decontării dezechilibrelor în raport cu FCEE, S.A. „CET- Nord” a înregistrat venituri suplimentare din încasarea plăților pentru dezechilibrele

pozitive generate și cheltuieli suplimentare reieșind din achitarea valorii dezechilibrelor negative generate.

Astfel, precum și ținând cont de faptul că FCEE cumpără energia electrică contractată dar nu cea efectiv livrată, S.A. „CET-Nord” a înregistrat venituri și cheltuieli suplimentare după cum urmează:

Tabelul nr. 15

Perioada	Un. de măsură	2023			2024		
		Dezechilibre		Venit/Cheltuieli suplimentare	Dezechilibre		Venit/Cheltuieli suplimentare
		DEZex	DEZdef		DEZex	DEZdef	
Ianuarie	kWh	38 926	155 125	X	64 071	137 245	X
	lei	11 379	302 032	419 323	22 225	145 127	152 964
Februarie	kWh	44 721	140 757	X	50 001	206 256	X
	lei	9 787	345 184	251 384	14 542	192 248	411 376
Martie	kWh	40 489	160 186	X	53 943	114 633	X
	lei	7 728	140 302	598 774	8 830	116 280	229 449
Aprilie	kWh	41 989	22 167	X	17 682	96 306	X
	lei	8 442	8 697	-121 367	2 933	63 935	153 000
Mai	kWh	15 647	20 522	X	17 892	39 115	X
	lei	2 352	6 914	25 225	4 193	23 221	33 488
Total	kWh	181 772	498 757	X	203 589	593 555	X
	lei	39 688	803 129	1 173 339	52 723	540 811	980 277

Notă: FCEE, în anul 2024, a fost emise doar cinci Note de decontare a dezechilibrelor, pentru lunile ianuarie, februarie și martie.

Efectul comercial rezultat din vânzarea energiei electrice, s-a creat din cauza diminuării prețului energiei electrice, cauzat de descreșterea prețului combustibilului primar.

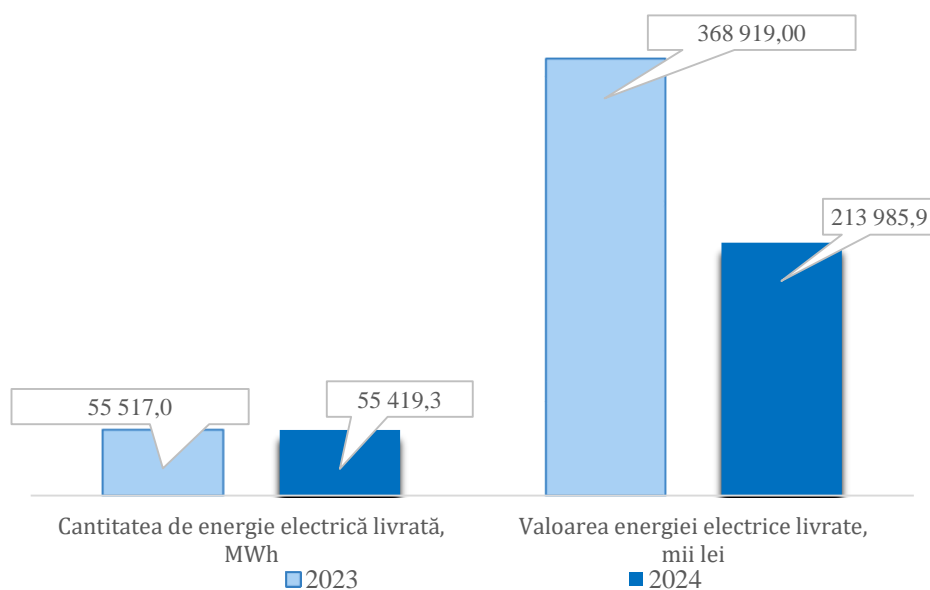

Figura 3. Dinamica energiei electrice livrate

Venitul total al vânzărilor din activitatea de bază s-a diminuat cu 154 933,1 mii lei în comparație cu perioada similară a anului precedent, ceea ce reprezintă circa 42% (figura 4).

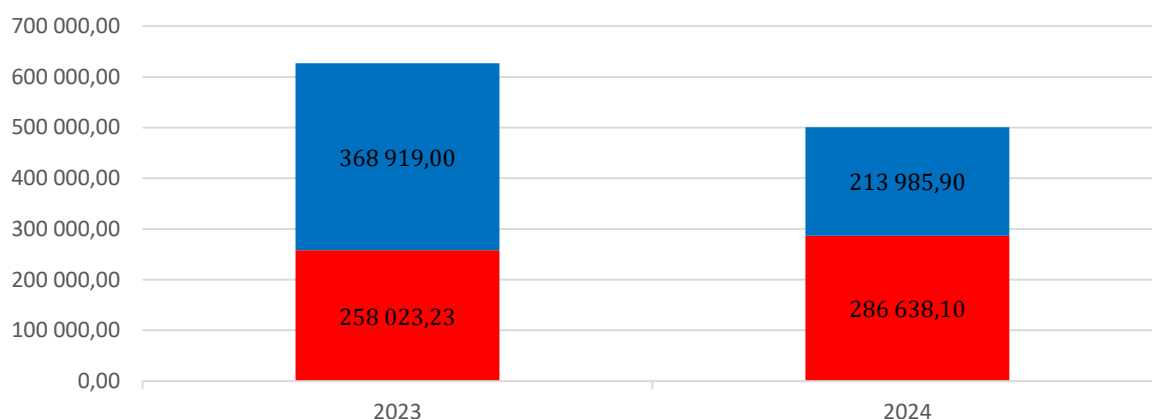

Figura 4. Volumul vânzărilor din activitatea de bază, mii lei

În procesul activității, S.A. „CET-Nord” întreprinde acțiuni privind menținerea numărului de consumatori existenți și atragerea celor noi prin:

- implementarea tehnologiilor noi, care asigură eficiența și confortul termic al consumatorilor;
- alegerea modelului eficient de interacțiune cu consumatorii în vederea obținerii unui grad sporit de satisfacție a clientului;
- alegerea celor mai performante metode din domeniul marketingului privind tehnicile de promovare a serviciilor din sectorul termoeenergetic;
- informarea populației despre:

-
- ✓ sistemul orizontal de distribuție și avantajele acestui sistem la încălzirea centralizată a încăperilor și a apei pentru utilizare în scopuri menajere;
 - ✓ costurile asumate de furnizor privind efectuarea proiectului tehnic al reconstrucției sistemului intern de distribuție a agentului termic, procurarea și instalarea contoarelor, care alcătuiesc 90% din suma totală a investiției;
 - ✓ extinderea altor tipuri de servicii nereglementate.

3.2. Structura și dinamica creanțelor

Structura, dinamica și analiza comparativă a creanțelor întreprinderii pentru nouă luni ale anului 2023 și pentru nouă luni ale anului 2024 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 16
mii lei

Nr. crt.	Creanțe	Creanțele la:		Modificări
		30.09.2023	30.09.2024	
1.	Creanțe pe termen lung	-	-	-
2.	Creanțe curente, inclusiv	55 134,9	51 569,6	-3 565,3
2.1.	Creanțe comerciale	38 795,0	39 047,1	252,1
2.1.1.	creanțe la energia termică cu provizion	30 764,9	33 856,0	3 091,1
2.1.1.1	creanțe la energia termică fără provizion	61 236,7	68 151,5	6 914,8
	bugetul republican	2 685,7	2 872,6	186,9
	bugetul municipal	6 484,1	10 049,5	3 565,4
	fondul locativ	47 547,0	51 098,7	3 551,7
	agenți economici	4 519,9	4 130,7	-389,2
2.1.1.2	provizioane privind energia termică	(30 471,8)	(34 295,5)	-3 823,7
2.1.2.	creanțe la energia electrică	7 447,3	4 856,1	-2 591,2
	SA "ENERGOCOM"	7 447,3	4 856,1	-2,591,2
2.1.3.	creanțe comerciale (mărfuri)	2,9	0,0	-2,9
2.1.4.	alte creanțe comerciale	579,9	335,0	-244,9
2.2.	Avansuri acordate	852,8	163,9	-688,9
2.3.	Creanțe ale bugetului	13 339,1	8 909,3	-4 429,8
2.4.	Creanțe ale personalului	43,7	56,2	12,5
2.5.	Creanțe preliminate	0,0	825,2	825,2
2.6.	Alte creanțe curente	2 104,3	2 567,9	463,6
	Total creanțe (1+2)	55 134,9	51 569,6	-3 565,3

Analizând informația reflectată în tabel, putem menționa că valoarea totală a creanțelor pentru perioada de referință s-a diminuat cu 3 565,3 mii lei comparativ cu perioada similară a anului precedent. Creanțele înregistrate pentru energia electrică sunt creanțele pe termen scurt, termenul de achitare fiind scadent la data de 15 a lunii următoare celei de gestiune. La sfârșitul perioadei de raportare, creanțele pentru energie electrică înregistrează o diminuare cu 2 591,2 mii lei față de perioada similară a anului precedent, iar creanțele pentru energie termică înregistrează o majorare cu 6 914,8 mii lei față de nouă luni ale anului 2023.

La compartimentul „Creanțe ale bugetului” (pct. 2.3) se înregistrează o diminuare cu 4 429,8 mii lei, fapt ce denotă onorarea obligațiilor entității față de bugetul public național.

3.3. Acțiunile întreprinse pentru recuperarea creanțelor

Pentru recuperarea creanțelor, în perioada a 9 luni ale anului 2024 au fost realizate următoarele măsuri:

1. Acțiuni întocmite și înaintate spre examinare în instanța de judecată

În perioada de raportare pe rolul instanțelor de judecată au fost puse **884** acțiuni înaintate de către Secția Juridică, împotriva debitorilor – consumatorilor casnici și noncasnici, la obiectul încasării creanțelor în sumă totală de **18 813 458,14 lei**, inclusiv taxa de stat în sumă de **620 698,63 lei**, din care:

- **860**, în sumă totală de **7 489 477,87 lei** consumatori casnici, inclusiv taxa de stat în sumă de **351 506,59 lei**;
- **24**, în sumă de **11 323 980,27 lei** consumatori noncasnici, inclusiv taxa de stat în sumă de **269 192,04 lei**.

2. Hotărâri emise în rezultatul participării în ședințe de judecată și gestionării acțiunilor în procedură generală și cu valoare redusă

Urmare a examinării acțiunilor în procedura de judecată, au fost emise **926** de Hotărâri judecătorești definitive și irevocabile */inclusiv pe acțiuni înaintate în anii precedenți/*, prin care s-a dispus încasarea de la debitori a creanțelor în sumă totală de **6 859 659,68 lei**, inclusiv taxa de stat în sumă totală de **319 943,48 lei**, din care:

- **909**, în sumă totală de **6 578 147, 4 lei** consumatori casnici, inclusiv taxa de stat în sumă de **309 587,53 lei**;
- **17**, în sumă totală de **281 512,44 lei** consumatori noncasnici, inclusiv taxa de stat în sumă de **10 355,95 lei**.

3. Activitatea cu privire la întreprinderea măsurilor de rigoare în scopul recuperării creanțelor de la debitori, inclusiv în cazul procedurilor de insolabilitate a acestora

Recepționate, pe parcursul perioadei de raportare, au fost **945** Titluri executorii */inclusiv pe hotărâri judecătorești din anii precedenți/* în sumă totală de **6 167 468,36 lei**, inclusiv taxa de stat în sumă de **286 291,80 lei**, din care:

- **924**, în sumă totală de **5 954 977,06 lei** consumatori casnici, inclusiv taxa de stat în sumă de **277 701,64 lei**;
- **21**, în sumă totală de **212 491,30 lei** consumatori noncasnici, inclusiv taxa de stat **8 590, 16 lei**.

Înaintate spre executare către executorii judecătorești au fost **785** Titluri executorii */inclusiv pe hotărâri judecătorești din anii precedenți/* în sumă totală de **4 820 784,37 lei**, inclusiv taxa de stat în sumă de **229 186,63 lei**, din care:

- **765**, în sumă totală de **4 574 213,49 lei** consumatori casnici, inclusiv taxa de stat în sumă de **219 094,77 lei**;
- **20**, în sumă totală de **246 570,88 lei** consumatori noncasnici, inclusiv taxa de stat **10 091,86 lei**.

Achitate benevol creanțe de către debitori, până la înaintarea titlurilor executorii spre executare silită, inclusiv prin înaintarea cererilor de eșalonare a plății:

- **6 470 450,37 lei**, de către consumatori casnici;
- **334 983,19 lei**, de către consumatori noncasnici.

Recuperate creanțe prin intermediul conturilor speciale ale executorilor judecătorești de la debitori - consumatori casnici în sumă de **2 069 070,50 lei**.

3.4. Structura și dinamica datoriilor

Structura, dinamica și analiza comparativă a datoriilor pentru nouă luni ale anului 2023 și pentru nouă luni ale anului 2024 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 17
mii lei

Nr. crt.	Datorii	Datoriile la:		Modificări
		30.09.2023	30.09.2024	
1	Datorii comerciale, inclusiv	120 272,7	11 119,6	-109 153,1
1.1	pentru gaze naturale (inclusiv penalități)	108 428,1	3 497,5	-104 930,6
1.2	pentru alte tipuri de combustibil	142,4	202,4	60,0
1.3	pentru energia procurată	158,5	102,3	-56,2
1.4	pentru apă	1,3	3,5	2,2
1.5	alte datorii comerciale	11 542,4	7 313,9	-4 228,5
2	Datorii calculate:	8 360,9	10 901,2	2 540,3
2.1	față de buget	513,1	371,7	158,6
2.2	privind asigurările sociale și medicale	1 978,2	2 523,4	545,2
2.3	față de personal	5 869,6	7 706,1	1 836,5
3	Datorii privind credite și împrumuturi	161 786,4	141 641,1	-20 145,3
3.1	Credite bancare pe termen lung	160 140,6	140 406,7	-19 733,9
3.2	Credite bancare pe termen scurt	0,0	0,0	0,0
3.3	Împrumuturi pe termen lung	1 519,2	1 139,4	-379,8
3.4	Împrumuturi pe termen scurt	126,6	95,0	-31,6
4	Avansuri primite	1 429,5	1 978,6	549,1
5	Alte datorii	195 339,5	155 266,4	-40 073,1
5.1	bunuri primite în gestiune	45 584,3	6 649,9	-38 934,4
5.2	venituri anticipate pe termen lung	25 699,1	25 670,8	-28,3
5.3	venituri anticipate curente	4 183,3	2 526,0	-1 657,3
5.4	provizioane curente	118 268,0	117 272,1	-995,9
5.5	altele	1 604,8	3 147,6	1 542,8
6	Impozit amânat	8 359,1	3 628,4	-4 730,7
Total datorii (1+2+3+4+5+6)		495 548,1	322 009,3	

La sfârșitul perioadei de raportare datoriile la consumul curent de gaze naturale au constituit 3 497,5 mii lei sau cu 104 930,6 mii lei mai puțin ca în perioada similară a anului precedent.

Totodată de menționat este faptul că S.A. „CET-Nord” a achitat datoria de 100 000,0 mii lei pentru consumul de gaze naturale aferent lunii februarie-martie ale anului 2023, care s-a format în rezultatul neajustării prețurilor/tarifelor reglementate în anul 2022 și constituirii deficitului tarifar.

Entitatea respectă graficul rambursării la termen a creditelor bancare contractate pentru implementarea proiectelor investiționale conform scadenței, la care restanțele nu se admit. Însă, în perioada de raportare valoarea creditelor bancare pe termen lung a scăzut cu 19 733,9 mii lei față de perioada similară a anului precedent.

De menționat este faptul că la sfârșitul a nouă luni ale anului 2024, entitatea a înregistrat datorii calculate în mărime de 10 901,2 mii lei, care au fost achitate la data scadenței în semestrul II al anului 2024.

În anul 2023 în rezultatul auditului efectuat de echipa de audit din cadrul Curții de Conturi în Raportul auditului conformității asupra gestionării patrimoniului public și a resurselor financiare de către S.A. „CET-Nord” în anii 2021-2022 a fost indicată recomandarea „11. să asigure excluderea din bilanț a terenurilor proprietate publică locală primite în gestiune și includerea acestora la conturile extrabilanțiere (pct. 4.1.3.)”. Drept urmare serviciul contabil a stornat valoarea terenurilor, proprietate publică primite în folosință înregistrate la contul extrabilanțier 926 „Terenuri primite în folosință”. Ca rezultat în perioada de raportare se atestă o diminuare a valorii altor datorii și anume a datoriilor aferent bunurilor primite în gestiune cu 38 934,4 mii lei față de perioada similară a anului precedent.

Impozitul amânat este recunoscut în conformitate cu IAS 12 „Impozitul pe profit”, pentru diferențele temporare ce apar între valoarea contabilă a activelor și datoriilor utilizată în scopul raportărilor financiare și baza fiscală utilizată pentru calculul impozitului (MF la valoarea în scopuri fiscale, rezervele, provizioanele formate).

Impozitul amânat este calculat pe baza cotelor de impozitare care se preconizează că vor fi aplicabile diferențelor temporare la reversarea acestora, utilizând rate de impozitare în vigoare sau în mare măsură adoptate la data de raportare.

Evaluarea impozitului amânat reflectă consecințele fiscale care ar decurge din modul în care Societatea se așteaptă, la data de raportare, să recupereze sau să deconteze valoarea contabilă a activelor și datoriilor sale.

Creanțele privind impozitul amânat nerecunoscute sunt evaluate la fiecare perioadă de raportare și recunoscute în măsura în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil viitor față de care să poată fi utilizate.

Conform prevederilor **art. 6, alin. 1 al** Codului Fiscal *Impozitul este o **plată obligatorie** cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată.*

Entitatea nu a admis pe parcursul perioadei raportate restanțe la compartimentul dat, iar mărimea impozitelor și taxelor calculate și achitate în perioada de raportare și cea similară din anul precedent este reflectată în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 18
mii lei

Impozite și taxe	30.09.2023		30.09.2024	
	Calculat	Achitat	Calculat	Achitat
TVA	344,1	344,1	9 954,4	9 460,0
FOAM	5 131,5	5 196,0	6 602,1	6 530,0
BASS	13 709,3	13 888,0	17 883,9	17 800,00
Impozit pe venit din salariu	4 864,0	4 959,0	6 715,3	6 660,0
Impozit pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător	211,0	0,0	0,0	0,0
Alte impozite și plăți	288,5	394,4	336,5	356,1
Total	24 548,4	24 781,5	41 492,2	40 806,1

Dinamica pozitivă a achitărilor se atestă pe toată perioada analizată, iar restanțe la achitarea acestora nu se admit.

IV. INDICATORI NON FINANCIARI

Climatul economic autohton creează premisele elaborării și implementării de noi indicatori, financiari și non-financiari, necesari raportării manageriale interne.

Pentru orice întreprindere, formula ideală de succes este asigurarea unui echilibru între indicatorii financiari și non-financiari.

4.1. Indicatori de mediu

S.A. „CET-Nord”, în calitate de întreprindere strategică din sectorul termoeenergetic, își onorează în mod constant angajamentul față de mediul înconjurător.

Implementarea politicii de mediu și a direcțiilor de acțiune stabilite pentru realizarea obiectivelor generale de management, au condus la îmbunătățirea performanței de mediu a companiei.

În ceea ce privește evaluarea aspectelor legate de impactul activității de bază a Societății asupra mediului, S.A. „CET-Nord” acționează în mod responsabil, eficient și continuu pentru asigurarea conformării cu cerințele reglementate prin lege, prin autorizări și certificări și prin respectarea cerințelor contractuale în relație cu clienții.

În urma analizei a fost identificat impactul asupra mediului și au fost determinate aspectele semnificative de mediu.

Activitățile cu impact asupra mediului realizate se analizează anual. Se iau în considerare condițiile de funcționare normale și anormale, mentenanța și situațiile de urgență previzibile.

În momentul de față Societatea deține:

- ✓ Autorizație pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare str. Ștefan Cel Mare 168, Molodovo, nr. P – 0905/2020, eliberată 14.09.2020, valabilă până la 14.07.2025;
- ✓ Autorizație pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare str. Feroviarilor, 19/A, P-3399/2023, eliberată 26.06.2023, valabilă până la 25.06.2028;
- ✓ Autorizație de mediu pentru folosință specială a apei nr. IES 80, număr de înregistrare 01-08-06/1 din 01.10.2015, valabilă până la 01.10.2027.

Emisiile de substanțe nocive în atmosferă sunt măsurate cu dispozitivul Multilyzer STx (certificat de etalonare Nr. 0260-2024 din 04.03.2024). Rezultatele monitorizării emisiilor pe factori de mediu este prezentat în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 19
Tone

Sursa de poluare	CO emisie	CO normativ	NO _x emisie	NO _x normativ
Secția Cazane și Turbine	0,00	58,5508	14,844	171,3477
Centrala în cogenerare	8,83	63,4138	10,094	48,7854
Cazangeria str. Feroviarilor nr. 19/A	0,017	2,785	0,497	2,292
Centrala termică „Molodova”	0,974	2,0404	0,210	0,469
Total	9,821	126,79	25,641	222,894

Activitatea de gestionare a deșeurilor se aplică tuturor activităților și proceselor care se desfășoară în Societate, începând de la activitățile de aprovizionare cu materii prime, producție, întreținere, reparații, depozitare și până la livrarea de produse și servicii.

Gestionarea tuturor categoriilor de deșeuri se realizează cu respectarea cerințelor legale specifice. În perioada de raportare nu au avut loc incidente cu impact asupra mediului aferente gestionării deșeurilor.

Reclamații, sesizări nu au fost înregistrate în perioada de raportare.

Prescripții impuse de autoritățile de control (IES) - pe perioada de raportare nu au fost înaintate.

4.2. Managementul performanței organizaționale

Organizarea și desfășurarea activităților Societății sunt orientate spre atingerea obiectivelor previzionate ale entității, constituind un mijloc esențial pentru realizarea lor.

Rezultatele obținute în perioada de raportare sunt fundamentate pe un set de măsuri și abordări ale managementului strategic al companiei. Principalii piloni care asigură performanța organizațională a S.A. „CET-Nord” sunt:

4.2.1 Guvernanța corporativă

Eficiența și competitivitatea unui operator economic depind în mod determinant de performanța managementului acestuia, de corecta implementare în funcționarea Societății a mecanismelor de bună guvernare corporativă.

Responsabilizând importanța sarcinilor asumate, managementul Societății se angajează să asigure o guvernare corporativă eficientă, transparentă și performantă, care, prin valorificarea cu maximă eficiență a oportunităților existente și viitoare, ar permite Societății atingerea obiectivelor stabilite.

- a) Activitatea S.A. „CET-Nord” este aliniată principiilor prevăzute în **Codul de Guvernanță Corporativă** aprobat de Adunarea Generală a acționarilor (Proces-verbal nr. 1 din 26 iunie 2024) în contextul în care, la nivel european, regional, dar și național, se pune un accent deosebit pe asigurarea creșterii gradului de transparență în afaceri, eliminarea corupției și implementarea celor mai bune practici de guvernanță corporativă în administrarea și managementul companiilor cu capital de stat.

https://www.cet-nord.md/images/docs/Codul_de_guvernare_corporativa_CET_Nord.pdf

Declarația de Guvernanță Corporativă este întocmită anual, semnată de Directorul General interimar al întreprinderii și plasată pe pagina web a Societății.

https://www.cet-nord.md/images/docs/sa/Declaratie_de_guvernanta_corporativa_2023.pdf

S.A. „CET-Nord” este o întreprindere cu capital integral de stat și reprezintă o entitate de interes public la nivel național. Guvernanța corporativă a Societății reprezintă ansamblul principiilor cu privire la cadrul de administrare a activității Societății și a relațiilor dintre Acționarul majoritar și unic prin intermediul Agenției Proprietății Publice, Consiliului Societății, Organului Executiv și altor părți interesate: angajați, parteneri, creditorii ai Societății, autorități publice centrale și autorități publice locale etc.

Obiectivele guvernantei corporative sunt:

- asigurarea competitivității și sustenabilității S.A. „CET-Nord”;
- crearea unui sistem eficient pentru garantarea siguranței fondurilor oferite de către acționarul majoritar;
- utilizarea eficientă a fondurilor transmise de acționarul majoritar;
- reducerea riscurilor de toate genurile;
- sporirea atractivității investiționale a Societății și a valorii acțiunilor sale;
- sporirea performanțelor Societății.

Scopul Guvernantei Corporative rezidă în stabilirea funcțiilor și regulilor corespunzătoare atât pentru managementul de vârf și mijlociu al întreprinderii, cât și al acționarului majoritar al Societății, având ca finalitate protejarea și promovarea drepturilor acționarului și a altor părți interesate, clarificarea rolurilor de guvernare ale organelor de conducere, asigurarea funcționării societăților pe acțiuni într-un mediu lipsit de corupție, precum și promovarea intereselor managerilor, angajaților și acționarilor prin armonizarea cadrului normativ corporativ.

Societatea promovează printre angajații săi recunoașterea comportamentelor ce corespund principiilor etice de loialitate și bună credință.

Implementarea regulilor de guvernanta corporativă asigură un proces decizional transparent, fundamentat pe reguli clare și obiective menite să conducă la creșterea nivelului de încredere a acționarilor în Societate.

În vederea consolidării poziției pe piață și a realizării scopului principal Societatea, prin Adunarea Generală a acționarilor (Proces-verbal nr. 1 din 26.06.2024), și-a stabilit Direcțiile prioritare de dezvoltare pentru anii 2024-2026, în care au fost structurate direcțiile strategice de acțiune privind administrarea resurselor, proceselor operaționale și de management ale Societății în scopul realizării eficiente a obiectivelor de performanță stabilite.

Din 24.05.2024 (Proces-verbal al Consiliului Societății nr. 8 din 23.05.2024) a fost pusă în aplicare o nouă **Organigramă** fiind în corelare cu nevoile impuse de activitățile desfășurate în cadrul Societății și cu proiectele de dezvoltare viitoare și îndeplinirea obiectivelor asumate.

b) Integritate

S.A. „CET-Nord” își desfășoară activitățile sale cu integritate în avantajul și spre binele clientului său, în conformitate cu legislația anti-mită în vigoare și documentele sistemului de management anti-mită, corect din punct de vedere profesional și etic – **cu zero toleranță față de mită.**

Consiliul Societății a aprobat **Declarația de politică anti-mită**, care asigură un cadru normativ pentru stabilirea, analizarea și realizarea obiectivelor anti-mită, adecvată scopului Societății.

Declarația de politică anti-mită este plasată pe site-ul entității.

<https://cet-nord.md/ro/station/smi/364-declaratia-anti-mita>

La angajare, fiecare persoană completează **Declarația de conformare la Declarația de politică anti-mită și cu sistemul de management anti-mită**, care obligă angajatul să cunoască Politica, obiectivele și procedurile stabilite pentru funcția ocupată și să respecte Politica și toate procedurile sistemului de management anti-mită.

La nivelul conducerii executive sunt implementate activități de gestionare a conformității cu prevederile legale în scopul prevenirii oricărei forme de corupție atât în relațiile interne cu și dintre salariați, cât și în raporturile stabilite de entitate cu alte persoane și/sau entități.

Societatea interzice cu strictețe orice represalii asupra unui salariat care, de bună credință, solicită ajutor sau raportează un act de încălcare cunoscut sau suspectat.

Pe pagina web a entității în caseta **Anticorupție** există rubrica cu denumirea **Depune o sesizare** în care orice persoană poate depune o sesizare.

<https://cet-nord.md/ro/contact-anticorruption-ro>

De asemenea, pe pagina web este plasată **Instruirea anti-mită în format video „Zero toleranță față de mită”**.

<https://cet-nord.md/ro/anti-corruption/instruire-anti-mita>

În ceea ce privește conflictul de interese, angajații trebuie să evite orice interes privat netransparent care influențează capacitatea lor de a acționa în interesul entității sau care face dificilă efectuarea muncii lor în mod obiectiv și eficient.

Angajamentul ferm de a respecta toate prevederile legale în materie de corupție a fost reasumat de angajații Societății odată cu implementarea **Sistemului de management anti-mită în baza standardului ISO 37001:2016**. În perioada de raportare nu a existat niciun incident de corupție.

c) Controlul intern managerial

În cadrul Societății, controlul intern reprezintă ansamblul politicilor și procedurilor concepute și implementate de către managementul și personalul acesteia, în vederea atingerii obiectivelor generale.

S.A. „CET-Nord” dispune de un sistem de control intern managerial ale cărui concepere și aplicare permit conducerii Societății să asigure atât gestionarea rezonabilă a resurselor financiare în scopul îndeplinirii obiectivelor generale și specifice, cât și utilizarea acestora în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate.

Misiunea activității controlului intern managerial constă în asigurarea controlului intern în cadrul Societății pentru realizarea la un nivel corespunzător de calitate, a atribuțiilor, stabilite în concordanță cu propria ei misiune.

Sistemul de control intern managerial cuprinde mecanisme de autocontrol, iar aplicarea obiectivelor privind creșterea eficacității acestuia are la bază evaluarea riscurilor.

Obiectul de activitate al controlului intern managerial este dat de obiectele de activitate ale subdiviziunilor structurale și constă în:

- realizarea controlului intern al activităților la nivelul Societății și în subdiviziunile structurale ale acesteia;
- prevenirea conflictelor de interese în activitatea Societății potrivit domeniului de competență.

Principalele obiective ale controlului intern sunt executarea de operațiuni sistematice, etice, economice, eficiente și eficace, îndeplinirea obligațiilor de răspundere, respectarea legislației și a regulamentelor aplicabile, protejarea resurselor împotriva pierderilor și pagubelor prin risipă,

abuz, gestionare necorespunzătoare, erori, fraude, nereguli, monitorizarea, coordonarea și îndrumarea metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial.

Pentru activitățile specifice sunt elaborate Proceduri Operaționale care se revizuiesc ori de câte ori este necesar. În acest fel, operațiunile, procesele și activitățile sunt analizate periodic pentru a se asigura că acestea sunt în conformitate cu regulile, politicile, procedurile sau alte cerințe actuale.

Sistemul de control intern managerial operează cu o diversitate de procedee, mijloace, acțiuni, dispoziții, care privesc toate aspectele legate de activitățile Societății. Acestea sunt stabilite și implementate de conducere pentru a-i permite deținerea unui bun control asupra funcționării Societății în ansamblul ei, precum și a fiecărei activități/operațiuni în parte.

<https://www.cet-nord.md/ro/transparent/control-intern-managerial>

d) Auditul intern

Societatea are organizată activitatea de audit public intern prin structură proprie din anul 2018. Conform Organigramei în vigoare și în conformitate cu Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, structura „Serviciul Audit Intern” (SAI) este subordonată Directorului General al întreprinderii.

Rolul:

- acordarea consultanței și furnizarea asigurării obiective privind eficacitatea sistemului de control intern managerial, oferind recomandări pentru perfecționarea acestuia și contribuind la îmbunătățirea activității Societății;
- asistarea managementului de vârf al Societății în realizarea obiectivelor și furnizarea evaluărilor obiective și detaliate cu privire la legalitatea, regularitatea, eficiența, economicitatea și eficacitatea activităților și operațiunilor desfășurate.

Reglementările în domeniu:

- Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern;
- Ordinul MF nr. 153/2018 cu privire la aprobarea Standardelor Naționale de Audit Intern;
- Ordinul MF nr. 189/2015 cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public;
- Ordinul MF nr. 161/2020 cu privire la aprobarea Normelor de audit intern în sectorul public;
- Ordinul MF nr. 176/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind raportarea activității de audit intern în sectorul public;
- Hotărârea Guvernului nr. 557/2019 cu privire la aprobarea codului etic al auditorului și a cartei de audit intern;
- Codul privind conduita etică a auditorului intern care are scopul de a crea cadrul etic necesar desfășurării profesiei de auditor intern;
- Carta auditului intern stabilește poziția structurii de audit intern în cadrul entității publice, definește sfera de activitate a auditului public intern, drepturile și obligațiile auditorilor interni.

Principiile care guvernează activitatea:

- independența organizatorică în cadrul Societății, pentru a nu fi supusă ingerințelor de nici o natură, începând de la stabilirea obiectivelor de audit, realizarea efectivă a lucrărilor specifice misiunii și până la comunicarea rezultatelor acesteia;
- obiectivitatea individuală, competența, conștiința profesională și pregătirea profesională continuă a auditorilor;
- integritatea, obligația de a păstra confidențialitatea și neutralitatea politică a auditorilor interni.

Planificarea activității de audit intern:

Planificarea anuală se stabilește în baza Planului de activitate a Serviciului Audit Intern, în urma analizei riscurilor asociate activităților.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care se derulează activitatea din Societate apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate, dar și pentru a reduce gradul de subiectivitate al analizei de risc, se consideră necesar utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului scorului de risc.

Criteriile de analiză de risc utilizate în cadrul planificării anuale și multianuale sunt:

- probabilitatea de apariție a riscului;
- gravitatea consecințelor evenimentului (nivelul impactului).

Activitatea de audit public intern

În 9 luni al anului 2024 la nivelul Societății au fost efectuate 7 misiuni de audit public intern, din care 2 de asigurare și 5 ad-hoc.

Acestea au vizat următoarele domenii:

- producere;
- funcții specifice în misiunea ad-hoc.

Având în vedere Normele metodologice privind exercitarea auditului public intern al Societății se analizează periodic rezultatele implementării, progresele înregistrate în implementarea recomandărilor raportate de subdiviziunea structurală auditată. Se raportează anual asupra progreselor înregistrate în implementarea recomandărilor către conducerea Societății.

Auditul intern prin misiunile de asigurare și consiliere adaugă valoare activităților și sprijină managementul pentru menținerea unui control intern eficace și realizarea obiectivelor stabilite.

Viziunea activității de audit public intern are în vedere:

- asigurarea unei pregătiri continue, unitare și la standarde de calitate, necesare obținerii certificatelor de atestare națională a auditorilor interni,
- necesitatea unei colaborări permanente din punct de vedere metodologic și îndrumare între Serviciul Audit Intern cu Direcția politici în domeniul controlului financiar public intern din cadrul MF.

Auditul intern prin activitățile pe care le desfășoară adaugă valoare atât prin evaluarea sistemului de control intern și analiza riscurilor asociate activităților auditate, cât și prin recomandările cuprinse în raportul întocmit și transmise în scopul asigurării atingerii obiectivelor Societății. Aceste recomandări au determinat subdiviziunile structurale auditate să-și perfecționeze activitățile și să-și îmbunătățească sistemul de control intern, astfel că de la un audit la altul s-au remarcat progrese semnificative.

Activitățile de monitorizare sunt orientate spre plusvaloarea creată de auditul intern în sprijinirea îndeplinirii obiectivelor Societății. Având în vedere implicarea personalului subdiviziunilor structurale auditate și a conducătorilor acestora în acțiunile de implementare a recomandărilor emise, se poate spune că auditul public intern a sprijinit personalul prin revizuirea modului de lucru și aplicarea prevederilor legale, organizarea mai bună a activității și colaborarea permanentă în eficientizarea lucrărilor efectuate.

4.2.2 Sistemul de Management Integrat

În vederea realizării scopului și misiunii sale, S.A. „CET-Nord” menține și îmbunătățește continuu Sistemul Integrat de Management, combinând cerințele standardelor ISO 9001:2015 - Sisteme de Management al Calității. Cerințe; ISO 14001:2015 - Sisteme de management de mediu. Cerințe și ghid de utilizare; ISO 45001:2018 - Sisteme de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare; ISO 50001:2018 - Sisteme de management al energiei. Cerințe și ghid de utilizare; ISO 37001:2016 - Sisteme de management anti-mită. Cerințe și ghid de utilizare într-un sistem coerent, unic, astfel încât procesele care folosesc aceleași resurse - umane, materiale, infrastructură, financiare, informaționale, care sunt interconectate pentru a îndeplini obiectivele stabilite, respectiv satisfacerea exigențelor clienților și părților interesate.

În decembrie 2023, în cadrul S.A. „CET-Nord” a fost efectuat **auditul extern de supraveghere 2** a Sistemului de Management Integrat conform cerințelor a cinci standarde internaționale.

În urma efectuării auditului și în baza dovezilor obiective prezentate s-a constatat respectarea cerințelor standardelor ISO 9001:2015 - Sisteme de Management al Calității. Cerințe; ISO 14001:2015 - Sisteme de management de mediu. Cerințe și ghid de utilizare; ISO 45001:2018 - Sisteme de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare; ISO 50001:2018 - Sisteme de management al energiei. Cerințe și ghid de utilizare; ISO 37001:2016 - Sisteme de management anti-mită. Cerințe și ghid de utilizare și drept urmare a fost luată decizia organului de certificare privind **menținerea certificării Sistemului de Management Integrat conform standardelor de referință**.

4.2.3 Ajustarea cadrului normativ intern

Sistemul de proceduri instituite pentru fiecare dintre activitățile procedurale ale Societății reprezintă unul dintre instrumentele eficiente de supraveghere a activității acesteia în cadrul mecanismului de urmărire și control al acțiunilor întreprinse pentru materializarea obiectivelor stabilite.

În perioada de raportare a fost elaborată/actualizată și pusă în aplicare următoarea documentație conform cerințelor legislative și standardelor de referință implementate în cadrul Societății:

- ✓ Codul de governanță corporativă;
- ✓ Regulamentul Consiliului Societății pe Acțiuni „CET-Nord”;
- ✓ Regulamentul Comisiei de Cenzori;
- ✓ Regulamentul Comitetului de Audit;
- ✓ Regulamentul Organului Executiv al Societății pe Acțiuni „CET-Nord”;
- ✓ Ghidul de comunicare;
- ✓ 6 Proceduri și regulamente de sistem integrat;
- ✓ 4 Proceduri operaționale;
- ✓ 1 Regulament de proces
- ✓ 49 Instrucțiuni de producere;
- ✓ 5 Regulamente de organizare și funcționare a subdiviziunilor structurale;
- ✓ 133 Fișe de post etc.

4.2.4 Modernizarea infrastructurii IT

În domeniul *modernizării infrastructurii IT* au fost realizate următoarele acțiuni:

- ✓ asigurarea cu date referitoare la consumatorii casnici și noncasnici pentru migrarea informațiilor în sistemul financiar-contabil 1C;
- ✓ înlocuirea parțială a tehnicii de calcul învechite (moral și/sau fizic) cu echipament performant;
- ✓ asigurarea locurilor de muncă cu imprimante multifuncționale etc.;
- ✓ ajustarea sistemului informațional al Societății, în baza metodologiei noi pentru repartizarea consumului de energie termică între locatarii blocurilor locative;
- ✓ asigurarea suportului pentru aplicarea mecanismelor individuale de repartizare a consumului de energie termică conform cererilor depuse;
- ✓ crearea cabinetului personal a consumatorului casnic cu posibilitatea de consultare a soldurilor, plăților efectuate, calculelor, categoriilor de vulnerabilitate energetică atribuite, vizionare a facturilor de plată, abonare/dezabonare a facturii expediate prin email;
- ✓ crearea și aplicarea unui mecanism de expediere a facturilor de plată pentru consumatorii casnici prin intermediul poștei electronice;
- ✓ crearea și aplicarea unui mecanism de expediere a conturilor/facturilor de plată pentru consumatorii noncasnici prin intermediul poștei electronice.

4.2.5 Eficientizarea relațiilor instituționale la nivel național (Parlament, Guvern, ANRE, APP) local (APL) și, după caz, nivel internațional

Pe parcursul perioadei de raportare, de către S.A. „CET-Nord” au fost prezentate avize la proiectele de hotărâri ale ANRE, APP și Ministerului de resort, fiind prezentate în termen informațiile și rapoartele solicitate, precum și înaintate demersuri către APL privind întreprinderea unor măsuri în vederea dezvoltării și eficientizării SACET-ului din mun. Bălți.

În acest sens, menționăm că prin scrisorile nr. 400-08/0011 din 03.01.2024, nr. 500-08/0072 din 16.01.2024, nr. 400-08/0090 din 18.01.2024, nr. 200-08/0098 din 23.01.2024, nr. 227-08/0101 din 24.01.2024, nr. 300-08/0102 din 24.01.2024, nr. 200-08/0103 din 25.01.2024, nr. 400-08/0175 din 06.02.2024, nr. 400-08/0202 din 09.02.2024, 500-08/0242 din 19.02.2024, nr. 500-08/0243 din 19.02.2024, nr. 120-08/0244 din 20.02.2024, nr. 400-08/0249 din 21.02.2024, nr. 220-08/0297 din 01.03.2024, nr. 200-08/0311 din 06.03.2024, nr. 500-08/0331 din 11.03.2024, nr. 400-08/0384 din 19.03.2024, nr. 400-08/0399 din 22.03.2024, nr. 310-08/0421 din 27.03.2024, nr. 400-08/0487 din 11.04.2024, nr. 400-08/0523 din 17.04.2024, nr. 200-08/0541 din 22.04.2024, nr. 310-08/0546 din 23.04.2024, nr. 120-08/0548 din 23.04.2024, nr. 400-08/0553 din 24.04.2024, nr. 200-08/0557 din 24.04.2024, nr. 400-08/0573 din 26.04.2024, nr. 227-08/0582 din 26.04.2024, nr. 500-08/0583 din 26.04.2024, nr. 400-08/0601 din 30.04.2024, nr. 120-08/0610 din 03.05.2024, nr. 400-08/0613 din 03.05.2024, nr. 400-08/0642 din 10.05.2024, nr. 300-08/0643 din 10.05.2024, nr. 400-08/0644 din 10.05.2024, nr. 500-08/0667 din 16.05.2024, nr. 500-08/0692 din 20.05.2024, nr. 300-08/0693 din 20.05.2024, nr. 400-08/0709 din 24.05.2024, nr. 400-08/0716 din 27.05.2024, nr. 200-08/0760 din 30.05.2024, nr. 200-08/0793 din 05.06.2024, nr. 400-08/0804 din 06.06.2024, nr. 200-08/0818 din 10.06.2024, nr. 120-08/0887 din 12.06.2024, nr. 120-08/0888 din 12.06.2024, nr. 500-08/0900 din 13.06.2024, nr. 413-08/0923 din 13.06.2024, nr. 300-08/1035 din 18.06.2024, nr. 120-08/1036 din 18.06.2024, nr. 120-08/1045 din 19.06.2024, nr. 120-08/1076 din 25.06.2024, nr. 200-08/1085 din 26.06.2024, nr. 227-08/1086 din 27.06.2024, nr. 200-08/1094 din 28.06.2024, nr. 200-08/1145 din 05.07.2024, nr. 500-08/1146 din 05.07.2024, nr. 227-08/1147 din 05.07.2024, nr. 140-08/1160 din 08.07.2024, nr. 400-08/1287 din 06.08.2024, nr. 200-08/1298 din 07.08.2024, nr. 400-08/1336 din 13.08.2024, nr. 413-08/1338 din 13.08.2024, nr. 400-08/1429 din 20.08.2024, nr. 400-08/1430 din 20.08.2024, nr. 220-08/1496 din 23.08.2024, nr. 220-08/1497 din 23.08.2024, nr. 400-08/1511 din 28.08.2024, nr. 220-08/1526 din 02.09.2024, nr. 120-08/1541 din 04.09.2024, nr. 400-08/1561 din 05.09.2024, nr. 220-08/1619 din 19.09.2024, nr. 220-08/1618 din 20.09.2024, nr. 512-08/1623 din 20.09.2024, nr. 220-08/1633 din 25.09.2024, nr. 120-08/1644 din 26.09.2024 au fost prezentate avizele la următoarele acte normative supuse aprobării:

- proiectul HG cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023);
- proiectul Analiza Impactului la proiectul Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale;

- proiectul de modificare a HG nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil (număr unic 1070/MEn/2023);
- proiectul de modificare a Codului Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023;
- proiectul HG cu privire la desemnarea operatorului pieței energiei electrice;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind certificarea specialiștilor în domeniul achizițiilor publice/sectoriale (număr unic 5/MF/2023);
- proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind construcția și recepția construcțiilor de importanță redusă;
- proiectul HG privind aprobarea Regulamentului cu privire la prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale (număr unic 1069/MIDR/2023);
- modificarea Codului contravențional nr. 218/2008;
- proiectul Analizei Impactului la HG pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice și Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața energiei electrice;
- proiectul ANRE privind Codul rețelelor electrice;
- proiectul Analizei impactului la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind construcția/reconstrucția centralelor electrice;
- proiectul Planului național integrat privind energia și clima pentru anii 2025-2030;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Programului de finanțare Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial din Moldova;
- proiectul de modificare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;
- proiectul HG cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică) (număr unic 580/MEn/2023);
- proiectul HG cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii insolvenței nr. 149/2012 (număr unic 318/MDED/2024);
- proiectul Programului privind administrarea proprietății publice de stat pentru anii 2024-2027 (partea descriptivă și planul de acțiuni);
- proiectul HG cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea activității mediului de afaceri VI), număr unic 347/MDED/2024;
- proiectul HG pentru modificare pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 110/2011 cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și a întreprinderilor de stat;
- proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la schimbarea destinației terenurilor agricole de calitate superioară (număr unic 299/MAIA/2024);
- proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de emitere a certificatului de urbanism și a autorizației de construire/desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național (număr unic 301/MIDR/2024);
- proiectul HG pentru aprobarea Programului Național de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028;

- proiectul hotărârii Plenumului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Regulamentului privind concentrările economice;
- proiectului de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (număr unic 161/MEn/2024);
- proiectul de modificare a HG nr. 618/1993 pentru aprobarea Regulilor de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova și a HG nr. 115/1996 pentru aprobarea Instrucțiunilor cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice locale ale Republicii Moldova;
- proiectul HG pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 684/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice (număr unic 359/MF/2024);
- proiectul HG cu privire la aprobarea unor regulamente în domeniul transportului feroviar (număr unic 309/MIDR/2024);
- proiectul HG pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 913/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici (număr unic 462/MM/2024);
- proiectului de modificare a Legii nr. 121/2007 privind administrarea și reetimizarea proprietății publice;
- proiectul ANRE pentru modificarea Regulamentului cu privire la autorizația de electrician autorizat;
- proiectele ANRE cu privire la Codul rețelelor electrice privind echilibrarea sistemului electroenergetic și Codul rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic;
- proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar fiscală și vamală pentru anul 2025);
- proiectul HG pentru modificarea Regulamentului cu privire la prestarea și achitarea serviciilor comunale și necomunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 281/2024;
- proiectul AIR la proiectul noii Legi cu privire la energia electrică;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind construcția/reconstrucția centralelor electrice (număr unic 286/MEn/2024);
- proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz (număr unic 465/MS/2024);
- proiectul HG pentru aprobarea Planului național de dezvoltare pentru anii 2025-2027;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Strategiei de mobilitate 2030 (număr unic 418/MIDR/2024);
- proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- proiectul ordinului ministrului mediului privind aprobarea Ghidului privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 108/2020;
- proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind poluanții organici persistenti (POPs) (număr unic 419/MM/2024);
- proiectul HG pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 715/2022;

- proiectul Regulamentului privind procedura de retragere temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier;
- proiectul HG cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență), (număr unic 529/MJ/2024);
- proiectul HG privind aprobarea proiectului de lege cu privire la evidența rețelelor edilitare (număr unic 517/AGCC/2024);
- proiectul HG cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 91/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la valorificarea terenurilor proprietate publică a statului;
- proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice și a Planului de pregătire pentru situații excepționale pe piața energiei electrice;
- proiectul Notei de fundamentare la proiectul de Lege privind modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică;
- proiectul AIR la proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Strategiei naționale de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025;
- proiectul Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic;
- proiectul HG cu privire la asigurarea calității în construcții;
- proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1070/2013;
- proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții;
- proiectului de lege privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorului;
- proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă;
- proiectul HG cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului în domeniul metrologiei;
- proiectul de hotărâre privind modificarea HG nr. 652/2011 referitor la aprobarea Regulamentului privind modul de desfășurare a concursului de selectare a rezidenților și a proiectelor investiționale pentru parcul industrial, precum și Raportul-model privind activitatea desfășurată în cadrul parcului industrial;
- proiectul HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului.

Prin avizul nr. 400-08/0134 din 30.01.2024 la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică) (număr unic 580/MEn/2023) S.A. „CET-Nord” a propus ca **măsurarea energiei termice să se efectuează în Kwh**, reieșind din considerentul că majoritatea contoarelor de energie termică au ca unitate de măsurare MW/Kwh, iar transformarea în Gcal este o operațiune care nu permite consumatorului să compare costul real al resurselor

energetice pentru încălzire. Subsecvent, în corespundere cu art. 26 alin. (7) din Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare), prin care s-a abrogat Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, prevede că toate raportările în scopul evaluării fezabilității economice a îmbunătățirii eficienței energetice în sectorul furnizării de încălzire și de răcire are ca unitatea de măsură MW. Însă, propunerea formulată a fost respinsă pe motiv că ține de regulamentul cu privire la furnizarea a energiei termice. În acest sens, urmează să întreprindă acțiunile de rigoare către ANRE ca autor al regulamentul menționat.

Prin scrisoarea nr. 310-08/0100 din 24.01.2024, S.A. „CET-Nord” s-a expus asupra modului de contabilizare a devierilor tarifare (excedentului sau deficitului tarifar), fiind specificat faptul că problema de bază în aplicarea cerințelor IFRS 14 nu este lipsa standardului de contabilitate în acest sens, dar imposibilitatea aplicării acestuia ca rezultat al lipsei actului administrativ emis de către autoritatea de reglementare, unica autoritate care poate cunoaște care vor fi devierile acceptate în scopuri tarifare și modalitatea de recuperare a acestora, fapt ce condiționează necesitatea emiterii de către autoritatea de reglementare a hotărârilor privind valoarea devierilor tarifare. Subsecvent, lipsa unei hotărâri privind valoarea devierilor tarifare conduce și la imposibilitatea reflectării în evidența contabilă a unor valori estimative de ordinul zecilor de milioane de lei, doar în baza unor calcule Excel efectuate de către întreprinderea reglementată.

Totodată, s-a menționat că constituirea și gestionarea provizioanelor în întreprinderile din sectorul energetic gestionate de stat similar cu cele ale întreprinderilor energetice private este imposibilă din următoarele considerente:

- 1) Întreprinderile vizate întocmesc situațiile financiare conform Standardelor Naționale de Contabilitate, iar S.A. „CET-Nord” reprezintă entitate de interes public și întocmește situațiile financiare conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (în continuare IFRS);
- 2) În corespundere cu prevederile IFRS, contabilizarea devierilor tarifare nu poate fi efectuată conform IFRS 37 „Provizioane, datorii contingente și active contingente” (în continuare IFRS 37);
- 3) Pentru aplicarea în cadrul S.A. „CET-Nord” a practicilor existente similar altor întreprinderi, concluziile auditorilor trebuie să conchidă că contabilizarea devierilor tarifare corespunde prevederilor cadrului normativ, or, concluziile auditorilor, reflectate în Rapoartele de audit aferente entităților din domeniul energetic, variază de la caz la caz: opinii cu rezervă, denaturarea rezultatelor financiare, imposibilitatea de a exprima o opinie.

La rândul său, necesitatea contabilizării devierilor tarifare în cadrul întreprinderilor reglementate, este justificată prin:

- 1) reflectarea justă a situației financiare a întreprinderii;
- 2) corectitudinea recunoașterii datoriilor/creanțelor privind impozitul amânat;
- 3) aplicarea conformă a IFRS în cadrul întreprinderii;
- 4) efectuarea prognozelor financiare, luând în considerare modalitatea de recuperare a devierilor;

- 5) tarificare în timp, care va fi aplicată de către instituția de reglementare.

Prin nota informativă nr. 310-08/2160 din 12.12.2023 S.A. „CET-Nord” a adus la cunoștința APP, ME și ANRE divergențele semnificative înregistrate între calculele regulatorului și cele ale titularului de licență aferente valorii componente de corectare a venitului reglementat, cu accent asupra deficitului tarifar. Ulterior, urmare de demersului ANRE de a fi depusă solicitarea privind ajustarea prețurilor și tarifelor reglementate, S.A. „CET-Nord”, prin scrisoarea nr. 310-08/0141 din 31.01.2024, a menționat că orice cerere depusă în acest sens, urmează a fi efectuată doar cu respectarea următoarelor condiții:

- 1) prevederile cadrului normativ de reglementare;
- 2) procedurile stabilite prin cadrul de reglementare;
- 3) timpul necesar pentru elaborarea și prezentarea calculelor solicitate.

Reieșind din considerentele menționate, la 14.02.2024, S.A. „CET-Nord” a recepționat scrisoarea ANRE nr. 04-01/851 din 14.02.2024, prin care a fost solicitată prezentarea, până la 21.02.2024, „a cererii de ajustare a prețului și tarifului reglementat pentru anul 2024, reieșind din premisele privind modificarea prețului mediu de achiziție a gazelor naturale pentru anul 2024, cu includerea componente de corectare pentru perioadele precedente de reglementare și perioada curentă a anului de gestiune (ianuarie-februarie, a.c.) în structura prețului și tarifului reglementat. În structura proiectului prețului/tarifului ajustat pentru anul 2024 solicitat de către titularul de licență, la determinarea cheltuielilor privind achiziția gazelor naturale vor fi cele solicitate de S.A. „Moldovagaz”.

Prin scrisoarea nr. 310-08/0141 din 31.01.2024, S.A. „CET-Nord” a reiterat faptul că solicitarea de ajustare a prețurilor/tarifelor reglementate conform prevederilor Metodologiei tarificare, poate fi prezentată către ANRE doar în ziua în care va exista certitudine cu privire la modificarea prețului de achiziție a gazelor naturale și data intrării în vigoare a prevederilor Hotărârii, respectiv ziua aprobării noilor prețuri la gazele naturale furnizate.

Astfel, în cadrul ședinței publice a Consiliului de administrație al ANRE din data de 19.03.2024, prin Hotărârea nr. 164 a fost aprobat prețul pentru energia electrică produsă și tariful pentru energia termică livrată consumatorilor de către S.A. „CET-Nord”. Cheltuielile privind procurarea gazelor naturale au fost determinate reieșind din parametri tehnologici planificați în Programul de producere pentru anul 2024, prețurile reglementate în vigoare pentru furnizarea gazelor naturale de către S.A. „Moldovagaz” în contextul obligației de serviciu public aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 92 din 21.02.2024 și prețurile reglementate de procurare a gazelor naturale aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 313 din 07.06.2023.

Totodată, pentru perioadele precedente de reglementare, la situația 01.01.2023, valoarea cumulativă a componente de corectare a venitului reglementat acceptat de Agenție în scopuri tarifare constituie:

- pentru activitatea de producere a energiei electrice - 0,00 lei;
- pentru activitatea de producere, distribuție și furnizare a energiei termice consumatorilor, deficit tarifar în valoare de (-54 092,32) mii lei.

Este de menționat că, S.A. „CET-Nord”, la situația 01.01.2023, a calculat valorile componente de corectare a venitului reglementat aferent energiei termice în cuantum de (-97 695,45) mii lei, deficit tarifar, sau cu (-43 091,52) mii lei mai mari în comparație cu valorile acceptate de Agenție în scopuri tarifare, iar o explicație scrisă cu privire la argumentele de respingere a valorii de (- 43 091,52) mii lei așa și nu a fost prezentată până la situația actuală.

Ulterior, prin scrisorile nr. 300-08/0757 din 30.05.2024 și nr. 300-08/769 din 03.06.2024, unitatea termoelectrică a comunicat regulatorului despre existența unor impedimente de ordin juridic și procedural care fac imposibilă prezentarea cererii de ajustare a prețului și tarifului reglementat pentru anul 2024 cu includerea componente de corectare pentru perioada curentă de reglementare (ianuarie-aprilie) și calculul actualizat al componente de corectare a venitului reglementat pentru anul 2023.

Totodată, la 29.05.2024, în adresa ANRE a fost expediată sesizarea nr. 120-08/0755 cu privire la verificarea legalității acțiunilor SRL „Moldovatransgaz” și SRL „Bălți-gaz” prin care s-a transmis din proprietatea operatorului sistemului de transport în proprietatea operatorului sistemului de distribuție a unui segment de racord, precum și 6 vane de la SP Bălți. Ca urmare, prin scrisoarea nr. 06-03/2864 din 13.06.2024, ANRE a informat despre inițierea procedurii administrative în baza sesizării depuse. La 02.07.2024, a fost recepționată notificarea ANRE privind finalizarea procedurii administrative inițiate în baza sesizării titularului de licență S.A. „CET-Nord”, înregistrată la ANRE cu nr. 7687 din 30.05.2024. Reieșind din răspunsul nr. 06-03/3214, Agenția și-a întemeiat respingerea în admiterea examinării sesizării prin emiterea anterioară a Hotărârii ANRE nr. 433 din 28.09.2021 privind constatarea aplicării incorecte a prețurilor reglementate, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 396/2020 din 28.10.2020, dar și lipsa competențelor legale de a interveni în relațiile contractuale dintre părți, în temeiul art. 21 alin (2) lit. c) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Considerând că respingerea examinării sesizării este una ilegală și neîntemeiată, la 29.07.2024, S.A. „CET-Nord” a depus cerere prealabilă cu nr. 120-08/1256. Conform răspunsului nr. 06-03/4012 din 13.08.2024, ANRE a respins cererea prealabilă, invocând aceleași motive care au stat la baza refuzului nr. 06-03/3214 din 02.07.2024. Ca urmare, S.A. „CET-Nord” a contestat în instanța de judecată răspunsul nr. 06-03/4012 din 13.08.2024, atât în ordinea contenciosului administrativ, cât și în procedură contravențională.

Ar fi de reținut și propunerile înaintate la proiectul de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (**avizul nr. 400-08/0399 din 22.03.2024**), și anume:

- revizuirea **Articolului 3 „Criterii de eligibilitate”** întrucât îngustează cercul de proiecte care sunt eligibile, or, prin formularea „dimensiunea inovatoare a proiectului propus, acesta având posibilitatea de a aduce o contribuție importantă la dezvoltarea producerii de energie electrică prin utilizarea surselor de energie regenerabilă, la stocarea acesteia sau la soluții alternative avansate pentru furnizarea, distribuția sau consumul de energie electrică”, se statuează că sunt eligibile numai proiectele care au ca finalitate dezvoltarea producerii de energie electrică, deși proiectul de lege elaborat are ca obiect de reglementare crearea unui regim juridic favorabil în vederea ghidării, sprijinirii și exceptării întreprinderilor în activitățile lor inovatoare în domeniul energiei;

- s-a propus ca prevederile **Capitolului IV „Înființarea și funcționarea spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare energetică”** să fie transpus într-un regulament aprobat prin Hotărâre de Guvern, ceea ce ar asigura flexibilitate la operarea unor modificări necesare, în funcție de necesitatea promovării proiectelor strategice de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Este de menționat că ambele propuneri au fost acceptate, fapt ce a îmbunătățit calitatea actului normativ elaborat și asigurarea eligibilității proiectelor de testare inovativă și în domeniul termoenergetic.

Prima achiziție de gaze naturale pe platforma bursieră operată de Bursa Română de Mărfuri, reprezentată la Chișinău de BRM EAST ENERGY, a fost precedată și de anumite demersuri către autoritățile centrale de specialitate. Astfel, prin demersul nr. 300-08/0345 din 14.03.2024 s-a solicitat confirmarea Ministerului Finanțelor cu privire la faptul că contractele de achiziție a combustibilului pentru producerea energiei nu cade sub incidența Legii nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

Subsecvent, în condițiile în care termenul Contractului de furnizare a gazelor naturale nr. 01/1001-4 din 11.10.2019 încheiat cu S.A. „Moldovagaz” expira la 30.04.2024, iar S.A. „CET-Nord” nu intenționa să-l prelungească, dar să achiziționeze combustibilul primar de pe piața gazelor naturale, prin demersul nr. 120-08/0378 din 18.03.2024 s-a solicitat ca ANRE, în calitate de emitent al Hotărârii nr. 363/2020, să confirme faptul că, procedurile de contractare a unui alt furnizor din 01.05.2024 nu cad sub incidența prevederilor Regulamentului nr. 363/2020. Urmare a demersului formulat, Agenția a confirmat cele solicitate cu mențiunea respectării cadrului normativ aferent procedurii inițiate și achitarea datoriilor față de actualul furnizor.

Totodată, prin răspunsurile nr. 13-09//107 din 29.03.2024 (Ministerul Finanțelor), nr. 09-954 din 03.04.2024 (Ministerul Energiei) și nr. 14-05-2204 din 03.04.2024 (Agenția Proprietăți Publice), autoritățile publice centrale și-au exprimat susținerea în vederea achiziționării gazelor naturale de pe platforme bursiere. Ca urmare, la 11 aprilie a avut loc licitația, fiind declarată câștigătoare compania SRL „NATURAL GAZ DC” pentru livrarea a 22 279,649 MWh gaze naturale, la prețul de 691,90 MDL/MWh (circa 7,35 MDL/m³), în perioada 01.05.2024-01.10.2024.

Ulterior, în vederea achiziționării gazelor naturale pentru întregul an gazier, utilizând platforma de tranzacționare OVER THE COUNTER (OTC), S.A. „CET-Nord” prin demersul nr. 227-08/0764 din 31.05.2024, a expediat spre consultare către Ministerul Energiei și Agenția Proprietății Publice a setului de acte necesare executării ședinței de licitație.

În scopul asigurării necesarului de gaze naturale pentru activitățile de producție în anul gazier (01.10.2024-30.09.2025), la 21.06.2024, S.A. „CET-Nord” a inițiat procedura de achiziție a gazelor naturale prin intermediul platformei OTC administrată de către SRL „BRMEASTENERGY”, iar la 28.06.2024 a avut loc ședința de licitație cu prețul inițial în mărime de 560 lei/MWh. Deși cea mai bună ofertă propusă în cadrul licitației a fost 850 lei/MWh, unitatea termoenergetică a fost în imposibilitate juridică de a adjudeca oferta propusă în contextul prevederilor pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019.

În acest sens, prin demersul nr. 310-08/1105 din 01.07.2024, S.A. „CET-Nord” a intervenit către ANRE cu solicitarea de ajustare a pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019, iar textul „La determinarea cheltuielilor de achiziție a gazelor naturale, prețurile aplicate nu vor depăși prețurile reglementate de furnizare a gazelor naturale aprobate de Agenție” să se substituie cu textul „Cheltuielile de achiziție a gazelor naturale vor fi determinate în baza contractelor de achiziție semnate în condiții de transparență și cu respectarea mecanismelor concurențiale”. Totodată, prin scrisorile nr. 400-08/1180 din 11.07.2024 și nr. 400-08/1193 din 15.07.2024, am exprimat disponibilitatea participării la unele ședințe cu privire la clarificarea aplicării pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019. Astfel, prin răspunsurile nr. 04-01/3510 din 16.07.2024 și nr. 04-04/3758 din 29.07.2024, ANRE și-a exprimat opinia potrivit căreia, pe tot parcursul valabilității contractului de achiziție a gazelor naturale, prețul urmează a fi ajustat în corespundere cu Hotărârile ANRE de aprobare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale de către S.A. „Moldovagaz” anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, în caz contrar, costurile aferente achiziției gazelor naturale la un preț mai mare decât cel stabilit de către ANRE pentru S.A. „Moldovagaz” nu va fi recunoscut în scopuri tarifare, respectiv nu va fi asigurată recuperarea integrală a costului de achiziție a combustibilului primar pentru S.A. „CET-Nord”. Cât privește propunerea de modificare a pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019, Agenția a menționat că nu poate accepta această modificare, deoarece ar încălca principiile esențiale stabilite de art. 12, alin. (1), lit. l) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și art. 9, alin. (2) lit. g) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Subsecvent, prin demersul nr. 400-08/1217 din 19.07.2024, am solicitat sprijinul Ministerului Energiei pentru a consulta de urgență Consiliul Concurenței în scopul evitării riscului de aplicare a sancțiunilor conform prevederilor art. 12, art. 14, art. 68 și art. 77 din Legea concurenței nr. 183/2012, iar potrivit răspunsului nr. APD - 01/194-1207 din 08.08.2024, Consiliul Concurenței a reținut că „producătorii de energie electrică și termică în CET-uri ce cad sub incidența reglementărilor specifice sectorului în care activează ar putea întâmpina dificultăți în aprovizionarea cu combustibil la prețuri ce nu ar depăși nivelul cheltuielilor plafonate. Un astfel de dezechilibru poate afecta activitatea întreprinderilor reglementate din sectorul producerii energiei electrice și termice în CET-uri și poate duce la perturbări în furnizarea de servicii consumatorilor pe această piață. În cazul în care un asemenea risc există, ar putea fi oportună o reconsiderare sau ajustare a reglementărilor pentru a reflecta mai bine realitățile pieței libere și pentru a preveni eventualele dificultăți de aprovizionare”.

Suplimentar, Consiliului Concurenței a mai reținut rezerva delimitării de funcții și atribuții stabilite prin Legea concurenței nr. 183/2012, conform căreia „organele de reglementare acționează ex ante (anterior) în sectorul reglementat, iar autoritatea de concurență acționează ex post (ulterior) pentru asigurarea concurenței”.

Astfel, în contextul răspunsului Consiliului Concurenței, și ținând cont de diferențele între mecanismul de stabilire a prețurilor reglementate și cel al achiziției gazelor naturale pe piața liberă, exista riscul ca S.A. „CET-Nord” să nu reușească să achiziționeze gaze naturale conform cerințelor stabilite de ANRE. Astfel, prin demersul nr. 227-08/1502 din 26.08.2024, unitatea termoelectrică a solicitat organizarea unei ședințe de lucru în scopul evaluării și identificării formulei de calcul a prețului la gazele naturale, astfel încât aceasta să fie pe deplin recunoscută și să permită

recuperarea costurilor prin tariful la energia termică și prețul la energia electrică aprobate pentru titularii de licențe.

În contextul celor agreeate în cadrul ședinței de lucru din 03.09.2024, S.A. „CET-Nord”, prin scrisoarea nr. 227-08/1560 din 05.09.2024, a remis către Ministerul Energiei, Agenția Proprietății Publice și ANRE setul de documente cu modificările realizate în rezultatul ședinței, pentru consultare și exprimarea opiniei.

Prin scrisoarea nr. 400-08/1578 din 10.09.2024, a fost informat Ministerul Energiei, APP și ANRE despre problematica existentă în legătură cu achiziția gazelor naturale. Ca urmare, la 11.09.2024, APP a convocat o ședință pe platforma Comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe, cu participarea reprezentanților Ministerului Energiei, APP, ANRE și S.A. „CET-Nord”, în cadrul căreia au fost abordate subiectele reflectate în scrisoarea prenotată. Urmare a discuțiilor care au avut loc, s-a decis de a iniția o nouă procedură de licitație pentru aprovizionarea unității termoelectrice cu combustibil primar în condițiile cadrului normativ existent, fără a fi operate careva modificări a cadrului normativ de reglementare, iar în funcție de rezultatul licitației se va decide asupra încheierii contractului cu S.A. Moldovagaz” în contextul serviciului public de furnizare a gazelor naturale la preț reglementat.

Respectiv, la data de 12.09.2024, S.A. „CET-Nord” a elaborat Ordinul inițiator de cumpărare (nr. 227-08/1588 din data 12.09.2024) a gazelor naturale pentru tr. IV anul 2024 la preț maxim de 720 MDL/MWh de gaze naturale echivalent cu 7,7 MDL/m³. În cadrul ședinței de licitație (18.09.2024 ora 14:00) au fost prezentate două Ordine de sens contrar cu prețul de 1 100 MDL/MWh-G și 821 MDL/MWh-G respectiv. Ulterior un participant a modificat Ordinul inițial prin micșorarea prețului până la 810 MDL/MWh-G. Analogic ședinței de licitație din 28.06.2024, deși oferta de 810 MDL/MWh-G a fost cea mai bună, S.A. „CET-Nord” a fost în imposibilitate juridică de a o adjudeca prin prisma pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019.

În asemenea condiții, dar și având în vedere că termenul limită pentru livrarea gazelor naturale de către actualul furnizor expira la 30.09.2024, S.A. „CET-Nord”, prin scrisoarea nr. 400-08/1612 din 19.09.2024 a informat Ministerul Energiei și APP despre faptul că unitatea termoelectrice, apelând la art. 114 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 108/2016, ca normă derogatorie, a expediat către S.A. „Moldovagaz” scrisoarea nr. 227-08/1611 din 19.09.2024 privind intenția de a semna contractul de furnizare a gazelor naturale finali în contextul obligației de serviciu public pentru perioada 01.10.2024-31.12.2024.

La data de 23.09.2024, în cadrul realizării unei noi ședințe de licitație prin intermediul BRM cu prețul scontat în valoare de 720 MDL/MWh a fost încheiată tranzacția prin care S.A. „CET-Nord” a achiziționat gaze naturale (153 803,19 MWh) pentru tr. IV a. 2024 la preț de 735 MDL/MWh în valoare totală de 113 045,3 mii lei, fiind totodată, la 24.09.2024 semnat contractul de achiziție a gazelor naturale.

În contextul demersului Ministerului Energiei nr. 07-39 din 04.01.2024 referitor la prezentarea opiniilor cu privire la aplicabilitatea coeficienților plafon de rectificare a prețurilor prevăzute în Cataloagele de Prețuri pentru reparația și deservirea tehnică a utilajului energetic, S.A. „CET-Nord”, prin scrisoarea nr. 512-08/0058 din 10.01.2024, a prezentat Tabelul coeficienților revizuiți conform scrisorii Ministerului Economiei nr. 06/1-479 din 28.01.2014, precizând că, coeficienții de

rectificare a prețurilor au un impact direct asupra calculului corect al salariilor și aprecierii valorii lucrărilor precum și servesc drept bază pentru confirmarea valorii acestora în cadrul efectuării inspecțiilor/controalelor de către instituțiile cu atribuții de control.

În vederea avansării proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”) - Faza II”, Ministerul Energiei, prin scrisoarea nr. 08-670 din 11.03.2024, s-a expus asupra necesității promovării unei decizii a Consiliului Municipal Bălți privind modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice în blocurile locative gestionate de Î.M. „Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, care constituie aproximativ 80% din totalul blocurilor conectate la SACET, solicitând administrației publice locale promovarea unei astfel de decizii.

Urmare a scrisorii nr. 08-670 din 11.03.2024, în temeiul Deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 3/7 din 24.04.2024, au fost inițiate procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Cu privire la modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice în cadrul blocurilor locative unde ÎM „GLC Bălți” exercită calitatea de gestionar al fondului locativ” prin modalitatea organizării dezbaterilor publice în perioada 29.04.2024 - 07.06.2024.

Prin scrisoarea nr. 500-08/0584 din 26.04.2024, a fost informat Ministerul Energiei despre dificultățile întâmpinate în implementarea - proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”) - Faza II”, iar prin scrisorile nr. 400-08/0753 din 29.05.2024 și nr. 700-08/0812 din 07.06.2024, S.A. „CET-Nord” a remis opinia sa asupra proiectului de decizie supus consultărilor publice, precum și argumentarea promovării unei astfel de decizii, cu solicitarea ca proiectul prenotat să fie inclus în ordinea de zi a ședinței Consiliului municipal Bălți (CMB) planificată pentru luna iunie.

Totodată, în vederea sustenabilității Proiectului, prin scrisoarea nr. 500-08/0556 din 24.04.2024, remisă în adresa Ministerului Energiei, ANRE și APP a fost prezentată informația privind eficiența energetică obținută în cazul blocurilor rezidențiale unde a fost modernizat sistemul intern de distribuție a agentului termic de pe vertical pe orizontal.

Indiferent de beneficiile obținute urmare a implementării proiectelor pilot și argumentelor prezentate, în cadrul ședinței CMB din 20.06.2024 proiectul de decizie nu a fost aprobat, fiind susținut cu 8 voturi pro din 33 voturi ale consilierilor prezenți.

La caz este de menționat că, din partea S.A. „CET-Nord”, cu suportul Ministerului Energiei și Centrului Național pentru Energie Durabilă (CNED), au fost realizate toate pre-condițiile înaintate de Primăria municipiului Bălți și CMB:

- elaborarea unui mecanism financiar de suport a persoanelor cu venituri reduse pentru acoperirea cheltuielilor privind modernizarea sistemului de termoficare din apartamente (scrisoarea CNED nr. 25-154 din 19.03.2024).
- organizarea și desfășurarea, în perioada 29.04.2024-07.06.2024, a consultărilor publice cu societatea civilă în procesul decizional asupra proiectului de decizie a Consiliului municipal Bălți „Cu privire la modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice în cadrul blocurilor locative unde Î.M. „GLC-Bălți” exercită calitatea de gestionar al fondului locativ”.

Despre acest fapt, prin scrisoarea nr. 700-08/1071 din 25.06.2024, au fost informați Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Ministerul Energiei și Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Ca urmare, la 16.07.2024, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare a expediat în adresa Primăriei mun. Bălți o scrisoarea prin care sesizează lipsa sprijinului autorităților publice locale în vederea demarării Proiectului, iar acest fapt are un impact semnificativ asupra capacității S.A. „CET-Nord” ca entitate de proiect să realizeze progrese, declanșându-se pe această cale întâzieri de implementare și costuri crescute. Totodată, s-a mai comunicat că acest fapt poate afecta investițiile viitoare ale Băncii pentru oraș, însă sprijinul deplin pentru acest Proiect va fi esențial pentru implementarea cu succes a acestuia.

În scopul argumentării eficienței investițiilor în modernizarea sistemului de distribuție a energiei termice în blocurile locative din municipiul Bălți, S.A. „CET-Nord”, prin scrisoarea nr. 100-08/1224 din 22.07.2024, a furnizat în adresa ANRE și Ministerului Energiei, datele efective obținute în rezultatul modernizării SCAET-urilor care se estimează la 7 733 303,46 lei, fiind solicitată recunoașterea în scopuri tarifare a investițiilor perioadelor precedente aferente implementării proiectelor-pilot de modernizare a sistemelor colective de alimentare cu energie termică în valoare totală de 3 972 700 lei.

Într-o altă ordine de idei, ținând cont de necesitățile actualizate ale S.A. „CET-Nord” (Entitatea de proiect), la 28.06.2024, a fost inițiată și procedura de modificare a Planului de procurări, iar urmare a scrisorii nr. 700-08/1509 din 28.08.2024, Ministerul Energiei, prin demersul nr. 12-2311 din 02.09.2024, a intervenit în regim de urgență către Ministerul Finanțelor cu solicitarea expedierii scrisorii către BERD, în scopul extinderii termenului de implementare a proiectului până la data de 31.12.2027.

Ulterior, prin demersul nr. 06-2468 din 20.09.2024, Ministerul Energiei a intervenit și către Consiliul pentru Coordonarea Dezvoltării Durabile de a examina posibilitatea emiterii unei decizii privind modificarea proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”)- Faza II”, în particular extinderea perioadei de disponibilitate a împrumutului și grantului, pentru finanțarea Proiectului, până la 31 decembrie 2027, precum și redistribuirea sumei nevalorificate de 1,5 mil. euro, către componenta investițională „Implementarea sistemului de distribuție pe orizontală a agentului termic se apei calde în interiorul blocurilor locative”.

Prin demersurile nr. 200-08/0416 din 27.03.2024 și nr. 200-08/0542 din 22.04.2024 S.A. „CET-Nord” a intervenit către Primăria mun. Bălți referitor la formarea unei comisii pentru constatarea rețelelor termice fără proprietar, cu ulterioara preluare a acestora la balanța S.A. „CET-Nord”. Ca urmare, la 24.06.2024, a parvenit răspunsul Primăriei mun. Bălți prin care a delegat unității termoelectrice dreptul de a forma comisia mixtă cu indicarea reprezentanților administrației publice locale. Astfel, la 26.07.2024, a fost emis Ordinul nr. 133A prin care s-a instituit comisia mixtă cu privire la constatarea stării de fapt a rețelelor termice fără proprietar amplasate pe teritoriul mun. Bălți. Ca urmare, la 02.09.2024, a fost întocmit Procesul-verbal al comisiei mixte cu privire la constatarea stării de fapt a rețelelor termice fără proprietar amplasate pe teritoriul mun. Bălți, fiind constatată existența a 2 265,75 metri de rețele termice fără proprietar, amplasate pe teritoriul mun. Bălți și în aria de acoperire a SACET-ului deservit de către

S.A. „CET- Nord”, dintre care: 246,90 m rețele termice subterane, iar altele 2 018,85 m rețele termice aeriene. Comisia a mai constatat că rețelele termice identificate se află în stare tehnică nesatisfăcătoare și urmează a fi supuse lucrărilor de reparație și izolare.

Având în vedere avantajele economice, sociale, de securitate și cele de mediu ce-i sunt caracteristice sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET), precum și în contextul HG nr. 489/2023 cu privire la implementarea unor măsuri de promovare a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, S.A. „CET-Nord” a intervenit către Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Energiei cu demersul privind conectarea la SACET a obiectivelor aflate în gestiunea IGSU, cu asumarea de către unitatea termoeenergetică a cheltuielilor de proiectare, conectare și instalare a punctului termic individual (PTI), pentru încălzire și prepararea apei calde. Ca urmare, prin răspunsul nr. 19/10-1572 din 12.07.2024, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și-a exprimat acordul privind conectarea la SACET a obiectivului din mun. Bălți, str. Lăpușneanu, 17, fiind încheiat antecontractul corespunzător.

Un exemplu de bună colaborare este înregistrarea unității termoeenergetice în Registrul participanților la piața angro de energie. Astfel, urmare a cererii depuse la 12.08.2024 de către S.A. „CET-Nord” în scopul înregistrării datelor din Registrul participanților la piața angro de energie, ANRE, prin scrisoarea nr. 07-01/4443 din 10.09.2024, a comunicat despre definitivarea procedurii de înregistrare a unității termoeenergetice în Registrul prenotat.

În contextul avizării proiectului de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), prin scrisoarea nr. 227-08/1621 din 20.09.2024, S.A. „CET-Nord” a înaintat următoarele obiecții care în opinia entității ar afecta activitatea întreprinderii:

- la Articolul 149 alin. (5) excluderea prevederii sau substituirea termenului de „3 ani” cu „7 ani”, deoarece termenul de 3 ani este unul ireal pentru realizarea de către unitățile termoeenergetice, a investițiilor necesare în scopul asigurării unui preț competitiv al energiei electrice pe piață și asigurarea sustenabilității financiare și operaționale a unităților de producere. În caz contrar, întreprinderea nu va reuși să își recupereze cheltuielile justificate de producere a energiei în regim de cogenerare, ceea ce va duce la majorarea cheltuielilor aferente livrării energiei termice către consumatori. Această situație ar putea determina consumatorii să renunțe la serviciile întreprinderii, optând pentru surse alternative de energie termică, ceea ce ar putea avea un impact negativ asupra stabilității financiare a unităților termoeenergetice;
- în cazul centralelor electrice termoficare urbană să fie promovată o limită admisibilă de abaterii, care să nu se considere dezechilibru în valoarea de $\pm 5\%$, deoarece diapazonul de reglare automată a frecvenței capacităților de cogenerare în limită de $\pm 5\%$ este direct dependent de nivelul de frecvență al sistemului electroenergetic (caracteristici tehnice prescrise în pașapoartele tehnice și în instrucțiunile de exploatare a producătorilor a utilajului de producere). Astfel, în cazul în care nu va fi determinată o limită admisibilă a abaterii care nu se consideră dezechilibru și în cazul producerii de energie electrică în regim de cogenerare, similar regenerabilelor, situația dată va crea dezechilibre permanente.

În cadrul procesului de avizare a proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice, S.A. „CET-Nord”, prin avizul nr. 400-08/1273 din

01.08.2024, și-a exprimat angajamentul de a sprijini orice inițiativă, care să garanteze utilizarea eficientă și conform destinației a fondurilor de reducere a vulnerabilității energetice, cu minimalizarea riscului ca mijloacele financiare să nu fie utilizate conform destinației, ori cu impact asupra formării datoriilor consumatorilor față de furnizorii de energie, iar cumulativ impact financiar asupra furnizorilor și în consecință asupra consumatorilor.

Întru executarea hotărârii Curții de Conturi nr. 49 din 07.11.2023 cu referire la implementarea recomandării nr. 12 din Raportul de audit „12. să asigure elaborarea normelor de muncă pentru statele de personal existente (pct. 4.6.1.)”, S.A. „CET-Nord”, prin demersurile nr. 300-08/0451 din 04.04.2024, nr. 300-08/0702 din 24.05.2024 și nr. 300-08/1163 din 08.07.2024, a solicitat opinia Ministerului Energiei privind proiectul Caietului de sarcini elaborat în scopul achiziționării serviciilor de consultanță și asistență pentru elaborarea normativelor de muncă locale, în contextul în care atât Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cât și Agenția Proprietății Publice, prin răspunsurile nr. 07/1793 din 05.04.2024 și nr. 14-05-3441 din 23.05.2024, și-au exprimat susținerea pentru achiziționarea acestor servicii de consultanță și asistență.

Subsecvent, prin scrisorile nr. 300-08/0240 din 19.02.2024, nr. 300-08/0241 din 19.02.2024, nr. 300-08/0597 din 30.04.2024, nr. 300-08/0671 din 17.05.2024, nr. 300-08/1293 din 07.08.2024, nr. 300-08/1355 din 19.08.2024 și nr. 300-08/1393 din 19.08.2024, S.A. „CET-Nord” a informat periodic Curtea de Conturi, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Energiei despre executarea recomandărilor conform hotărârii Curții de Conturi nr. 49 din 07.11.2023.

4.3. Managementul resurselor umane

Capitalul uman reprezintă cea mai importantă resursă din cadrul întreprinderii, de aceea atragerea, menținerea, dezvoltarea și utilizarea corectă a resurselor umane reprezintă un obiectiv esențial. La situația perioadei de raportare - 30.09.2024, numărul total de personal al entității era format din 450 de angajați (443 angajați activi și 7 cu raporturile de muncă suspendate), dintre care 112 de femei și 338 de bărbați, adică 24,88 % din numărul total de personal sunt femei, fapt determinat de specificul de activitate a entității.

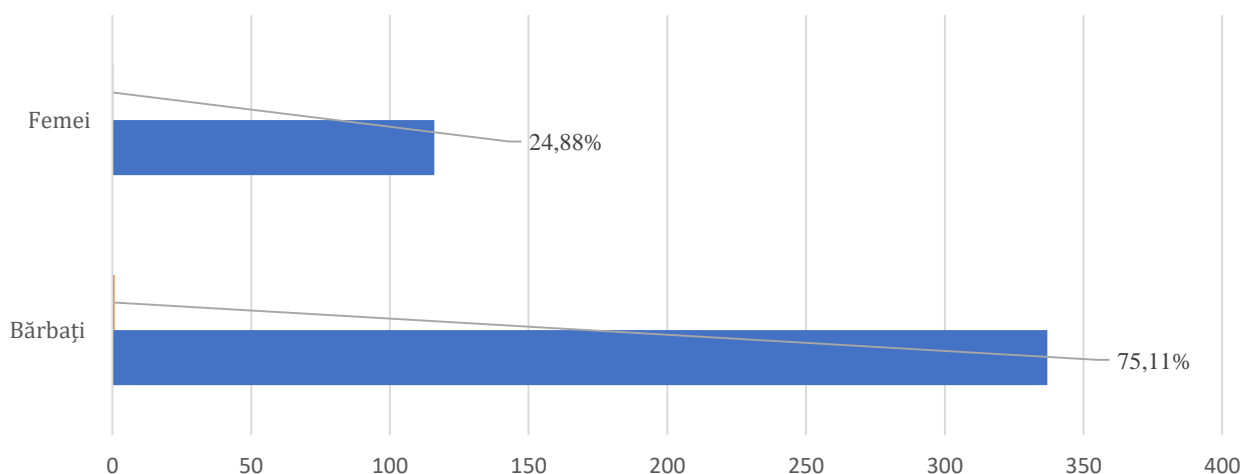

Figura 5. Structura personalului conform profilului de gen

În cadrul S.A. „CET-Nord”, marea parte a angajaților desfășoară activitățile în baza contractelor individuale de muncă, pe perioadă nedeterminată și cu normă întreagă. Această formă juridică a relațiilor de muncă oferă o încredere crescută în privința stabilității și continuității în cadrul echipei entității.

Tabelul nr. 20

Angajați în funcție de tipul de contract		
Tipul de contract	Bărbați	Femei
Perioadă nedeterminată	303	111
Perioadă determinată	33	3

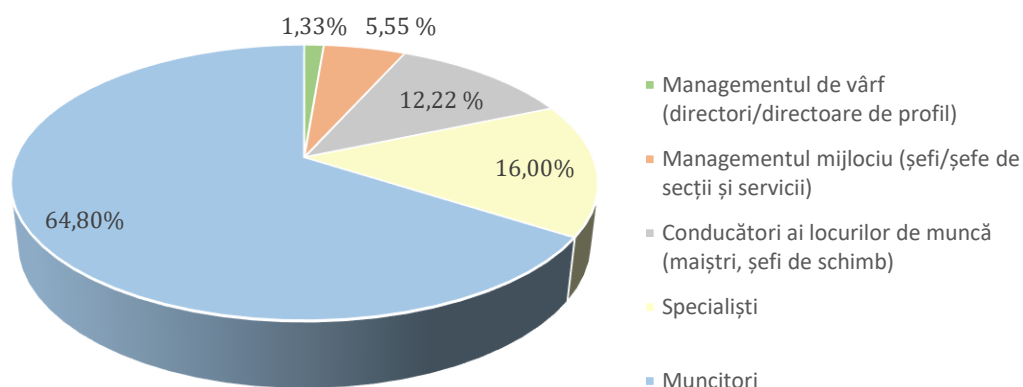
Managementul Societății respectă dreptul salariaților de liberă asociere, în scopul promovării intereselor lor profesionale, economice și sociale, precum și al apărării drepturilor individuale și colective ale acestora, precum și dreptul de a forma și de a adera la sindicat, acest drept al salariaților fiind menționat în Regulamentul intern al S.A. „CET-Nord”, cod: RI-01. Respectarea libertății de asociere este confirmată de gradul foarte mare de sindicalizare din cadrul Societății.

Astfel la 30.09.2024 - **99,77%** (449 din 450) dintre angajații S.A. „CET-Nord” erau membri de sindicat, iar condițiile de muncă erau reglementate prin intermediul Contractului Colectiv de Muncă, care se aplică tuturor angajaților. În 9 luni a anului 2024 entitatea nu a înregistrat acțiuni de protest din partea sindicatelor, iar relațiile cu partenerul social se derulează într-o atmosferă prietenoasă și cooperantă.

S.A. „CET-Nord” promovează o cultură a diversității și a incluziunii, asigurând un tratament egal și nediscriminatoriu în toate interacțiunile cu angajații, partenerii, colaboratorii și clienții. Se depun eforturi constante pentru a crea un mediu de lucru inclusiv și respectuos, în care diversitatea este valorizată și toți indivizii sunt tratați cu respect și echitate.

Tabelul nr. 21

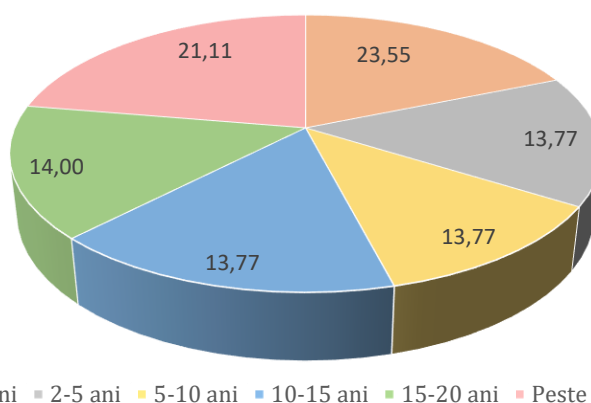
Structura personalului în raport cu funcția deținută			
Categoriile de funcții	Bărbați	Femei	Total
Management de vârf (șefi/șefe de departamente și direcții)	5	1	6
Management mijlociu (șefi de secții și servicii)	16	9	25
Conducători ai locurilor de muncă (maiștri, șefi de schimb)	47	8	55
Specialiști	24	48	72
Muncitori	246	46	292

Figura 6. Structura personalului în raport cu funcția deținută

Structura personalului în raport cu funcția deținută denotă faptul că 93,11% din personalul entității constituie personalul industrial productiv, personal care este încadrat nemijlocit în activitatea de bază a întreprinderii. Această structură asigură administrarea eficientă a subdiviziunilor întreprinderii și a entității în ansamblu, precum și îndeplinirea calitativă și la timp a atribuțiilor și sarcinilor impuse funcțiilor.

Tabelul nr. 22
Structura personalului în funcție de vechimea în muncă în cadrul entității

Vechimea în muncă	Total	%
Sub 2 ani	106	23,55
2-5 ani	62	13,77
5-10 ani	62	13,77
10-15 ani	62	13,77
15-20 ani	63	14,00
Peste 20 ani	95	21,11

Figura 7. Structura personalului în funcție de vechimea în muncă

În Tabelul de mai jos este indicată evoluția numărului de personal pentru ultimii 2 ani și reflectă situația și schimbările intervenite în structura personalului comparativ cu perioadele precedente.

Tabelul nr. 23
Evaluarea fluctuației de personal

Specificație	Număr personal	
	9 luni 2023	9 luni 2024
Număr total personal	445	450
Creșterea/descrășterea personal față de anul anterior (+; -)	-2	+5
Nr. personal plecat	41	39
% în total număr salariați	9,21%	8,66%
Nr. personal nou angajat	20	60
% în total număr salariați	4,49%	13,33%
Rata fluctuației, %	9,21%	8,59%

În cadrul S.A. „CET-Nord” există o procedură care reglementează activitatea de recrutare a personalului în vederea asigurării resurselor umane din punct de vedere cantitativ și calitativ, în conformitate cu cerințele și complexitatea posturilor, precum și alocarea coerentă și eficientă a resurselor umane interne. Se acordă o atenție deosebită activității de recrutare și selecție, deoarece rezultatele acesteia influențează direct performanța Societății. Așteptările Societății privind potrivirea candidaților cu entitatea și performanța ulterioară a acestora determină și importanța acordată acțiunii de selecție a personalului. Din aceste considerente, recrutarea și selecția se desfășoară după criterii foarte bine definite, obiectivitatea fiind factorul cheie în faza de selecție a candidaților pentru fiecare post.

Pe parcursul perioadei de gestiune au fost organizate 19 de concursuri și instituite 19 comisii de concurs, fiind angajate 60 persoane.

Cel mai important indicator pentru analiza forței de muncă este fluctuația personalului. Indicatorul se calculează pe o perioadă ca raport dintre numărul angajaților care au plecat (39) și numărul mediu scriptic de angajați (453,5).

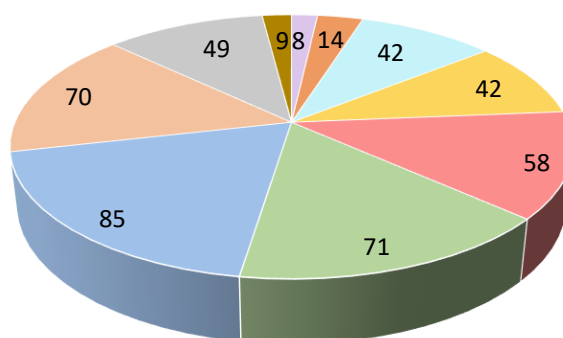
Fluctuația în cadrul S.A. „CET-Nord” în 9 luni a anului 2024 a constituit 8,59 %, ceea ce constituie 0,62 puncte procentuale mai puțin decât în 9 luni a anului 2023.

O rată a fluctuației de până la 25% este considerată normală, iar peste 25% semnalizează probleme în ceea ce privește gestionarea resurselor umane.

Tabelul nr. 24

Structura personalului S.A. „CET-Nord” pe categorii de vârste			
Categorii de vârstă	Bărbați	Femei	Total
18-25	7	2	9
26-30	16	2	18
31-35	25	10	35
36-40	35	11	46
41-45	36	15	51
46-50	50	25	75

51-55	62	22	84
56-60	56	21	77
61-65	41	2	43
Peste 65	10	2	12

■ 18-25
 ■ 26-30
 ■ 31-35
 ■ 36-40
 ■ 41-45
 ■ 46-50
 ■ 51-55
 ■ 56-60
 ■ 61-65
 ■ Peste 65

Figura 8. Structura personalului S.A. „CET-Nord” pe categorii de vârste

Structura personalului pe grupe de vârstă denotă predominarea personalului cu vârsta de 36-60 ani (**74,00%**), ceea ce implică o vechime mai mare în muncă, o experiență mai bogată, o stabilitate mai mare în asigurarea cu resurse umane calificate. Această evoluție indică faptul că ne dorim să păstrăm în Societatea noastră oameni cu multă experiență, oameni de la care tinerii, care sunt la început de carieră, pot să învețe atât secretele meseriei, cât și respectul față de valorile Societății. Vârsta medie a personalului constituie **48,37 ani**.

Tabelul nr. 25

Structura personalului după studii		
Nivel de studii	Număr de persoane	Ponderea (%)
Superioare	149	33,11
Medii de specialitate	213	47,33
Liceale (medii)	66	14,66
Gimnaziale	22	4,88

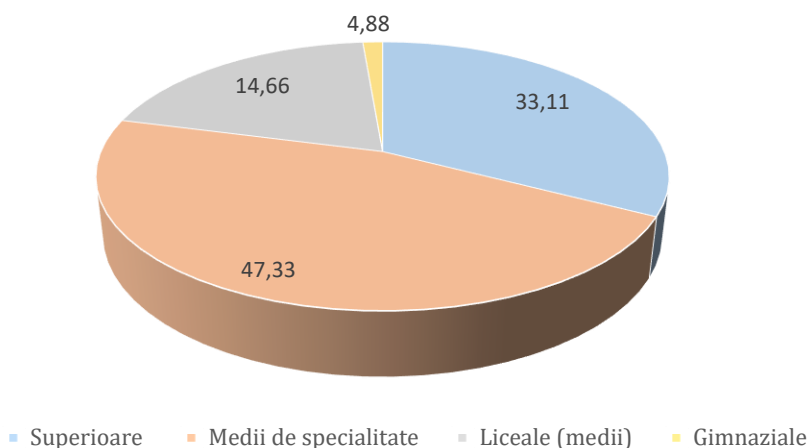

Figura 9. Structura personalului după studii

În contextul consolidării instituționale, entitatea tinde să asigure organizarea și desfășurarea activităților de instruire pentru un nivel corespunzător de formare și dezvoltare profesională a angajaților săi. Activitățile de instruire de diferite tipuri și forme sunt organizate în vederea aprofundării și actualizării cunoștințelor, dezvoltării abilităților și modelării aptitudinilor/comportamentelor necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu. Pe parcursul perioadei de raportare, în cadrul entității a fost asigurată dezvoltarea profesională a angajaților, prin desfășurarea sesiunilor de instruire atât interne, cât și externe.

Formarea, perfecționarea și dezvoltarea profesională a personalului se realizează în baza Planului anual de instruire aprobat prin Ordinul nr. 439-P din 20.12.2023. Planul de formare profesională a vizat toate categoriile de angajați, indiferent de funcție și nivel de studii și a abordat teme diverse din sfera de interes a personalului administrativ, cât și tematici specifice domeniului în care activează Societatea inclusiv cursuri de autorizare și reautorizare.

În perioada de gestiune au fost realizate 55 de instruirii externe. În rezultat 457 persoane au fost instruite extern, dintre care 36 persoane atestate.

Totodată dezvoltăm un sistem intern de formare, care să se concentreze pe dezvoltarea principalelor abilități necesare angajaților, în vederea îmbunătățirii și menținerii capacităților organizaționale și sprijinirii performanței.

Pentru a asigura o dezvoltare continuă a sectorului termoelectric, S.A. „CET-Nord” a semnat memorandumul de Înțelegere cu proiectul USAID „Securitatea Energetică a Moldovei” (Moldova EnergySecurityActivity-MESA) devenind partener al Programului de stagii „Tinerii de azi-viitorul energiei de mâine. Conform acestui program, 2 persoane și-au desfășurat stagiul în cadrul entității. Totodată, pe parcursul perioadei de raportare, în cadrul S.A. „CET-Nord” și-a desfășurat stagiul de practică 12 persoane dintre care 4 studenți a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți și a Universității de Studii Europene din Moldova și 8 elevi ai colegiilor și școlilor profesionale din Bălți.

4.4. Imaginea pe piață și gradul de satisfacție al consumatorilor finali

Portofoliul Societății este descris pe site-ul www.cet-nord.md, care este o platformă eficientă de comunicare utilizată în vederea informării consumatorilor despre activitatea întreprinderii și

direcțiile de dezvoltare. La fel, prin intermediul site-ului are loc comunicarea nemijlocită cu clientul, prin oferirea posibilității vizitatorilor online de a adresa întrebări la orice oră sau de a transmite reclamații (<https://www.cet-nord.md/ro/contact-us-ro>). Pentru a vizualiza informația privind facturarea consumului de energie termică pentru luna curentă, cât și istoricul plăților, este disponibil serviciul Cabinetul personal (<https://cet-nord.md/ro/clients/mycabinet>).

În scopul asigurării comunicării eficiente, S.A. „CET-Nord” a implementat serviciul Call Centru, disponibil 24/24, cu numărul de telefon (0231) 91 000, sarcina de bază al căruia este să ofere consumatorilor suport, să soluționeze eficient orice problemă legată de SACET, în cel mai scurt timp posibil.

În perioada de raportare au fost prelucrate 4 243 de apeluri, dintre care 95,3% au fost soluționate în timpul discuției telefonice, iar restul, după intervenția nemijlocită a specialiștilor. Comparativ, pe perioada similară a anului 2023, au fost procesate 4 521 de apeluri, dintre care 95% au fost soluționate în timpul discuției, fapt ce denotă că această metodă de comunicare permite obținerea răspunsurilor în termeni proximi.

Pentru transparența activității de soluționare a apelurilor înregistrate, lunar se publică pe pagina oficială date statistice privind subiectele solicitate în apeluri de către consumatori (figura 10):

Figura 10. Date statistice ale activității Call Centrului

S.A. „CET-Nord” militează pentru un dialog continuu și constructiv cu consumatorii, astfel se angajează să continue promovarea transparenței și intereselor consumatorilor.

Odată cu modificarea și ajustarea Metodologiei privind repartizarea consumului direct/indirect de energie termică între consumatorii unui bloc locativ, conectat la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, au apărut mai multe adresări de la consumatorii debransați de la sistemul colectiv cu solicitarea explicării factorilor ce stau la baza calculării facturii pentru energia termică consumată.

În vederea elucidării mai multor aspecte relevante legate de principalele modificări ale metodologiei, administrația S.A. „CET-Nord” a organizat în luna ianuarie 2024 o conferință de presă în care a subliniat câteva lucruri importante:

- **ajustarea unor formule de calcul:** elementele constructive calculate în procesul de repartizare a consumului de energie termică au fost extinse, astfel este luată în considerare

- existența subsolului și starea acestuia (încălzit/neîncălzit, privatizat/neprivatizat) precum și a etajului tehnic;
- **luarea în considerare a aportului de căldură din alte surse:** pentru apartamentele debransate, care mențin temperatura minimă de +18°C, nu se calculează suplimentar cota pentru menținerea balanței energetice;
 - **oferirea posibilității elaborării metodologiei proprii de repartizare:** locatarii/gestionarii/asociațiile de proprietari din condominiu sunt în drept să elaboreze și să decidă asupra unui alt mecanism de repartizare a consumului de energie termică diferit de cel aprobat, cu condiția respectării legislației.

Corectitudinea repartizării căldurii între apartamente depinde de calitatea datelor privind starea reală a sistemului de încălzire din bloc, pe care o cunoaște cel mai bine gestionarul blocului locativ (asociația de proprietari, IMGFL, etc). În acest sens, rolul gestionarilor fondului locativ este determinant. E de menționat că, Metodologia de repartizare a căldurii în interiorul blocului este neutră pentru operatori. Ea vizează doar modul de repartizare a căldurii livrate la bloc între locuitorii blocului. CET-Nord va încasa strict valoarea gigacaloriilor livrate la peretele blocului, în baza datelor contorului.

Totodată, administrația a răspuns la întrebările jurnaliștilor și a explicat crearea unor mecanisme de examinare individuală a fiecărui caz, inclusiv cu posibilitatea de a recalcula facturile în baza datelor corectate privind starea sistemului de încălzire din bloc.

În același timp, fiecare consumator poate obține, la solicitare, informații despre modul cum s-a calculat factura pentru apartamentul său, ca să verifice dacă s-au luat în calcul corect particularitățile blocului și apartamentului corespunzător.

S.A. „CET-Nord” participă activ în consolidarea relațiilor de colaborare cu partenerii de dezvoltare. În acest sens, în data de 25 ianuarie 2024, Ambasadorul Republicii Lituania în Republica Moldova, E.S. Tadas Valionis, împreună cu Liudas Gintautas Dabkus, Șeful adjunct al misiunii, a efectuat o vizită de lucru la S.A. „CET-Nord”.

Oficialii au purtat discuții fructuoase cu administrația CET-Nord și au manifestat un interes profund în stabilirea unei relații de conlucrare cu întreprinderea în vederea valorificării potențialului energetic moldovenesc și identificarea unor soluții reziliente în această direcție.

Pentru evoluția durabilă a sectorului energetic, este necesară o abordare multidimensională bazată pe obiective strategice, precum sporirea securității și eficienței energetice, dezvoltarea unor piețe energetice competitive și integrarea regională, dezvoltarea energiei regenerabile durabile și nu în ultimul rând - protecția consumatorilor.

Această abordare intersectorială va permite Republicii Moldova să depășească o varietate de provocări și să conceapă acțiuni care vor promova construcția de noi capacități de generare cu tehnologii nepoluante și modernizarea capacităților de generare existente în vederea creșterii eficienței energetice, respectării standardelor de mediu și atingerii obiectivelor în domeniul climatic.

O altă realizare în domeniul relațiilor de colaborare cu partenerii de dezvoltare o constituie semnarea, cu BRM East Energy, filială a Bursei Române de Mărfuri, în martie 2024, a Convenției de participare la piețele spot și a produselor standardizate pe platforma de tranzacționare a gazelor naturale în Republica Moldova.

Colaborarea între CET-Nord și BRM East Energy (BRM) are ca scop principal dezvoltarea unor modele operaționale de achiziționare a gazelor naturale într-o piață concurențială solidă, transparentă și nediscriminatorie.

Prin extinderea prezenței sale pe piața Republicii Moldova, BRM contribuie la consolidarea securității energetice și la stabilirea unor prețuri optime pentru consumatorul final, contribuind astfel la prevenirea eventualelor crize pe piața de energie.

În data de 5 iunie 2024, în cadrul „Galei Businessului Moldovenesc”, ediția XXI, eveniment organizat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, care celebrează realizările companiilor din Republica Moldova, CET-Nord a obținut două premii:

Premiul „Mercuriul de aur” la categoria „Produse și servicii în domeniul energiei și construcțiilor”, nominalizarea „Economia verde”, recunoscându-se astfel eforturile sale în promovarea sustenabilității în activitățile desfășurate;

Trofeul Integrității la categoria „Întreprinderi mari”, pentru nominalizarea „Implementarea standardelor de integritate în sectorul privat”. Acest premiu subliniază aplicarea procedurilor de identificare și gestionare a riscurilor de corupție, precum și eforturile în protejarea reputației și promovarea unei culturi corporative integre.

Aceste distincții recunosc activitatea CET-Nord în domeniul sustenabilității și integrității în sectorul privat.

În vederea facilitării dialogului dintre instituțiile statului, administrația publică locală și consumatori, în data de 03.04.2024 au avut loc consultări publice pe marginea proiectului de decizie a Consiliului municipal Bălți privind modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice în blocurile multietajate din orașul Bălți. La discuții a participat Ministrul Energiei, Victor Parlicov, Directorul Centrului Național pentru Energie Durabilă, Ion Muntean, Primarul municipiului Bălți, Alexandr Petkov, Directorul General interimar al S.A. „CET-Nord”, Marian Brînză, precum și consilieri municipali, experți în domeniul termoenergetic, consumatori.

Bălțenii vor beneficia de instalarea punctelor termice individuale (PTI) în 166 blocuri locative și construirea rețelelor termice cu distribuție pe orizontală și de alimentare cu apă caldă menajeră în 296 blocuri locative din Bălți, în următorii trei ani, astfel, acoperind și blocurile locative în care au fost instalate PTI în cadrul Fazei I.

Ministrul Energiei, Victor Parlicov, a declarat că, scopul final al acestui proiect este ca locuitorii municipiului Bălți să se bucure de un confort sporit și ca bălțenii să-și reducă facturile. „Pentru blocurile care vor trece la distribuție pe orizontală va dispărea problema așa-zisului sezon de încălzire, când sezonul începe doar cu decizia administrației publice locale. Consumatorul va decide de sine stătător, exact asta se întâmplă în blocurile cu puncte termice individuale și distribuție pe orizontală”, a spus ministrul.

Directorul Centrului Național pentru Energie Durabilă, Ion Muntean, a subliniat că pentru păturile social vulnerabile vor fi găsite soluții financiare suplimentare pentru acoperirea lucrărilor, însă contribuția statului pentru majoritatea proiectelor de modernizare va fi de 70%, sub formă de grant.

În municipiul Bălți, sunt peste 760 de blocuri locative, 12 blocuri sunt dotate cu sistemul de distribuție orizontală a agentului termic, iar în 134 au fost instalate puncte termice individuale (PTI).

În contextul politicii Ministerului Energiei, care promovează un rol exemplar al sectorului public în domeniul termoenergetic, CET-Nord a reconectat în ultimii doi ani 55 de instituții publice din Bălți la sistemul centralizat de termoficare. Acest efort subliniază angajamentul instituțiilor publice de a adopta soluții energetice eficiente și sustenabile, servind drept model pentru întreaga comunitate. În 2024, alte șase instituții publice, printre care Biroul Vamal Nord, Direcția Generală Teritorială „Nord” a Centrul Național Anticorupție, Direcția Situații Excepționale a municipiului Bălți, Agenția pentru Dezvoltare Regională „Nord”, Centrul de Sănătate Publică și SA „Barza Albă” s-au alăturat rețelei centralizate. Prin aceste acțiuni, instituțiile publice demonstrează nu doar conformitatea cu politica energetică națională, ci și un angajament ferm față de eficiența energetică și sustenabilitatea mediului.

Aceste inițiative vor contribui la creșterea densității sarcinii termice a rețelei, reducând pierderile energetice și optimizând costurile pentru rețeaua termică. În final, consumatorii din Bălți vor beneficia de tarife mai competitive pentru energia termică, datorită acestui exemplu implementat de sectorului public.

Activitățile derulate pe parcursul primelor 9 luni ale anului, au avut ca rezultat vizibil creșterea interesului față de activitatea întreprinderii, consolidarea imaginii Societății, precum și creșterea gradului de informare a consumatorilor și a altor părți interesate.

V. INVESTIȚII ȘI DEZVOLTARE

5.1. Planificarea și realizarea investițiilor și reparațiilor

În vederea asigurării funcționării fiabile și eficiente a întreprinderii, precum și în sensul utilizării rezonabile și eficiente a resurselor naturale și protecției mediului, pentru anul 2024 au fost planificate investiții și reparații a utilajului, clădirilor și construcțiilor în valoare totală de 55 488,40 mii lei, dintre care pentru reparații curente au fost alocate 4 923,55 mii lei și 50 564,85 mii lei pentru investiții capitale. Reieșind din necesitățile întreprinderii, pentru asigurarea calității, fiabilității și continuității livrărilor de energie termică către consumatorii din mun. Bălți, pentru încălzire și prepararea apei calde menajere, valoarea planificată a investițiilor și reparațiilor a fost ajustată la 64 315,72 mii lei.

În scopul aprobării de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a investițiilor planificate pentru anul 2024, în conformitate cu Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice (Metodologie), aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație (HCA) al ANRE nr. 396 din 01 noiembrie 2019, a fost elaborat Planul anual de investiții al S.A. „CET-Nord” pentru anul 2024 și remis spre examinare și aprobare de către ANRE prin scrisoarea nr. 512-08/2088 din data de 30 noiembrie 2023. Conform HCA al ANRE nr. 836 din 28 decembrie 2023, pentru anul 2024 a fost aprobat Planul anual de investiții al S.A. „CET-Nord” în valoare de 50 564,85 mii lei. Prin scrisoarea nr. 512-08/1610 din data de 19 septembrie 2024 a fost solicitată modificarea Planului anual de investiții aprobat pentru anul 2024, prin includerea unor proiecte de investiții în valoare de 10 130,92 mii lei.

Pe parcursul perioadei au fost executate lucrări de reparație capitală a 2 324 m² de acoperiș a clădirilor și construcțiilor S.A. „CET-Nord”, repararea circa a 4 160 m² de strat termoizolant (str. Sportivă, str. Dostoievski, str. Șciusev, str. Libertății, str. Babinski, str. Ștefan cel Mare, str. Borodin, str. Belousov, str. Pușkin, str. T. Vladimirescu), înlocuirea a circa 1 257 metri de conducte termice de diferite diametre care și-au pierdut complet durata de funcționare (str. Independenței, str. Bulgară, Lăpușneanu, str. Kiev, str. Cahul). De asemenea, sunt în curs de realizare lucrările de reparație a utilajului de producere.

Tabelul de mai jos conține valorile sintetizate a cheltuielilor de capital realizate în fiecare trimestru pentru anii 2023 - 2024.

Tabelul nr. 26
mii lei

Perioada	Executat	Executat tr. I	Executat tr. II	Executat tr. III	Executat tr. IV
Anul 2023	35 557,00	10 825,48	3 168,96	6 964,87	14 597,69
Anul 2024	15 326,18	1 896,39	3 145,61	10 284,18	-

Este de menționat că programul de investiții și reparații se realizează conform posibilităților financiare reale ale entității și se bazează pe principiul asigurării eficienței maxime, precum și pe metoda eficientizării resurselor (prin utilizarea forței de muncă și resurselor tehnice proprii).

5.2. Implementarea proiectelor finanțate din surse externe

În contextul necesității onorării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în domeniul dezvoltării durabile, eficienței energetice și realizarea obiectivelor Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2030, care presupune mobilizarea resurselor financiare necesare în acest scop, în comun cu Partenerii de Dezvoltare, continuăm implementarea proiectului de modernizare și îmbunătățire a SACET din municipiul Bălți. Faza II a proiectului este o continuare a activităților de modernizare desfășurate în cadrul Fazei I și abordează provocarea prioritară de mediu privind atenuarea riscurilor climatice identificate în Planul de acțiune pentru un oraș verde ("Green City Action Plan" - GCAP) al municipiului Bălți. Conform Politicii Sociale și de Mediu BERD Proiectul a fost clasificat în categoria B, întrucât impactul potențial al proiectului este localizat și identificat, iar măsurile de reducere a efectelor negative pot fi anticipate.

Bugetul total al proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”) - Faza II”, este de aproximativ 17,0 milioane Euro, surse externe oferite din partea instituțiilor finanțatoare internaționale:

- ✓ BERD (împrumut de stat) - 14,0 mil. Euro;
- ✓ BERD-GFC (împrumut de stat) - 1,0 mil. Euro;
- ✓ BERD-E5P (grant) - 2,0 mil. Euro.

Bugetul alocat Proiectului este repartizat pentru 2 obiective stabilite prin studiul de fezabilitate:

Obiectiv 1: Program de Investiții Prioritare - 11,5 mil. Euro;

Obiectiv 2: Stingerea datoriei istorice pentru gaze naturale - 5,5 mil. Euro.

Tabelul nr. 27

Nr. crt.	Obiectiv 1: Program de Investiții Prioritare (PIP)	Valoarea (Euro)	Împrumut BERD	Împrumut BERD-GFC	Grant BERD-E5P
1	Furnizarea și instalarea punctelor termice individuale (PTI)	2 900 000	2 900 000		
2	Implementarea sistemului de distribuție pe orizontală a agentului termic și apei calde	7 255 000	4 255 000	1 000 000	2 000 000
3	Construcția unui rezervor de acumulare a energiei termice (la nivel de SACET)	588 000	588 000		
4	Modernizarea instalațiilor de tratare a apei	420 000	420 000		
5	Implementarea sistemului SCADA	250 000	250 000		
6	Furnizarea softului de modelare termohidraulică (GIS)	87 000	87 000		
Nr. crt.	Obiectiv 2: Datoria istorică	Valoarea (Euro)	Împrumut BERD	Împrumut BERD-GFC	Grant E5P
1	Restructurarea bilanțului întreprinderii	5 500 000	5 500 000		
	Total	17 000 000	14 000 000	1 000 000	2 000 000

Obiectiv 1

Principalele componente investiționale ale Proiectului se referă la instalarea punctelor termice individuale (PTI) în 166 blocuri locative și construirea sistemelor de distribuție a agentului termic și a apei calde în 296 blocuri locative, acoperind și blocurile locative în care au fost instalate PTI în cadrul Fazei I a Proiectului. Prin realizarea acestor componente se estimează micșorarea cu **30-35%** a consumului de energie termică pentru încălzirea spațiilor locative și restabilirea serviciului de încălzire centralizată a apei în scopuri menajere pentru 2/3 din consumatorii din municipiul Bălți conectați la SACET, ceea ce constituie aproximativ 22 mii locuri de consum.

Alte componente investiționale ale proiectului se referă la:

- construcția unui rezervor de acumulare a energiei termice;
- modernizarea instalațiilor de tratare a apei în cadrul Secției Chimice;
- implementarea sistemului SCADA și softului de modelare termohidraulică pentru distribuția agentului termic.

Programul de investiții prioritare a Proiectului este orientat spre eficientizarea producerii de energie electrică și termică în cogenerare și creșterea calității serviciilor, asigurarea confortului și siguranței consumatorului de energie termică.

În rezultatul implementării Proiectului urmează să fie obținute următoarele beneficii economice și de mediu, estimate în cadrul studiului de fezabilitate:

- ✓ aproximativ 22 281 apartamente conectate la sistemul de distribuție pe orizontală a energiei termice și la serviciul de alimentare cu apă caldă;
- ✓ economii de energie pentru încălzirea spațiilor locative - 14 826 Gcal/an, datorită instalării PTI și a sistemului de distribuție pe orizontală a energiei termice;
- ✓ creșterea cantității de energie termică produse cu aproximativ 33 942 Gcal;
- ✓ creșterea cantității de energie electrică produse cu aproximativ 36 791 MWh/an;
- ✓ reducerea emisiilor de CO₂ cu aproximativ 23 681 tone/an.

Obiectiv 2

Acest obiectiv presupune restructurarea bilanțului întreprinderii prin soluționarea problematicii aferente datoriei istorice față de furnizorul de gaze naturale S.A. „Moldovagaz”. Este de menționat că în cadrul studiului de fezabilitate au fost examinate mai multe opțiuni, fiind identificată cea mai fezabilă soluție de rambursare a datoriei istorice. Având în vedere condițiile preferențiale de oferire a împrumuturilor BERD, comparativ cu ofertele pieței financiar-bancare din Republica Moldova, cea mai fezabilă soluție identificată a fost recreditarea unui împrumut suveran oferit de către BERD.

Implementarea Proiectului

Conform planului de acțiuni, pe parcursul perioadei au fost organizate întâlniri de lucru, colectate date necesare și elaborate specificațiile tehnice pentru componentele investiționale:

- implementarea SCADA pentru distribuția energiei termice;
- implementarea unui sistem de modelare termohidraulică.

De asemenea, în vederea lansării procedurii de licitație a fost finalizată și expediată către BERD spre aprobare documentația de atribuire.

În vederea depășirii impedimentelor întâmpinate la realizarea principalelor componente investiționale au fost întreprinse diverse acțiuni, care însă nu vor fi de succes fără sprijinul Ministerului Energiei și al Agenției Proprietății Publice:

- ✓ expedierea solicitărilor argumentate, către Consiliul Municipal Bălți (CMB) și Primăriei municipiului Bălți, de acordare a sprijinului pentru promovarea Deciziei Consiliului Municipal în vederea modernizării sistemului intern de distribuție a energiei termice în blocurile locative gestionate de Î.M. „Gospodăria Locativ Comunală”;
- ✓ participarea în cadrul ședințelor de identificare a unui mecanism financiar pentru acoperirea cheltuielilor consumatorilor de conectare la sistemul modernizat de încălzire, inclusiv realizarea lucrărilor de reconstrucție a sistemului de termoficare din apartamente, în special pentru persoanele social vulnerabile, cu venituri mici.

La data de 20.06.2024, a avut loc ședința CMB, dar proiectul de decizie nu a fost aprobat, primind doar 8 voturi „pentru” din 33 de consilieri prezenți. Menționăm că, din partea S.A. „CET-Nord”, cu sprijinul Ministerului Energiei și al Centrului Național pentru Energie Durabilă (CNED), au fost realizate toate pre-condițiile înaintate de Primăria municipiului Bălți și CMB:

- ✓ elaborarea unui mecanism financiar de sprijin pentru persoanele cu venituri reduse, pentru a acoperi cheltuielile de modernizare a sistemului de termoficare din apartamente (scrisoarea CNED nr. 25-154 din 19.03.2024);
- ✓ organizarea și desfășurarea, în perioada 29.04.2024 - 07.06.2024, a consultărilor publice cu societatea civilă în procesul decizional asupra proiectului de decizie a Consiliului Municipal Bălți „Cu privire la modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice în blocurile locative gestionate de Î.M. „GLC-Bălți”.

Lipsa unei decizii adoptate la nivelul CMB privind modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice în blocurile locative gestionate de Î.M. „GLC-Bălți” constituie un impediment semnificativ pentru implementarea Proiectului în termen.

Din considerentul lipsei de informații suficiente și descrierilor detaliate privind soluția și modul în care a fost calculat volumul de 700 m³ pentru rezervorul de acumulare a energiei termice, de către specialiștii din cadrul S.A. „CET-Nord”, în comun cu experți naționali și internaționali, au fost efectuate estimări având ca bază necesitățile întreprinderii, actualizate în corespundere cu cerințele recente și cu politicile statului în domeniul termoenergetic, inclusiv din necesitatea integrării regenerabilelor în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică. În acest sens, în colaborare cu experți, a fost analizată experiența altor țări, inclusiv Germania și România, și s-a stabilit scopul utilizării acumulatorului de căldură pentru prestarea serviciilor de sistem. Capacitatea necesară de stocare a fost determinată la 4 700 m³ sau circa 240 MW. Aceasta va asigura echilibrarea procesului de producere, îmbunătățirea flexibilității operaționale și optimizarea utilizării resurselor energetice. Pe baza acestor criterii, urmează să fie executate lucrările de proiectare și elaborare a documentației de atribuire.

În scopul elaborării documentației de proiect pentru modernizarea instalațiilor de tratare a apei, de către Consultant, în data de 29.08.2023, a fost prezentată spre aprobare soluția de modernizare care nu asigură producerea apei dedurizate pentru alimentarea cazanelor de abur și apei de adaos

pentru rețelele termice în conformitate cu parametrii fizico-chimici solicitați, fiind determinată respingerea soluției cu ulterioara propunere de către Consultant a unui alt expert în domeniu pentru elaborarea soluției potrivite. În luna ianuarie curent a fost înlocuit expertul responsabil de elaborarea schemei tehnologice de tratarea a apei. În vederea accelerării procesului de elaborare a schemei tehnologice, în perioada următoare sunt planificate vizite de lucru pentru identificarea soluției potrivite bazate pe bunele practici ingineresti europene.

Întrucât finalizarea studiului de fezabilitate a avut loc în anul 2021, evoluția prețurilor în perioada 2021-2024 a cauzat necesitatea revizuirii și actualizării Planului de procurări și estimărilor de cost pentru componentele investiționale.

Totodată, impedimentele apărute în procesul realizării unor componente investiționale și caracterul complex al lucrărilor, au determinat întâzieri față de graficul de achiziție specificat în Acordul de proiect. Astfel, implementarea unor componente investiționale este preconizată pentru perioada 2025-2027.

Implementarea proiectului „Sistemul termoenergetic al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”)”, cu suportul Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Finanțelor, Agenției Proprietății Publice, și instituției financiare internaționale BERD, va avea un efect pozitiv atât la nivelul întreprinderii, prin soluționarea problematicilor de natură tehnică, financiară și operațională, reducând esențial riscurile de afectare a securității în alimentarea cu energie termică a consumatorilor din municipiu, cât și la nivel național, prin creșterea securității și a eficienței energetice a Societății. Totodată, Proiectul va fi punctul de sprijin pentru modernizarea continuă a SACET din municipiul Bălți și alinierii acestuia la tehnologiile moderne în scopul realizării obiectivelor naționale de eficiență energetică stabilite prin Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care transpune Directiva UE/27/2012 cu privire la eficiența energetică, precum și va contribui la onorarea angajamentelor statului asumate în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și a Acordului de Asociere RM-UE.

5.3. Executarea planului de achiziții

Achizițiile sectoriale și de valoare mică se realizează de către S.A. „CET-Nord” în baza planurilor anuale de efectuare a achizițiilor sau din motive de urgență, ca urmare a apariției unor necesități neplanificate sau evenimente imprevizibile.

Începând cu anul 2022, entitatea desfășoară achizițiile prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (SIA „RSAP”), fapt care asigură atât utilizarea eficientă a resurselor financiare, cât și transparența, obiectivitatea și imparțialitatea procesului de achiziție.

Planul de achiziție al S.A. „CET-Nord” pentru anul 2024 a fost aprobat prin Ordinul nr. 225A din 26.12.2023, modificat prin Ordinele nr. 115A din 24.06.2024 și nr. 176A din 07.10.2024.

Gradul de executare a Planului de achiziții, pentru perioada de raportare, este redat în tabelul de mai jos.

Tabelul nr. 28

Nr. crt.	Indicator	Nr. de proceduri
I. EXECUTAREA ACHIZIȚIILOR DE VALOARE MICĂ		
1.	TOTAL PROCEDURI PUBLICATE, dintre care:	57
1.1	Finalizate (la etapa de declarare a câștigătorilor)	49
1.2	În curs	6
1.3	Anulate	2
II. EXECUTAREA ACHIZIȚIILOR DE VALOARE MARE		
2.	TOTAL PROCEDURI PUBLICATE	13
2.1	FINALIZATE (la etapa de declarare a câștigătorilor)	12
2.2	În curs	1
2.3	Anulate	0

În urma procedurilor de achiziții desfășurate, au fost încheiate **104 contracte**.

Majorarea indicelui prețurilor și a indicelui inflației, a creat dificultăți pentru entitățile contractante și pentru operatorii economici pentru încheierea și executarea contractelor de achiziții. Logistica de import a fost afectată substanțial, prețurile bunurilor de importanță majoră au crescut semnificativ, în timp ce unele bunuri sunt tot mai dificil de accesat și achiziționat.

VI. GESTIONAREA RISCULUI

În cadrul S.A. „CET-Nord”, procesul de management al riscurilor și oportunităților face parte integrantă din procesele de management și de luare a deciziilor și este integrat în procesele de bază și suport ale entității.

Entitatea se confruntă zilnic cu riscuri din diverse domenii, cum ar fi: domeniul operațional, financiar, al resurselor umane, al calității ș.a. Modul în care aceste riscuri sunt abordate și gestionate are o importanță majoră pentru succesul organizațional.

Derularea procesului de management a riscurilor asigură identificarea, analiza, evaluarea și gestionarea riscurilor pentru a minimiza efectele acestora până la un nivel agreat.

Totuși, pot exista riscuri și incertitudini adiționale celor menționate în continuare, care în prezent nu sunt cunoscute sau sunt considerate ne semnificative, dar care în viitor pot afecta activitatea Societății.

1. Riscul operațional - riscul apare atunci când anumite circumstanțe afectează direct sau indirect activitatea de bază a entității. Este, de asemenea, riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor estimate, determinat de:

- ✓ utilizarea unor procese, sisteme și resurse umane inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător;
- ✓ evenimente și acțiuni externe: deteriorarea condițiilor economice globale, catastrofe naturale sau alte evenimente care pot afecta activele Societății.

Riscului operațional îi este asimilat și **Riscul legal**, definit ca fiind acel risc de pierdere - urmare atât a amenzilor, penalităților și sancțiunilor de care Societatea este pasibilă în caz de neaplicare sau aplicare defectuoasă a dispozițiilor, reglementărilor legale sau contractuale, cât și a faptului ca drepturile și obligațiile contractuale ale S.A. „CET-Nord” și/sau ale partenerului de afaceri nu sunt stabilite în mod corespunzător.

Monitorizarea și eliminarea efectelor riscului legal se realizează prin intermediul unui sistem permanent de informare în legătură cu modificările legislative, precum și prin organizarea unui sistem de analiză, avizare și aprobare a termenilor și condițiilor incluse în contractele comerciale.

Societatea alocă și va continua să aloce fonduri pentru investiții și alte cheltuieli operaționale în vederea prevenirii și gestionării riscului operațional.

De asemenea, în vederea diminuării riscului operațional, anual se încheie contracte de asigurări (de răspundere civilă auto, de răspundere civilă a întreprinderii, a bunurilor gajate, a răspunderii pentru prejudiciile cauzate în procesul de exploatare obiectelor industriale periculoase).

Persistă riscul perioadelor anterioare, cauzat de faptul că, la 18.05.2021, S.A. „Moldovagaz” a înaintat un demers, prin care a solicitat calcularea dobânzii de întârziere, rezultate din întârzierea executării de către S.A. „CET-Nord” a Hotărârii Judecătorei Economice de Circumscripție nr. 2e-3343/11 din 01.03.2011.

Executorul judecătoresc Chiosa Anatolie, prin Încheierea nr. 005-286/13 din 18.08.2021, a dispus încasarea de la S.A. „CET-Nord”, în beneficiul creditorului S.A. „Moldovagaz” dobânda de întârziere în mărime de 60 486 374 lei 67 bani.

La 26.08.2021 S.A. „CET-Nord” a contestat Încheierea executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-286/13 din 18.08.2021, ca fiind ilegală.

La 26.08.2021, aceiași Încheiere a executorului judecătoresc nr. 005-286/13 din 18.08.2021 a fost contestată și de către S.A. „Moldovagaz”, care a solicitat: obligarea, executorului judecătoresc, să efectueze recalcularea dobânzii de întârziere cu aplicarea coeficientului de 9% la rata de bază a

BNM, cu încasarea acesteia de la S.A. „CET-Nord” în sumă totală de 79 624 875 lei 72 bani, adică, mai mult cu 19 138 501 lei 05 bani.

La 07.09.2021, contestația depusă de S.A. „Moldovagaz”, prin Încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Oxana Parfeni a fost acceptată spre examinare.

Prin referința depusă la contestația S.A. „Moldovagaz” împotriva Încheierii executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-286/13 din 18.08.2021, S.A. „CET-Nord” a solicitat respingerea contestației înaintate de către S.A. „Moldovagaz” și anularea Încheierii executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-286/13 din 18.08.2021.

Urmare, a recomandărilor APP și Ministerului Justiției au fost contractate servicii juridice calificate prin licitație, astfel Cabinetul Avocatului „Elena Garaz”, reprezintă interesele Societății în litigiul menționat.

La 12.05.2023, prin Încheierea primei instanțe s-au admis contestațiile depuse de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.A. „CET-Nord” și S.A. „CET-Nord” împotriva S.A. „Moldovagaz”, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chiosa Anatolie cu privire la contestarea actului executorului judecătoresc. S-a anulat încheierea privind încasarea dobânzii de întârziere din 18.08.2021, emisă de executorul judecătoresc Chiosa Anatolie.

La 27.05.2023, S.A. „CET-Nord” a depus recurs împotriva Încheierii nominalizate a primei instanțe, în vederea concretizării încheierii și anulării acesteia în partea admiterii contestației S.A. „Moldovagaz”.

Fiind examinat recursul depus de S.A. „CET-Nord”, la 02.11.2023 prin Decizia Curții de Apel Chișinău s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 mai 2023, emisă în cauza civilă la contestația depusă de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.A. „CET-Nord”, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chiosa Anatolie cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc și la contestația depusă de S.A. „CET-Nord” împotriva S.A. „Moldovagaz”, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chiosa Anatolie cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13.12.2023, cauza civilă a fost primită spre rejudecare de către judecătorul Angela Furdui, în lipsa părților, cu stabilirea termenului de decădere până la 12.02.2024 pentru depunerea referințelor, cererilor și demersurilor suplimentare pe marginea contestațiilor depuse.

În termenul de decădere stabilit, de către reprezentanții S.A. „CET-Nord” a fost depusă cererea respectivă, prin care s-a solicitat examinarea cauzei cu participarea părților, cât și a fost motivată poziția asupra faptului că, prima instanță la judecarea anterioară nu s-a expus pe un șir de argumente foarte pertinente, referitoare la termenul de prescripție, lipsa împuternicirilor reprezentantului S.A. „Moldovagaz”, altele.

La 25.07.2024 prin încheierea judecătorului Angela Furdui: s-a respins cererea depusă de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.A. „CET-Nord”, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chiosa Anatolie cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-286/13 din 18.08.2021, ca fiind neîntemeiată; - s-a admis cererea depusă de S.A. „CET-Nord” împotriva S.A. „Moldovagaz”, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Chiosa Anatolie cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-286/13 din

18.08.2021; - s-a anulat încheierea executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-286/13 din 18.08.2021, prin care s-a dispus încasarea dobânzilor de întârziere.

La 13.09.2024 S.A. „Moldovagaz” a atacat încheierea dată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, examinarea acestuia fiind dispusă pentru 25.11.2024 în lipsa părților.

Prin Încheierea executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-282/13 din 25.08.2021, a fost dispusă încasarea de la debitorul S.A. „CET-Nord”, în beneficiul creditorului S.A. „Moldovagaz” a dobânzii de întârziere în mărime de 22 089 077 lei 01 bani, având drept temei demersul S.A. „Moldovagaz” din 18.05.2021, prin care s-a solicitat calcularea dobânzii de întârziere, rezultate din întârzierea executării hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție nr. 2e-7198/10 din 06.10.2010.

La 02.09.2021 S.A. „CET-Nord” a contestat Încheierea executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-282/13 din 25.08.2021, ca fiind ilegală.

Totodată, aceeași Încheiere a executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-282/13 din 25.08.2021, a fost contestată și de S.A. „Moldovagaz”, care a solicitat obligarea, executorului judecătoresc Chiosa Anatolie, să efectueze recalcularea dobânzii de întârziere, cu aplicarea coeficientului de 9% la rata de bază a BNM, cu încasarea acesteia de la S.A. „CET-Nord” în sumă totală de 29 096 318 lei 49 bani, adică, mai mult cu 7 007 241 lei 48 bani.

Astfel, la 09.09.2021, contestația depusă de S.A. „Moldovagaz”, prin Încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Nadejda Mazur a fost acceptată spre examinare.

La 24.09.2021, S.A. „CET-Nord” a depus referință la contestația S.A. „Moldovagaz” prin care a solicitat conexarea cauzelor de examinare a contestațiilor depuse de S.A. „CET-Nord” și S.A. „Moldovagaz”, respingerea contestației înaintate de S.A. „Moldovagaz” și anularea Încheierii executorului judecătoresc Chiosa Anatolie nr. 005-282/13 din 25.08.2021.

Urmare, a recomandărilor APP și Ministerului Justiției a fost contractat Cabinetul avocatului ”Elena Garaz”, care reprezintă interesele Societății în litigiul menționat.

La 28.06.2022 **prin Încheierea judecătorului N. Mazur:** a fost admisă contestația S.A. „Moldovagaz” privind aplicarea coeficientului la rata dobânzii de baza a BNM nu de 5% aplicate de executor inițial, dar de 9%, conform solicitării creditorului; a fost admisă contestația S.A. „CET-Nord” în parte ce ține de calcularea ilegală a dobânzii de întârziere, cu includerea a unei perioade deja calculate anterior.

La 12.07.2022 S.A. „CET-Nord” a atacat Încheierea în ordine de recurs la Curtea de Apel Chișinău. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 04.10.2022, a fost admis recursul depus de către S.A. „CET-Nord”, iar Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 28.06.2022 a fost casată cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în alt complet.

La 22.12.2022 prin Încheierea **judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Andrei Ojoga**, contestațiile nominalizate *supra* au fost acceptate spre examinare, în ordinea rejudecării, unipersonal, fără citarea părților.

La 12.02.2024, reprezentanții S.A. „CET-Nord” au depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, solicitând sesizarea Curții Constituționale cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art. 24 alin. (1) și (2) Cod de executare, *or*, versiunea anterioară a Codului civil, și anume art. 281 alin. (1) din Cod civil în redacția de până la 01 martie 2019,

prevedea că: *după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.*

Luând în considerație complicitatea și necesitatea unei atenții sporite pentru examinarea justă a cauzei, la 10.03.2023 de către avocații contractați și reprezentanții S.A. „CET-Nord”, au fost remise în adresa instanței contestația/referința consolidată pe marginea litigiului, cât și cererea privind examinarea contestației în ședință publică cu participarea părților.

Astfel, cererile S.A. „CET-Nord” au fost acceptate, iar examinarea cauzei cu participarea părților a avut loc la 05.06.2024, ca rezultat deliberarea și pronunțarea a fost amânată pentru o perioadă nedeterminată, până la expunerea Curții Constituționale pe sesizarea nr. 107g din 08.05.2024, privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 24 alin. (1) și (2) din Codul de executare, ridicată de către S.A. „CET-Nord”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24.05.2022, adoptată de către judecătorul Vitalii Ciumac pe marginea dosarului nr. 3-3073/2021 S.A. „Moldovagaz” împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE/Agenție) cu privire la anularea actului administrativ individual Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE nr. 433 din 28.09.2021 (în continuare Hotărârea nr. 433/2021), s-a dispus atragerea în proces în calitate de terț al S.A. „CET-Nord”, în temeiul art. 205 din Codul Administrativ.

În legătură cu obiectul litigiului menționăm că, prin scrisoarea nr. 400-08/2423 din 10.12.2020, S.A. „CET-Nord” a sesizat Agenția despre faptul că, S.A. „Moldovagaz” a emis facturi majorate nejustificat pentru consumul gazelor naturale, aplicând prețul de furnizare aprobat prin Hotărârea nr. 396/2020 pentru punctele de ieșire din rețelele de distribuție a gazelor naturale de înaltă presiune de 3 910 lei/1 000 m³, dar nu prețul de 2 895 lei/1 000 m³ pentru gazele naturale furnizate în punctele de ieșire din rețelele de transport al gazelor naturale.

Urmare a examinării argumentelor de ordin tehnic și juridic prezentate de către S.A. „CET-Nord”, ANRE prin scrisoarea nr. 04-01/222 din 22.01.2021, a informat titularii de licență: S.A. „CET-Nord”, S.A. „Moldovagaz”, S.R.L. „Moldovatrangaz” și S.R.L. „Bălți-gaz” privind aplicarea corectă a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale pentru consumatorul noncasnic S.A. „CET-Nord”, și anume: **„(...) în punctele de ieșire din rețelele de transport al gazelor naturale, în corespundere cu anexa la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 396/2020 din 28.10.2020.”**

Prin scrisoarea nr. 400-08/0257 din 05.02.2021, S.A. „CET-Nord” a informat că, S.A. „Moldovagaz” a ignorat poziția ANRE referitoare la corectitudinea aplicării prețului reglementat, astfel că Agenția, prin scrisoarea nr. 04-02/485 din 12.02.2021 a notificat titularul de licență S.A. „Moldovagaz”: *„despre aplicarea imediată și necondiționată a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale de către S.A. „Moldovagaz” pentru consumatorul noncasnic S.A. „CET-Nord” conform prețului aprobat de către ANRE pentru punctele de ieșire din rețelele de transport al gazelor naturale”.*

Urmare a demersului repetat al S.A. „CET-Nord” nr. 400-08/0811 din 30.04.2021, Agenția a emis Hotărârea nr. 433 din 28.09.2021, prin care a obligat S.A. „Moldovagaz” de a aplica prețul reglementat la gazele naturale pentru S.A. „CET-Nord” în calitate de consumator final noncasnic racordat în punctul de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale, respectiv, și efectuarea

recalculului pentru gazele naturale furnizate începând cu 03.11.2020, fiind unica soluție legală de a soluționa pe cale extrajudiciară neînțelegere între titularii de licență.

La 07.09.2022 în calitate de parte terță S.A. „CET-Nord” a depus referința argumentată asupra cererii de chemare în judecată, prezentând probele necesare, care dovedesc că, pretențiile invocate de către reclamanta S.A. „Moldovagaz” sunt neîntemeiate.

Pe parcursul ședințelor de judecată petrecute s-au expus asupra cererii de chemare în judecată reclamanta S.A. „Moldovagaz”, pârâta ANRE, partea terță S.R.L. „Bălți-Gaz”, fiind înaintate întrebări asupra expunerilor de către participanții în proces.

La cererea S.A. „CET-Nord” prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 04.12.2023 a fost atras în calitate de intervenient accesoriu S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, în calitatea sa actuală de operator tehnic al sistemului de transport gaze.

În cadrul ședinței din 13.06.2024, de către intervenientul accesoriu S.R.L. „Vestmoldtransgaz” a fost depusă referința asupra cererii de chemare în judecată, iar reclamanta S.A. „Moldovagaz” a venit cu o cerere de completare a temeiurilor acțiunii, respectiv participanții în proces au solicitat termen suplimentar pentru studierea și expunerea a pe marginea actelor procedurale depuse.

Astfel, următoarea ședință a fost numită pentru data de 21.11.2024, pe parcursul căreia se preconizează examinarea poziției părților, reieșind din actele procedurale depuse, audierea restului participanților, ulterior urmând fazele de examinare a materialelor dosarului, pledoariile părților, deliberarea și pronunțarea.

În anul 2018 diferența dintre valoarea rentabilității activelor existente și a uzurii mijloacelor fixe și valoarea investițiilor executate a constituit 6 398,00 mii lei, care a fost exclusă de către ANRE din venitul reglementat al întreprinderii pentru anul 2019. De asemenea, a fost exclusă din venitul reglementat suma uzurii, care în perioada anilor 2013-2017 nu a fost utilizată pentru investiții dar pentru achitarea consumului de gaze naturale în mărime de 20 580,00 mii lei, având impact direct asupra devierilor financiare.

În această ordine de idei, ANRE, fără a ține cont de faptul că, neexecutarea investițiilor planificate de către S.A. „CET-Nord” a fost justificată, făcând uz de dreptul său discreționar a diminuat venitul reglementat al întreprinderii și devierile financiare negative în valoare totală de 26 978,0 mii lei.

Ulterior, la data de 05.03.2020 S.A. „CET-Nord” a depus cererea de chemare în judecată, pentru obligarea ANRE de a emite o nouă hotărâre privind aprobarea prețului pentru energia electrică produsă și tariful pentru energia termică livrată consumatorilor, cu includerea în calculul tarifului a valorii rentabilității activelor existente și uzura mijloacelor fixe neutilizată pentru efectuarea investițiilor în anii precedenți în valoare de 26 978,00 mii lei.

Acțiunea înaintată a fost admisă spre examinare prin încheierea din 27.05.2020 a judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, Viorica Dodon.

La 17.02.2021 prin încheierea aceluiași judecător a fost respinsă ca neîntemeiată cererea S.A. „CET-Nord” de atragere în proces în calitate de terți APP și Ministerul Economiei și Infrastructurii, încheiere menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30.09.2021.

Urmare, a recomandărilor APP și Ministerului Justiției a fost contractat Cabinetul avocatului „Elena Garaz”, care reprezintă interesele Societății în litigiul menționat.

La **23.11.2022**, prin Hotărârea aceleiași judecătore, sa respins cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „CET-Nord” împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind constatarea ilegalității Hotărârii nr. 540 din 27 decembrie 2019 privind prețul la energia electrică produsă și tariful pentru energia termică livrată consumatorilor finali de către S.A. „CET-Nord” și deciziei de respingere a cererii prelabile nr. 05/326 din 04 februarie 2020 în partea ce ține de excluderea din structura tarifului pentru energia termică livrată pentru anul 2019 a valorii rentabilității activelor existente și uzurii mijloacelor fixe neutilizată pentru efectuarea investițiilor în anul precedent (2018) în valoare de 6 398,0 mii lei și a profitului aferent activității de producere a energiei calculat reieșind din rata de rentabilitate de 5% către consumurile și cheltuielile proprii ale S.A. „CET-Nord”.

La **15.03.2023** Hotărârea primei instanțe din 23.11.2022 a fost atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău, fiind numită examinarea cererii de apel de către judecătorul raportor Ghenadie Mîra.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din **11.07.2023** a fost respins apelul declarat de către S.A. „CET-Nord”, iar la **27.09.2023** a parvenit decizia motivată, fiind depus la **24.10.2023** recursul motivat la Curtea Supremă de Justiție, examinarea admisibilității acestuia fiind numită pentru ziua de **06.11.2024**.

Conform Planului controalelor planificate pentru anul 2021, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 628/2020 din 17.12.2020, în temeiul Delegației de control nr. 13/2021 din 08.12.2021, ANRE a efectuat Controlul asupra activității licențiate desfășurate de către S.A. „CET-Nord” în perioada anilor 2019-2021.

La data de 13.04.2022, S.A. „CET-Nord” a recepționat Raportul privind rezultatele controlului întocmit de către echipa de control (în continuare Raport), iar la data de 27.04.2022 S.A. „CET-Nord” prin scrisoarea nr. 100-08/0603, cu respectarea termenilor legali, a remis către ANRE dezacordul cu privire la Raportul vizat, cu prezentarea argumentelor suplimentare.

Deși o parte din argumentele S.A. „CET-Nord” au fost acceptate de către ANRE, ceea ce a fost reflectat în Raportul adițional la Raportul inițial al Agenției, care a fost recepționat de către întreprindere la data de 30.05.2022, un subiect cu impact financiar negativ asupra activității întreprinderii a rămas nesoluționat.

Respectiv, conform Hotărârii nr. 317 din 03.06.2022, la determinarea cheltuielilor aferente amortizării mijloacelor fixe, la unele investiții efectuate de către S.A. „CET-Nord” în anii 2019-2021 valoarea investițiilor a fost diminuată de către ANRE în mărime de **1 576,44 mii lei**.

În acest sens, în pct. 3 din dispozitivul Hotărârii nr. 317 din 03.06.2022 este indicat că: *„Departamentul gaze naturale și energie termică, în procesul actualizării tarifelor și prețurilor reglementate, va diminua valoarea mijloacelor fixe cu 1 576,44 mii lei (232,08 mii lei în anul 2019, 555,64 mii lei în anul 2020 și 788,72 mii lei în anul 2021), aferente valorii investițiilor realizate, în corespundere cu tabelul nr. 12 și anexa nr. 13 ale Raportului”*.

Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, S.A. „CET-Nord” a contestat hotărârea la emitent prin cererea prelabilă nr. 120-08/0889 din 01.07.2022.

Ulterior, prin răspunsul nr. 07-02/2521 din 08.08.2022, care a fost recepționat de către S.A. „CET-Nord” la 09.08.2022, în temeiurile art. 167, art. 169 alin. (2) ale Codului administrativ, ANRE a respins cererea prelabilă ca fiind neîntemeiată.

Astfel, la 07.09.2022 a depus cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare), solicitând anularea pct. 3 al dispozitivului Hotărârii Consiliului de Administrare al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 317 din 03.06.2022.

Acțiunea înaintată a fost admisă spre examinare prin încheierea din 13.09.2022 a judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, Vitalii Ciurac.

Urmare a examinării judiciare, la 15.12.2023 prin dispozitivul său, instanța de fond a respins acțiunea depusă de S.A. „CET-Nord” împotriva ANRE, privind anularea parțială a Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE nr. 317 din 03.06.2022, considerând-o neîntemeiată.

La 22.12.2023 de S.A. „CET-Nord” a fost depus cererea de apel nemotivată, prin care s-a solicitat casarea integrală a Hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15.12.2023 și emiterea unei noi decizii în vederea admiterii cererii de chemare în judecată înaintate.

La 16.05.2024 a fost recepționată Hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 11.06.2024 în cancelaria Curții de Apel Chișinău a fost depus apelul motivat, examinarea căruia fiind numită pe data de **03.12.2024** (judecător raportor Angela Bostan).

Astfel, prin adresarea nr. 120-08/1383 din 20.09.2022, S.A. „CET-Nord” a notificat Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale despre riscurile existente, care la rândul său, prin scrisoarea nr. 07-5011 din 30.09.2022 a sesizat riscurile menționate Consiliului Suprem de Securitate și Serviciului de Informații și Securitate ale Republicii Moldova.

Un nou risc apărut în perioada de raport îl constituie cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.A. „CET-Nord” privind încasarea datoriei formate în urma furnizării gazelor naturale în perioada martie-mai 2023 în valoare totală de 100 mil. lei și taxei de stat în cuantum de 50 000 lei.

Astfel, S.A. „Moldovagaz” a înaintat 2 prescripții către S.A. „CET-Nord” pentru obligarea achitării datoriilor curente în termen restrâns, care din insuficiența de surse financiare n-au putut fi satisfăcute, iar despre situația creată, S.A. „CET-Nord” a sesizat de mai multe ori atât instituția de reglementare, cât și alte instituții abilitate, în scopul identificării soluțiilor pentru achitarea datoriilor create.

Factorul primordial la acumularea acestei datorii este deficitul tarifar, format în urma neajustării în termen a prețurilor și tarifelor aferente activității reglementate a S.A. „CET-Nord” și includerea în componenta prețului reglementat pentru energia electrică produsă a excedentului tarifar ceea ce a condus la neacoperirea cheltuielilor de producere a energiei.

Despre situația creată, S.A. „CET-Nord” a sesizat de mai multe ori atât instituția de reglementare, cât și alte instituții abilitate, în scopul identificării soluțiilor pentru achitarea datoriilor create.

Totodată, pe parcursul anului 2023, S.A. „CET-Nord” a venit cu următoarele propuneri de soluționare a problemei:

- ✓ compensarea deficitului tarifar cu excedentul tarifar între energia electrică produsă și energia termică livrată consumatorilor, prin Decizia CSE. Această soluție a fost acceptată, ceea ce a permis diminuarea datoriei consumatorilor de energie termică către S.A. „CET-Nord”, dar nu a permis acumularea resurselor financiare necesare pentru onorarea integrală a obligațiilor curente față de furnizorul de gaze naturale;

- ✓ recuperarea prin prețurile și tarifele reglementate. Această propunere poate fi executată parțial, deoarece includerea integrală a deficitului tarifar va avea drept efect deconectarea consumatorilor de la sistemul centralizat de energie termică. Suplimentar, recuperarea devierilor tarifare prin tarif, are loc în măsura în care este livrată energia termică, respectiv durează în timp și nu poate asigura mijloacele financiare necesare în perioada curentă de reglementare;
- ✓ cesionarea datoriei în mărime de 100 mil. lei către furnizorul central de energie electrică S.A. „Energocon” sub garanția că ultimul nu va calcula penalități, dobânzi de întârziere, precum și alte sancțiuni pecuniare, deoarece aceste plăți nu sunt recunoscute în scopuri tarifare. În conformitate cu scrisoarea expediată de către S.A. „Energocon” în adresa Ministerului Energiei, S.A. „Energocon” nu susține această propunere;
- ✓ compensarea deficitului tarifar aferent energiei termice livrate consumatorilor din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (scrisorile nr. 310-08/0680 din 15.05.2023 și nr. 310-08/0943 din 15.06.2023). Propunerea este justificată din considerentele că, neajustarea în termen a tarifului pentru energia termică livrată și includerea simbolică a datoriilor consumatorilor în tariful reglementat aplicat în sezonul de încălzire 2022-2023, a diminuat valoarea compensațiilor care urmau a fi încasate pentru energia termică livrată în această perioadă. Totodată, decizia este justificată și prin faptul că în următorul sezon de încălzire 2023-2024, urmează a fi acordate compensații consumatorilor de energie termică. Astfel, compensarea deficitului tarifar aferent energiei termice livrate consumatorilor din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice nu reprezintă o gratuitate, dar o plată justificată, care va permite nu doar compensarea consumului de energie termică, dar și achitarea rapidă a datoriilor față de furnizorul de gaze naturale și diminuarea datoriilor consumatorilor față de S.A. „CET-Nord”.

Indiferent de soluțiile care urmează a fi identificate, în scopul asigurării mijloacelor financiare necesare și stabilirii unui mecanism de achitare a datoriilor curente ale S.A. „CET-Nord” față de S.A. „Moldovagaz” este necesară o claritate și transparență în valoarea finală a devierilor tarifare și din aceste considerente S.A. „CET-Nord” s-a adresat către ANRE cu solicitarea de aprobare prin Hotărâre a valorii totale a devierilor tarifare (componentei de corectare a venitului reglementat) și stabilirii unui mecanism transparent privind recuperarea acestor devieri, ceea ce corespunde cerințelor IFRS (scrisorile nr. 310-08/1301 din 27.07.2023 și nr. 310-08/1113 din 26.06.2023).

Ca rezultat al intervenției S.A. „CET-Nord”, prin Ordinul APP nr. 382 din 07.09.2023 a fost constituit grupul de lucru mixt, care a fost abilitat cu competențe de examinare a situației financiare a S.A. „CET-Nord”, stabilirea mecanismelor de intervenție menite să prevină situațiile de risc determinate de potențialele sistări și/sau limitări în livrarea de agent termic către locuitorii mun. Bălți, inclusiv de energie electrică, examinarea posibilității încheierii unui grafic de eșalonare a datoriilor S.A. „CET-Nord” față de S.A. „Moldovagaz”.

Drept urmare, conform Procesului-verbal nr. 1 din 12.09.2023 al ședinței Grupului de lucru menționat, s-a hotărât ca ANRE în comun cu S.A. „CET-Nord” să stabilească/coordoneze valorile devierilor tarifare aferente producerii energiei electrice și livrării energiei termice consumatorilor, imediat după stabilirea devierilor tarifare, formularea propunerilor concrete privind sursele și mecanismele de stingere a datoriilor față de furnizorul de gaze naturale, să fie stabilit un mecanism de compensare a deficitului tarifar aferent energiei termice livrate consumatorilor din Fondul de

reducere a vulnerabilității energetice (ca o opțiune suplimentară), iar în cazul reeșalonării devierilor tarifare, urmează de examinat suplimentar oportunitatea soluționării litigiului existent în procedura medierii.

Impedimentele justificatorii de neexecutare a obligațiilor contractuale au fost aduse la cunoștința furnizorului S.A. „Moldovagaz”, fiind și aduse argumentele probatorii în acest sens, fapt lăsat fără a-l lua în considerație de către furnizor.

Astfel, la 11.09.2023 prin încheierea judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul Central, Snejana Dubceac, a fost acceptată spre examinare în procedura contencioasă cererea de chemare în judecată invocată supra.

În pofida faptului că, S.A. „CET-Nord” și-a expus poziția de apărare, reieșind din deciziile adoptate, conform Procesului-verbal nr. 1 al ședinței grupului de lucru pentru stabilirea mecanismului de achitare a datoriilor S.A. „CET-Nord” față de S.A. „Moldovagaz”, a argument impedimentele justificatorii pertinente speței, la 01.12.2023 instanța de fond a admis cererea de chemare înaintată de S.A. „Moldovagaz”, dispunând încasarea de la S.A. „CET-Nord” a datoriei în mărime de 100 mil. lei și taxei de stat în cuantum de 50 mii lei.

Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de judecată din 13.11.2023 reprezentantul S.A. „Moldovagaz”, a înaintat instanței cererea cu privire la asigurarea acțiunii, prin care a solicitat emiterea încheierii de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului pe bunurile mobile, imobile și pe toate mijloacele bănești aflate în conturile bancare ale S.A. „CET-Nord”, care vor fi identificate de către executorul judecătoresc, în limita valorii revendicărilor din acțiune, adică în cuantum de 100 mil. lei.

Astfel, în cazul admiterii prezentei cereri, Societatea din nou risca să revină în situația, când activitatea acesteia avea să fie afectată negativ de controlul S.A. „Moldovagaz”.

Ca rezultat al probelor prezentate în instanță, argumentarea poziției de apărare, s-a reușit a convinge instanța, că cerințele de asigurare a acțiunii sunt nejustificate și lipsite de argumente plauzibile prin prisma *„prevenirii aducerii unor pagube iminente și irecuperabile, precum și imposibilitatea executării eventualei hotărâri judecătorești”* invocate de S.A. „Moldovagaz”.

Respectiv, prin încheierea din 13.11.2023, instanța de judecată a respins cererea de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, depusă de S.A. „Moldovagaz”, care așa și n-a fost atacată de reprezentanții acesteia în ordine de recurs.

La 28.12.2023 de S.A. „CET-Nord” a fost depusă cererea de apelul nemotivată, prin care s-a solicitat casarea integrală a Hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 01.12.2023 și emiterea unei noi hotărâri în vederea respingerii cererii de chemare în judecată înaintate.

La 13.03.2024 de către S.A. „CET-Nord”, prin intermediul poștei electronice, a fost recepționată Încheierea Curții de Apel Bălți din 12.03.2024, prin care instanța a dispus: prezentarea apelului motivat, cu indicarea solicitărilor Societății și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 lei, stabilind termenul de decădere a executării acesteia până la data de 04.04.2024.

În termenul de decădere stabilit, apelanta S.A. „CET-Nord” s-a conformat cerințelor instanței de apel, fiind depus apelul motivat, examinarea căruia a fost numită pentru data de **01.10.2024** (judecător raportor Dumitru Corolevschii).

Alt risc, generat din litigiul precedent îl constituie cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.A. „CET-Nord” privind încasarea penalităților în cuantum de 720 mii

lei, formate, în opinia reclamantei S.A. „Moldovagaz”, în perioada 01.01.2024 - 31.03.2024, ca rezultat al neachitării datoriei pentru gazele naturale furnizate în sumă de 100 mil. lei.

Astfel, constatăm faptul că, litigiile date sunt interdependente, deoarece au un izvor unic - existența la acel moment a unei datorii la executarea contractului de furnizare a gazelor naturale și aplicarea pretinsei clauze penale în urma neexecutării justificate a acestei obligații în termenul stabilit de contract.

Respectiv, S.A. „CET-Nord” în motivarea apelului declarat a invocat că, Hotărârea din 01.12.2023, adoptată de judecătoria Snejana Dubceac, contrar prevederilor art. 239 și art. 241 alin. (5) al Codului de procedură civilă, este una nemotivată, fără a fi dată o apreciere cuvenită argumentelor S.A. „CET-Nord” formulate în litigiul examinat în raport cu materialul probator prezentat, motivele și temeinicia respingerii acestora, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

În ordinea raționamentelor și probatoriului enunțat, S.A. „CET-Nord” a și invocat existența unui impediment temporar de executare, care reunește caracterele cerute de art. 904 din Codul civil și eliberează debitorul de răspundere atâta timp cât el durează, iar în coroborare cu art. 901 alin. (2) al aceluiași Cod, „(2) Dacă debitorul demonstrează că neexecutarea obligației este justificată, creditorul poate recurge la oricare din mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin. (1), cu excepția executării silite în natură și plății de despăgubiri.”

De altfel, din cauza nemotivării impedimentului justificator S.A. „Moldovagaz” a și înaintat pretenții de penalitate, fapt ce a și generat, emiterea de către judecătoria Snejana Dubceac a încheierii nr. 2c-118/2024 din 02.07.2024, prin care a fost acceptată în procedura contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Moldovagaz” împotriva S.A. „CET-Nord” privind încasarea pretinselor penalități în cuantum de 720 000 (șapte sute douăzeci mii) lei, formate, în opinia reclamantei S.A. „Moldovagaz”, în perioada 01.01.2024 - 31.03.2024, ca rezultat al neachitării datoriei pentru gazele naturale furnizate în sumă de 100 000 000 (o sută milioane) lei.

Tot, prin aceeași încheiere a fost numită pentru data de 14.10.2024 ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, în cadrul căreia de către S.A. „CET-Nord” se va prezenta poziția de apărare sub contextul respingerii ca fiind ilegale a cererii de chemare în judecată a S.A. „Moldovagaz”.

Un alt **risc iminent** este achiziția gazelor naturale pentru întregul an gazier și recuperarea integrală a cheltuielilor de achiziție. Astfel, 21.06.2024, S.A. „CET-Nord” a inițiat procedura de achiziție a gazelor naturale, iar la 28.06.2024 a avut loc ședința de licitație cu prețul inițial anunțat de S.A. „CET-Nord” în mărime de 560 lei/MWh, iar cea mai bună ofertă propusă în cadrul licitației a fost 850 lei/MWh. Însă, reieșind din necesitatea recuperării cheltuielilor integrale de achiziție a gazelor naturale și ținând cont de prevederile pct. 28 din Metodologia, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 396/2019, potrivit căruia la determinarea cheltuielilor de achiziție a gazelor naturale, prețurile aplicate nu vor depăși prețurile reglementate de furnizarea gazelor naturale aprobate de Agenție, SA „CET-Nord” a fost în imposibilitate juridică de a adjuca oferta de 850 lei/MWh, deși aceasta a fost cea mai bună ofertă propusă în cadrul licitației.

Având în vedere că cerințele pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019, constituie un impediment pentru centralele electrice de termoficare la procurarea combustibilului primar în condițiile pieței libere de gaze naturale, S.A. „CET-Nord”, prin demersul nr. 310-08/1105 din 01.07.2024, a

intervenit către ANRE cu solicitarea de actualizare a cadrului normativ secundar de reglementare, și anume pct. 28 din Metodologia nr. 396/2019.

Mai mult decât atât, ajustarea se impune și prin prisma art. V a Legii nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative, inclusiv a Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, potrivit căruia în termen de cel mult 6 luni, ANRE are obligația de a aduce în concordanță cu modificările legislative operate, propriile acte normative de reglementare.

Luând în considerare faptul că, mecanismul de stabilire a prețurilor reglementate este total diferit de mecanismul achiziție gazelor naturale în condițiile liberalizării pieței, apreciem că fără ajustarea cadrului normativ secundar de reglementare, există riscul ca întreprinderea să nu poate achiziționa gaze naturale pentru întreg an gazier conform cerințelor actuale stabilite de către ANRE.

2. Riscul proiectelor - reprezintă riscurile estimărilor superficiale, care în consecință au impact negativ asupra derulării, implementării și finalizării cu succes a proiectelor de investiții.

Sistemul de management al riscului constă din 5 etape: identificarea riscurilor care pot afecta realizarea proiectelor, analiza calitativă și cantitativă a riscurilor pentru a determina care dintre riscurile identificate în cadrul proiectului necesită o gestionare ulterioară, identificarea soluțiilor și acțiunilor necesare pentru a reduce impactul oricăror amenințări asupra obiectivelor proiectului, controlul sistematic al riscurilor în scopul asigurării că toate pericolele și riscurile relevante sunt abordate și atenuate, monitorizarea riscurilor și executarea unor acțiuni de răspuns adecvate.

Astfel, reieșind din angajamentele asumate prin Acordurile internaționale încheiate în vederea implementării proiectului „Sistemul termoenergetic al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”) - Faza II”, până la momentul actual au fost realizate următoarele acțiuni:

- ✓ încheierea contractului de consultanță pentru serviciile de suport ale Unității de Implementare a Proiectului (UIP) și serviciile de supraveghere tehnică în cadrul Proiectului;
- ✓ elaborarea Documentației de atribuire pentru identificarea și contractarea serviciilor de asistență tehnică în vederea promovării egalității de gen;
- ✓ elaborarea Planului de Acțiuni necesare realizării condițiilor de intrare în vigoare a Acordului de Grant;
- ✓ elaborarea și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare, procedurilor și fișelor de post pentru membrii UIP;
- ✓ instituirea la nivel de întreprindere a UIP, cu responsabilitatea de monitorizare și luare a deciziilor importante în cadrul Proiectului;
- ✓ instruirea membrilor UIP în domeniul de management al proiectelor.

Pentru perioada următoare sunt planificate următoarele măsuri de atenuare a riscului de nerealizare în termen a Proiectului:

- ✓ ajustarea Planului de procurări pe întreg Proiectul investițional (modificarea bugetului și a calendarului de implementare pentru fiecare componentă investițională);
- ✓ inițierea procedurii de includere a modificărilor corespunzătoare în Acordurile de finanțare,
- ✓ realizarea de campanii de informare și conștientizare a locuitorilor din municipiul Bălți privind importanța modernizării sistemului de distribuție a energiei termice în blocurile rezidențiale privind trecerea de la distribuția pe verticală la distribuția pe orizontală și implementarea măsurilor de eficiență energetică,

- ✓ identificarea mecanismelor de suport financiar în funcție de categoria de vulnerabilitate energetică pentru proprietarii apartamentelor din blocurile locative care vor fi incluse în proiectul investițional de modernizare a sistemului colectiv de alimentare cu energie termică (SCAET);
- ✓ petrecerea consultărilor publice în scopul obținerii Deciziei Consiliului Municipal de a moderniza SCAET din blocurile locative gestionate de ÎM „GLC Bălți”.

De asemenea, în vederea gestionării riscului, în mod continuu sunt monitorizate contractele cu risc sporit de nerealizare în termen a lucrărilor și prestării serviciilor contractate, determinate de mai mulți factori contributivi (proceduri de achiziții publice repetate; creșterea prețurilor la materialele de construcții, echipamente, probleme logistice, situații excepționale etc.). Prin urmare, pentru atenuarea riscurilor cu impact negativ asupra obiectivelor proiectului, la necesitate, se extinde perioada de realizare a proiectului investițional prin semnarea amendamentelor corespunzătoare la acorduri, contracte care implică și extinderea perioadei de valabilitate a garanțiilor de avans și bună execuție, ce asigură îndeplinirea calitativă și integrală a obiectului contractului.

3. Riscul tehnologic - reprezintă ieșirea din funcțiune a utilajului de producere (distribuție), care este exploatat timp îndelungat, este învechit și poate provoca pierderi economice cu consecințe majore în asigurarea consumatorilor cu energie termică și electrică. Astfel, în scopul managementului eficient al acestui tip de risc, au fost executate lucrări de mentenanță preventivă și corectivă, lucrări de reparații capitale a utilajului de producere și distribuție, conform planului aprobat.

În vederea unei gestionări eficiente a riscurilor și pentru evitarea unui volum exagerat și necontrolat de riscuri, s-a efectuat monitorizarea lor în fiecare subdiviziune a entității cu întocmirea planului de activitate pentru anul 2024 al Serviciului Control de Producție. Suplimentar a fost elaborat și aprobat graficul de control al subdiviziunilor.

De asemenea, personalul de conducere și personalul de execuție conștientizează în ce măsură și în ce mod afectează riscurile activitatea entității și identifică sursele și factorii care îi generează.

Riscurile sunt identificate și gestionate la orice nivel unde se sesizează că pot exista consecințe în raport cu atingerea obiectivelor entității.

Totodată, la situația actuală are loc sistematizarea repetată și centralizarea informațiilor cu privire la caracteristicile tehnice și de exploatare a utilajelor cu întocmirea programelor de mentenanță pe fiecare utilaj de producere, distribuția energiei termice și livrarea energiei electrice în Sistemul Energetic Național, cât și a unui program de mentenanță generalizat pe întreprindere, din care vor deriva programele investiționale anuale și de durată lungă, care vor prevedea:

- ✓ dezvoltarea conceptului de mentenabilitate, fiind stabilite scopurile urmărite și liniile directe pentru realizarea acestora;
- ✓ conceperea și dezvoltarea unor tehnici de previzionare a mentenabilității aplicabile care vor avea efecte economice semnificative;
- ✓ aplicarea tehnologiilor moderne și îmbunătățirea continuă a programelor de mentenanță.

Principalele riscuri tehnologice identificate, evaluate și gestionate sunt:

- ✓ lipsa combustibilului alternativ necesar pentru asigurarea centralei cu combustibil de rezervă;
- ✓ lipsa unui sistem automatizat de monitorizare și control a indicatorilor de producere, consum și calitate a energiei;
- ✓ lipsa unui sistem automatizat de monitorizare a regimului termic și hidraulic a SACET.

În conformitate cu Planul național de acțiuni pentru atenuarea crizei energetice, aprobat prin HG RM nr. 433/2021, pe parcursul anului 2023 au fost realizate un șir de măsuri privind efectuarea studiului de fezabilitate referitor la identificarea combustibilului de rezervă pentru unitățile de producere.

Astfel, în rezultatul efectuării analizei tehnico-economice preliminare, de către experții companiei „Encon Services” (Bulgaria), selectată de MESA realizării studiului de fezabilitate și evaluării posibilității tehnice și economice a sistemelor de combustibili de rezervă.

Ulterior fiind prezentat Raportul final fiind identificat combustibilul alternativ-de rezervă gazul petrolier lichefiat (GPL).

Pe parcursul anului 2024 urmează a fi realizate activități suplimentare pentru identificarea surselor de finanțare în realizarea proiectului de stocare și aprovizionare cu combustibilul de rezervă.

În scopul aprovizionării cu gaze naturale pentru producere energiei electrice și termice, în luna aprilie a avut loc prima achiziție de gaze naturale pe platforma bursieră operată de Bursa Română de Mărfuri, reprezentată la Chișinău de „BRM EAST ENERGY” S.R.L., eveniment care a fost precedat și de anumite demersuri către autoritățile centrale de specialitate. Astfel, prin demersul nr. 300-08/0345 din 14.03.2024 s-a solicitat confirmarea Ministerului Finanțelor cu privire la faptul că contractele de achiziție a combustibilului pentru producerea energiei nu cade sub incidența Legii nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

Subsecvent, în condițiile în care termenul Contractului de furnizare a gazelor naturale încheiat cu S.A. „Moldovagaz” expira la 30.04.2024, iar S.A. „CET-Nord” nu intenționa să-l prelungească, dar să achiziționeze combustibilul primar de pe piața gazelor naturale, prin demersul nr. 120-08/0378 din 18.03.2024 s-a solicitat ca ANRE, în calitate de emitent al Hotărârii nr. 363/2020, să confirme faptul că, procedurile de contractare a unui alt furnizor din 01.05.2024 nu cad sub incidența prevederilor Regulamentului nr. 363/2020. Urmare a demersului formulat, Agenția a confirmat cele solicitate cu mențiunea respectării cadrului normativ aferent procedurii inițiate și achitarea datoriilor față de actualul furnizor.

În scopul aprovizionării cu gaze naturale pentru producere energiei electrice și termice, pentru anul 2024, la data de 23.09.2024, în cadrul realizării ședințe de licitație prin intermediul BRM cu prețul scontat în valoare de 720 MDL/MWh a fost încheiată tranzacția prin care S.A. „CET-Nord” a achiziționat gaze naturale (153 803,19 MWh) pentru tr. IV a. 2024 la preț de 735 MDL/MWh în valoare totală de 113 045,3 mii lei.

4. Riscul financiar

1) *Riscul de lichiditate* - definit ca imposibilitatea de achitare la timp a plăților aferente obligațiilor sale. Valoarea coeficientului și gestionarea riscului dat este descrisă în cap. II pct. 2.3 Lichiditatea curentă.

În scopul atenuării acestui risc, în procesul de analiză, prognozare și luare a deciziilor, întreprinderea a mărit perioada de scadență cu furnizorii de bunuri și servicii de la 30 zile la 60 zile, precum și a acceptat, în cazuri de urgență, unele plăți ne semnificative în avans, astfel având posibilitatea de a gestiona eficient resursele financiare săptămânal, lunar și trimestrial. În același timp, achitățile cu furnizorii au fost efectuate în termen și nu au fost admise aplicarea penalităților.

2) *Riscul valutar* - apare în consecința variației cursului valutar (apreciere, depreciere) a valutei de contract, în perioada dintre momentul încheierii contractului și data la care se efectuează plata în valută.

Pentru a gestiona riscul valutar asociat împrumuturilor externe și serviciilor de la nerezidenți, compania a monitorizat atent ratele de schimb valutar, atât pe piața internă, cât și pe cea internațională. Pe baza acestor monitorizări și în funcție de disponibilitatea financiară, s-au luat decizii privind momentele optime pentru efectuarea tranzacțiilor în valută străină.

3) *Riscul neajustării prețurilor/tarifelor reglementate* - acest risc apare în situațiile în care modificarea prețului de achiziție a gazelor naturale nu este reflectată în prețul pentru energia electrică produsă și tariful pentru energia termică livrată consumatorilor, ceea ce are drept efect constituirea devierilor tarifare.

De notat că, în structura actuală a prețului pentru energia electrică produsă și tariful pentru energia termică produsă, pentru perioada de raportare, costul gazului natural inclus în prețul la energia electrică constituie 80%, în tariful la energia termică livrată constituie 57%, iar pentru anul 2023, costul gazului natural inclus în prețul la energia electrică a constituit 85%, în tariful la energia termică livrată a constituit 75%.

Astfel, deși în conformitate cu prevederile pct. 146 din Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate de producere a energiei electrice de către centralele de termoficare urbane și tarifelor pentru producerea, distribuția și furnizarea energiei termice, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 396/2019, în cazul modificării tarifelor la gazele naturale procurate, în anul 2023 era prevăzută ajustarea extraordinară a prețurilor și tarifelor reglementate cu modificarea prețului de achiziție a gazelor naturale și menținerea celorlalte componente tarifare, neaplicarea acestor prevederi a avut drept efect constituirea în anul 2022 a devierilor tarifare negative. Totodată, acest fapt, nu a permis achitarea consumurilor curente de gaze naturale la începutul anului 2023 și constituirea datoriilor față de furnizorul de gaze naturale. Suplimentar, neachitarea în termen a consumurilor curente de gaze naturale necesare pentru activitatea reglementată, în corespundere cu prevederile contractuale, se sancționează, iar cheltuielile aferente amenzilor și penalităților nu sunt incluse în scopuri tarifare și respectiv nu au acoperire financiară.

De menționat este faptul că la începutul perioadei de raportare S.A. „CET-Nord” a identificat acest risc care a fost catalogat ca un risc cu nivel sporit.

Ca urmare a neajustării extraordinare a tarifului pentru energia termică și a prețului pentru energia electrică în perioada precedentă, întreprinderea s-a confruntat cu probleme financiare și anume insuficiență de resurse financiare.

În rezultatul informării de către S.A. „CET-Nord” a fondatorului despre riscul vizat, prin Ordinul APP nr. 382 din 07.09.2023 a fost instituit Grupul de lucru privind stabilirea mecanismului de

achitare a datoriilor S.A. „CET-Nord” față de S.A. „Moldovagaz” în componența căruia au fost incluși reprezentanții APP, Ministerului Energiei, S.A. „Moldovagaz” și S.A. „CET-Nord”.

În rezultatul ședințelor Grupului de lucru, prin scrisoarea nr. 310-08/1997 din 17.11.2023 S.A. „CET-Nord” a prezentat membrilor grupului de lucru despre graficul de achitare a datoriilor pentru gazele naturale achiziționate. Graficul a fost determinat reieșind din proiectele prețurilor și tarifelor reglementate pentru următorii ani, cu includerea deficitului tarifar acceptat de către ANRE și repartizat pentru o perioadă de 3 ani.

Suplimentar, prin scrisoarea nr. 310-08/2160 din 12.12.2023 S.A. „CET-Nord” a prezentat membrilor grupului de lucru divergențele privind valoarea componentei de corectare a venitului reglementat (deficit tarifar) stabilită între calculele ANRE și cele ale S.A. „CET-Nord”. De notat că, prin scrisoarea 04-01/4106 din 04.10.2023, ANRE a confirmat un deficit tarifar în valoare de (- 54 092, 32) mii de lei pentru perioada anilor 2011-2022, iar S.A. „CET-Nord” a prezentat argumentele legale aferente constituirii deficitului tarifar în valoare de (-96 209,3) mii lei.

Astfel, între calculele ANRE și cele ale titularului de licență s-a constatat o divergență în mărime de **42 117** mii lei, care este constituită în mare parte din:

- 1) **22 454,4** mii lei - reprezintă valoarea rentabilității activelor existente și uzurii mijloacelor fixe exclusă de către ANRE, aplicând dreptul discreționar stabilit în prevederile pct. 37 din Metodologia tarifară aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 482/2012. În acest sens, S.A. „CET-Nord” a argumentat că prevederile pct. 37 din Metodologia tarifară nu puteau fi aplicate întrucât contravin Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (S.A. „CET-Nord”), semnat la 30 octombrie 2014 și ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 15/2015 din 20.02.2015. Totodată, pe lângă aspectele legate de aplicabilitatea prevederilor tratatelor internaționale, urma să se țină cont și de faptul că în perioada 2011-2018, din cauza neajustării tarifelor s-au acumulat devieri financiare aferente livrării energiei termice în valoare de (-125,4 mil. lei), fapt confirmată de către ANRE prin scrisoarea nr. 04-01/4106 din 04.10.2023;
- 2) **2 757,2** mii lei - reprezintă valoarea rentabilității care nu a fost ajustată conform prevederilor Metodologiei tarifare pentru perioada 2011-2018, or, potrivit Metodologiilor tarifare calculele aferente valorilor anilor 2019-2022 sunt recunoscute în scopuri tarifare, iar cele anilor 2011-2018, din același calcul cumulativ (tabel) nu sunt recunoscute. De notat că, valoarea rentabilității anuale este determinată reieșind din valoarea netă cumulativă a investițiilor, inclusiv celor aferente perioadei 2011-2018, ceea ce reprezintă că valoarea netă a rentabilității aferente anilor 2011-2018 este parte componentă a valorii nete a rentabilității determinate pentru anii 2019-2022. Prin urmare, aceste valori sunt justificate și urmează a fi recunoscute în scopuri tarifare;
- 3) **12 388,4** mii lei - reprezintă valoarea neacceptată de către ANRE a cheltuielilor efective suportate în legătură cu executarea Acordurilor internaționale (Faza I și Faza II), respectiv cheltuielilor aferente comisionului de angajament, comisioanelor unice și dobânzilor;
- 4) La actualizarea prețurilor și tarifelor pentru anul 2011 a fost inclusă valoarea devierilor pozitive aferente perioadelor precedente în mărime de **2 498** mii lei, deși această procedură nu este stabilită în prevederile Metodologiilor tarifare și este aplicată de către ANRE doar pentru anul 2011;

- 5) Valoarea de **240,6** mii lei este rezultată ca lipsa ajustării parametrilor de actualizare a cheltuielilor de bază aferente lungimii rețelelor pentru anul 2022, care sunt aplicați la determinarea cheltuielilor de distribuție și furnizare aferente tarifului pentru energia termică livrată;
- 6) Suma de **177,8** mii lei reprezintă valoarea cheltuielilor efective aferente plăților pentru comisionul de acordare a creditului și comisionului de angajare aferente creditului bancar primit pe termen scurt în scopul acoperirii obligațiilor financiare ale întreprinderii pentru consumurile curente de gaze naturale necesare pentru activitatea de producere a energiei. Necesitatea contractării unui credit bancar este confirmată prin scrisoarea ANRE nr. 04-01/4106 din 04.10.2023 potrivit căreia în anul 2022 S.A. „CET-Nord” a înregistrat o neacoperire a cheltuielilor reglementate în mărime de (-111 334,67 mil. lei).

Pe lângă divergențele menționate, ANRE nu a acceptat în scopuri tarifare cheltuieli cumulative de 11,1 milioane lei aferente restituirii datoriilor istorice după cum urmează.

Neajustarea și menținerea tarifelor în scopuri politice între 2011 și 2018 au dus la cheltuieli reglementate neacoperite de tarif în valoare de - 125,4 milioane lei, întreprinderea acumulând datorii de 280 milioane lei față de furnizorul de gaze naturale, fiind blocate conturile.

În consecință, au fost suportate aceste 11,1 milioane lei, care constau din următoarele plăți cumulative, neacceptate în scopuri tarifare:

- ✓ penalități de 8,5 milioane lei calculate de furnizorul de gaze naturale și încasate prin hotărâri judecătorești;
- ✓ taxe de stat - 1,3 milioane lei;
- ✓ onorariile executorilor judecătorești - 1,3 milioane lei.

În aceste condiții, când S.A. „CET-Nord” a fost obligată să suporte cheltuieli suplimentare din cauza menținerii nejustificate a tarifelor care nu acopereau cheltuielile reale, nu este echitabil ca aceste plăți suplimentare să nu fie acceptate în scopuri tarifare. Consumatorul a fost, în esență, creditat opt ani la rând din contul întreprinderii pe perioada menținerii tarifelor reduse.

La fel nu au fost acceptate de către ANRE în scopuri tarifare cheltuieli în valoare cumulativă de 4 mil. lei suportată în perioada 2019-2022 ca urmare a efectuării investițiilor în rețelele termice interne executate în cadrul proiectelor-pilot. Modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice și a apei calde prin trecerea de la distribuția pe verticală la cea pe orizontală face parte din categoria măsurilor de eficiență energetică, potrivit proiectului Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026. Acest fapt demonstrează că astfel de investiții nu sunt doar necesare, dar și eficiente din punct de vedere economic, or, unul din principalele obiective a politicii de stat în domeniul energetic este anume eficientizarea consumurilor energetice la nivel de bloc locativ.

Astfel, în condițiile acceptării de către ANRE a valorilor excluse nejustificat, întreprinderea va avea posibilitatea de a le redirecționa în scopul continuării investițiilor, înnoirii mijloacelor fixe, diminuării costurilor de producere și distribuție a energiei, eficientizării activității, ceea ce reprezintă un avantaj nu doar pentru consumatori, dar și pentru Stat în calitate de unicul acționar al întreprinderii.

Menționăm că, la 1 ianuarie 2024, a intrat în vigoare Hotărârea ANRE nr. 783 din 22.12.2023 prin care au fost aprobate prețul pentru energia electrică produsă în valoare de 377 bani/kWh și tariful

pentru energia termică livrată în valoare de 3 215 lei/Gcal. La depunerea cererii de ajustare a prețului/tarifului reglementat, S.A. „CET-Nord” a reflectat în componenta de corectare a venitului reglementat și divergența de 42 117 mii lei la care ANRE urma să vină cu motivarea neacceptării valorilor vizate, în corespundere cu prevederile art. 16 alin. (10) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Suplimentar, în structura tarifului pentru energia termică livrată a fost inclus deficitul tarifar în valoare de (-44 781) mii lei. Acest fapt, a permis S.A. „CET-Nord” acumularea în primele luni ale anului 2024 a cel puțin 50 mil. necesare pentru achitarea datoriilor față de furnizorul de gaze naturale.

Prin Hotărârea ANRE nr. 92/2024 din 21.02.2024, la data de 23 februarie au intrat în vigoare noile prețuri la gazele naturale furnizate, prețul în punctele de ieșire din rețelele de transport fiind diminuat de la 13 514 lei/m³ până la 9 019 lei/m³, ceea ce constituie o diminuare de 33%.

Deoarece, prin Hotărârea ANRE nr. 600 din 10.10.2023 de modificare a Metodologiei tarifare, au fost excluse prevederile pct. 146, care permiteau ajustarea extraordinară a prețului la energia electrică produsă și tarifului pentru energia termică livrată, doar în baza modificării prețului la gazele naturale achiziționate, ANRE a modificat prețul/tariful reglementat pentru S.A. „CET-Nord”, reieșind din noile prețuri la gazele naturale doar la data de 21 martie 2024 prin Hotărârea nr. 238 din 19.03.2024, ceea ce a permis întreprinderii acumularea pe parcursul a 28 de zile a resurselor necesare pentru achitarea integrală a datoriei privind gazele naturale achiziționate în anul 2023 – condiție principală pentru inițierea pregătirilor pentru efectuarea primei tranzacții de achiziție a gazelor naturale pe piață nereglementată, în corespundere cu prevederile Legii nr. 108 cu privire la gazele naturale, cu respectarea principiilor de transparență și a mecanismelor concurențiale.

Implementarea actelor normative cu privire la Piața energiei electrice - odată cu intrarea în vigoare a Regulilor pieței energiei electrice lacunele existente în cadrul normativ generează cheltuieli nejustificate. Astfel, S.A. „CET-Nord” este supusă riscului financiar ca rezultat al faptului că, determinarea cantității excedente/deficitare de energie electrică stabilită ca dezechilibru se efectuează în kWh fără aplicarea unei marje de eroare ceea ce presupune că orice producător de energie electrică în regim de cogenerare permanent va crea dezechilibre și va achita plăți suplimentare din imposibilitatea tehnică a instalațiilor existente de producere a unei cantități constante de energie într-o perioadă îndelungată de timp și mai ales fiind dependenți de factorii externi precum parametrii de calitate ai Sistemului electroenergetic național și temperatura medie a aerului.

4) *Riscul creșterii prețului la bunurile și serviciile necesare activității întreprinderii. În condițiile în care* - acest risc apare în situația în care Republica Moldova este dependentă de materia primă importată și de instrumentele de implementare de către stat a politicii monetare, financiare și fiscale. În acest context în cazul în care la nivel global, regional sau local au loc procese sau evenimente excepționale, acestea vor influența direct evoluția prețurilor la materia primă și a bunurilor importate, precum și la bunurile și serviciile de pe piață autohtonă.

În perioada de raportare întreprinderea a identificat acest risc și a întreprins măsuri de atenuare a acestuia. Astfel, acest risc a fost identificat în procesul planificării și ulterior în procesul desfășurării procedurilor de achiziții de bunuri, servicii și executare a lucrărilor. În acest context de menționat este faptul că în procesul de achiziții au fost recepționate oferte cu prețuri majorate comparativ cu prețurile bunurilor identice contractate în anii precedenți. În situațiile descrise întreprinderea a analizat necesitatea achiziționării bunurilor, posibilitatea înlocuirii acestora cu

alte bunuri care ar putea genera o eficiență identică sau anularea și transferarea achizițiilor pentru altă perioadă. Iar pentru achizițiile a căror valoare estimată a fost conform prețurilor existente pe piață sau majorate nesemnificativ comparativ cu anii precedenți, întreprinderea a purtat negocieri de diminuarea a prețului ofertei.

Ca rezultat entitatea nu a admis contractarea bunurilor și serviciilor la prețuri exagerate, a identificat soluții de înlocuire cu bunuri la prețuri rezonabile, dar calitative, ceea ce a condus la respectarea principiului eficiență maximă cu costuri minime.

5. Riscul de personal al entității este strâns legat de riscurile sistemice la nivel de țară și care sunt cauzate de așa fenomene, cum ar fi migrația populației, îmbătrânirea populației aflate la vârsta productivă, lipsa specialiștilor în domeniul îngust de activitate al întreprinderii. Riscurile sunt identificate și evaluate/reevaluate în Planul de management al riscurilor și oportunităților, cod: F-PSI-11-01, fiind stabilite măsuri de diminuare a riscului.

În vederea gestionării riscurilor Secția Resurse Umane a planificat și realizat un șir de măsuri de răspuns ca: analizarea corectă, constantă și riguroasă a fluxului informațional privind nevoile de resurse ale entității; informarea permanentă privind schimbările legislative apărute, care au legătură cu obiectivul urmărit; instruirea și conștientizarea; colaborarea cu autoritățile abilitate în vederea elaborării programelor de formare profesională specifice activității entității. Astfel în baza Memorandumului de Înțelegere cu proiectul USAID „Securitatea Energetică a Moldovei” (Moldova Energy Security Activity - MESA) entitatea a devenit partener al Programului de stagii „Tinerii de azi - viitorul energiei de mâine”. În cadrul acestui program, 2 tineri specialiști și-au desfășurat stagiul de practică în cadrul entității (01.04.2024-30.09.2024).

Totodată, pe parcursul perioadei de raportare, în cadrul S.A. „CET-Nord” și-au desfășurat stagiul de practică 4 studenți a Universității de Stat Alecu Russo din Bălți și a Universității de Studii Europene din Moldova și 8 elevi ai colegiilor și școlilor profesionale din Bălți.